

حکیمہ عدلیہ

مارت ۱۳۳۳

توجیہات

پوردور بدایت محکمہ سی مدعی عمومی مالک افدینک عزلیله یرینه صندوقی بدایت محکمہ سی رئیس محمد صادق و صندوقی بدایت محکمہ سی ریاستنه کرهزه بدایت محکمہ سی رئیس اسعد مخلص و جزین قضاسی بدایت محکمہ سی مدعی عمومیلکنه پتروں قضاسی بدایت محکمہ سی مدعی عمومی سلیمان جویک و پتروں قضاسی بدایت محکمہ سی مدعی عمومیلکنه حوران بدایت محکمہ سی اعضاسندن نجیب حکیم وشوف بدایت محکمہ سی مدعی عمومیلکنه سویده بدایت محکمہ سی مدعی عمومی نجیب شواب و مجدداً تشکیل اولتان یریه جک بدایت محکمہ سی مدعی عمومیلکنه حافق بدایت محکمہ سی مدعی عمومی رمزی و حافق بدایت محکمہ سی مدعی عمومیلکنه بتلیس بدایت محکمہ سی اعضاسندن عبدالحلیم و كذلك مجدداً تشیل اولتان یلواج بدایت محکمہ سی مدعی عمومیلکنه ماردین بدایت محکمہ سی اعضاسندن توفیق و منجل اولان سوریه مرکز بدایت محکمہ سی سرمستنطقلکنه قدس شریف بدایت محکمہ سی مستطقی عبداللطیف و ینه مجدداً تشکیل اولتان جنین بدایت محکمہ سی مدعی عمومیلکنه قدس شریف بدایت محکمہ سی اعضاملازمی یوسف صالح افدیله نقل و تمین اولنش و مرعش بدایت محکمہ سی جزا دائره سی رئیس خلیل ادیب افندی ایله دکزلی بدایت محکمہ سی جزا دائره سی رئیس شوکت و دیاربکر استیناف محکمہ سی اعضاسندن صبی افندی ایله موصل استیناف محکمہ سی اعضاسندن علی رضا افدیله بجايشلری اجرا قلمشدر .

بو اراده سنیه نك اجراسنه عدلیه ناظری مأموردور .

۱۷ ربیع الآخر ۳۲۵ ۲۸ کانون نانی ۳۲۲

محمد رشاد

صدراعظم

محمد طلعت

عدلیه ناظری

خلیل

مجدداً تشكيل اولئان موصل صالح حاكم معاونلكنه موصل استيناف محكمهسى اعضاسندن صبجي وموصل استيناف محكمهسى اعضالفه سوريه استيناف محكمهسى اعضاسندن سعيدلطفى و وفات ايدن حاجي مؤمن افديدن انحلال ايدن طربزون استيناف محكمهسى اعضالفه سليمانيه بدايت محكمهسى مدعى عموميلكندن مستعفى حسن فهمي وسليمانيه بدايت محكمهسى مدعى عموميلكنه ارضروم استيناف محكمهسى اعضاسندن رمزي وآيواجق بدايت محكمهسى مدعى عموميسى سامي افديبك مستعفى عدليه يرينه كوبريلي نمونه مكتهى معلمارندن ومكتب حقوق مأذونلرندن محمد كمال ومجدداً تشكيل اولئان يكي شهر بدايت محكمهسى مدعى عموميلكنه غرزان بدايت محكمهسى مدعى عموميسى عبدالله و غرزان بدايت محكمهسى مدعى عموميلكنه ملازكرد بدايت محكمهسى مدعى عموميسى احمد رفيق وماردين بدايت محكمهسى اعضالفه اروه بدايت محكمهسى مدعى عموميسى شكرى وسويده بدايت محكمهسى مدعى عموميلكنه سلط بدايت محكمهسى مدعى عموميسى سامي وسلط بدايت محكمهسى مدعى عموميلكنه جنين بدايت محكمهسى مستطفى محمد شفيق ووفات ايدن على حيدر افديدن انحلال ايدن طربزون استيناف محكمهسى اعضا ملازملكنه اوف بدايت محكمهسى مدعى عموميسى على رضا ومنحل اولان طربزون بدايت محكمهسى اعضالفه آچه اباد بدايت محكمهسى مدعى عموميسى مصطفى عاصم و وفات ايدن ضيا افديدن انحلال ايدن عيتاب بدايت محكمهسى مستطفى كنه بتوركه بدايت محكمهسى مستطفى يوسف ضيا و بتوركه بدايت محكمهسى مستطفى كنه عيتاب صالح محكمهسى باش كاتبي اولوب مستطفى شهادتنامه سنى حائر اولان اسماعيل كمال ومنحل اولان قسطنونى بدايت محكمهسى اعضا ملازملكنه طاطاي بدايت محكمهسى مستطفى ثابت افديلر قتل وتعيين واينه بولى بدايت محكمهسى رئيسى سعيد افدى ايله كموش حاجي كوى بدايت محكمهسى رئيسى يوسف كمال الدين وقير شهر بدايت محكمهسى اعضاسندن احمد همدى افدى ايله سيواس استيناف محكمهسى اعضا ملازملرندن شعبان افديلر بجايشلرى اجرا و غنائم بحريه ديوان استيناف قوميسرلى محكمه تميز باش مدعى عمومى معاونلرندن فؤاد بك عهد سنه علاوه مأموريت اوله رق تفويض وقوجحصار قضاسى بدايت محكمهسى حقوق و جزا دتره لرى بالتوحيد رياستى محكمه مذكوره جزا دائره سى رياسته توديع اولنمشدر .

بو اراده سنه نك اجراسنه عدليه ناظرى مأموردور .

٢٦ ربيع الاخر ١٣٣٥ و ١٣ شباط ١٣٣٢

محمد رشاد

عدليه ناظرى
صدر اعظم
فيليل
محمد طلعت

خداوندكار مركز بدايت محكمهسى اعضاسندن محمد فهمي افديبك قاعدى اجرا قيانسه مبنى يرينه گليولى استيناف محكمهسى اعضا ملازملكندن مستعفى عثمان شكرى ومنحل اولان حوران بدايت محكمهسى اعضالفه صيدا قضاسى بدايت محكمهسى مدعى عموميسى حسن واجد وكذلك منحل اولان صوشهرى قضاسى بدايت محكمهسى مدعى عموميلكنه اسير قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى مكتب حقوقدن مأذون غالب وينه منحل اولان حصن الاكراد قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى كنه نصيبين قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى شاكر و طاطاي قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى كنه كاخ قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى مصطفى صدق وكاخ قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى كنه كيني قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى شكرى وصوشهرى قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى كنه بيبورد قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى كندن مستعفى مصطفى خيرى وكذا منحل اولان سراى قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى كنه بابا اسكى قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى عبدالرحمن ومجدداً تشكيل اولئان رأس العين قضاسى بدايت محكمهسى مستطفى كنه سليمانيه سنجاغى بدايت محكمهسى اعضا ملازمنى جمال طياره ومنحل اولان حما سنجاغى بدايت محكمهسى اعضا ملازملكنه سويده قضاسى بدايت محكمهسى اعضاسندن مصباح افديلر قتل وتعيين وآلا شهر لوا بدايت محكمهسى مدعى عموميسى نابي افدى ايله اسكى شهر بدايت محكمهسى مدعى عموميسى رفيق وعكا بدايت محكمهسى اعضاسندن حافظ عثمان افدى ايله بيروت مركز بدايت محكمهسى اعضاسندن محمد صبجي افديلر بجايشلرى اجرا قيلنمشدر .

بو اراده سنه نك اجراسنه عدليه ناظرى مأموردور .

٤ جاذى الاول ١٣٣٥ و ١٣ شباط ١٣٣٢

محمد رشاد

عدليه ناظرى
صدر اعظم
فيليل
محمد طلعت

ارباب مصالح طرفندن شو صيرالرده بعض محاکمه توجیه اولونان شکایات اوزرینه اجرا قیلان تحقیقات و تدقیقات نتایجی لدی التحلیل شکایات وارده نك منشأی اکثریت اعتباریه ، کتبه محاکمک تحت سلاحده بولونماسدن ناشی معاملات تحریریه نك مطلوب اولان سرعت و انتظام دائره سنده حسن تدویر ایدیه مدیکنه منجر اولمقده در .

وطن معزز مزمك هر ذره خاکی تخطی پای اعدادن صیانه سینه حماسه لری سپر مدافعه ایدره ك سرحدله شتابان اولان رفقای مساعیلرینك ، امنیت و سلامت عمومیه مزه معطوف و مصروف بوفداکار . لقلرینه مقابل وظیفه باشنده قالان مأمورینك حال حربك هر فردده تحمیل ایتدیکی وظائف و وجائب حمیتی بالتقدیر آرقاداشلرینك انفکاک موقتلرندن حاصل اولان نقصانی آز برهمت و غیرتله بالغا مبالغ تلافی و تضمین ایدیه بیلجکری درکار و بوباده صورت عمومیه ده صرف جهد و مساعیدن کری قالینمایه جفته نظارتك امن و اعتمادی برکالدر .

بناءً علیه حال حاضرک استلزام ایلهدیکی غیرت و فعالیت و هیئات حاکمه جه امور تحریریه فی الاساس نظارت و معاونت امرنده کی قانونی مکلفیت نظر تأملدن دور طوتولما یارق تقسیم وظائف ایله امور تحریریه نك دخی اعضای محاکمه تأمین حسن تمشیتی اسبابی بالاستکمال حقوق عامه نك طریان خللدن وقایه سی صورتیله اظهار غیرت و حمیت اولونماسی اهمیتله توصیه و نتایج فعلیه سنده امید واقفله انتظار اولونور .

محاکم شرعیه نك مقام مشیختدن فك ارتباطیله عدلیه نظارتنه ربطی حقنده کی قانونه دائر

محکومتك اسباب مرمیه لایحه سی

هر دولت ، ولایت طامه سی حسیله مصالح عمومیه نك استهداف ایتدیکی منافع و غایه لرك استحصالی ایچون صرف فعالیتیه مجبوردر . فعالیت مصروفه نك ثمره دار اولماسی ایسه خدمات عمومیه نك منتظم برتقسیم مساعیه و هر خدمتک بر تشکیلات مخصوصیه تابع طوتولماسنه وابسته در .

بنای دولتک استناد ایتدیکی اشبو تشکیلاتک قانون اساسینک بخش ایتدیکی نسبتده نافذ نتایج حقوقیه تولید ایدیه بیلمه سی ایچون هر عضوینك وظیفه و صلاحیتی واضح و صریح بر صورتده تعین ایله می مقتضیدر . هر نه قادر قوای دولت ، ملی منافع و غایه لرك استحصاله مشترکاً ساعی اولورلر سده هر تشکیلاتک و هر عضوک منحصر آ کندی محیط معاملاتنده اجرای فعالیتی تأمین ایدیه لکه امور حکومتک منتظم بر آهنگ جریان ایله غایه تکامله دوغرو قطع مراحل ایدیه بیلمه سنده امکان یوقدر .

اشته بوسیله بناء درکه ، دولتلر حادثاتک مولودی اولان هر اجتماعی و سیاسی انقلاب اوزرینه تشکیلات اساسیه لرینی یکیدن تنظیمه مجبور اولمشلردر . هر ملتک تاریخی بوقیل انقلابلرک شاهده ، مرفصحاتیدر . تشکیلات اداریه مز شمدییه قادر انقلابات اجتماعی و سیاسیه نك ایزلرینی تعقیب ایدیه مه مش و تشکیلات قضائیه مزمك مطلوب اولان انتظامی حائر اولامامسی ده بوندن متولد بولونمشدر .

مسأله نك اهمیتنه مبنی بزده امور قضائیه نك شمدییه قادر کچیرمش اولدوغی اشکال و صفحاتی خلاصه تنبیه ایتک مناسب کورولمشدر :

دولتک ادوار اولیه تشکله امور قضائیه ایچون مستقل قاضیلر تعیین ایدیه لکه برابر وظیفه قضا میرمیران و بکربکلردن ده نزع اولونمامشیدی . دیگر طرفدن قضالرده حکم و حکومت تماماً قاضیلرک آلرنده ایدی ؛ بوندن باشقه دفترخانه ، بلدییه و کاتب عدلره عائد وظائف دخی قاضیلره مفوض بولونیوردی . سلطان اورخان غازی زماننده عساکر عثمانیه نك امور شرعیه سنی رؤیت مقصدیه احداث اولونان قاضیه سکرلک ، سلطان فاتح دورنده آناتولو و روم ایلی قاضیه سکرلکلرینه آیریلش و بالآخره صلاحیت قضائیه لری امور عسکریه خارجه اشمال اولونارق حکامک تفتیش و مراقبه سی عزل و نصبلرینک انهای و بلاعرض بعض توجیهات اجرامی گبی بر قسم خصوصات اداریه دخی قاضیه سکرلره ویریلش ایدی .

قاضی‌سکرلر، دیوان‌های‌بونده حاضر بولوناراق مذکراته اشتراك ایدرلر و وظیفه‌لرینه متعلق خصوصیات حقننده بالذات معروضاتده بولونورلردی؛ بوجهته دیوان‌هایون اعضای طبیعیه‌سندن و ارکان اربعه دولتن معدود ایدیلر. هر ایکی قاضی‌سکرلک مقامی یکدیگرندن مستقل اولوب آناطولو قاضی‌سکرلی، آناطولو و عربستان قطعه‌لرنده موجود قضاتک، روم ایلی قاضی‌سکرلی ده روم ایلی و آطه‌لرده کی حکامک رئیس و ناظرلی ایدی.

بدایتده بعض قاضیلره و مدرسلره توجیه اولونان مفتیک عنواننک نه سلسله علمییه ده، نه ده مراتب قضائیه ده بر موقع مستقلی یوقدی؛ مفتی، دیوان‌هایون اعضاسندن معدود دگلدی. یالکز بوغوانی‌حائز اولانلر تشریفاتده قاضی‌سکرلردن سوکرا کلیرلردی.

مؤخرأ مقام افتا هر هانکی صدارتک فوقنده طوتولش و سلطان محمود زماننده نظارتلر اصولنک احداثه مبنی قاضی‌سکرلر ارکان دولت عدادندن چیقاریلش ایسه ده ینه وظیفه و صلاحیت استقلالیه‌لرینه خلل گلمه‌مشدر.

وظیفه قضائیه‌نک صورت اجرا سنه گنجه، اوائل سلطنت سنیه ده علی‌العموم حادثات حقوقیه و مواد تعزیرییه ایچون مابه‌التطبیق اولاجق قوانین وضع و تنظیم اولونمادیکی جهته حکام رأی و حکمنده استقلال تامی حائز ایدی. احکام صادره‌نی فسخ و تعدیل ایده‌جک — تلقیات حاضره‌منز دائره‌سنده — بر مافوق محکمه‌سی تشکیل ایدیله‌مش ایدی؛ بلکه بوکالزومده یوقدی. فی‌الحقیقه سلطان سلیمان قانونی زماننده دوره تکملنی ادراک ایدن مدرسه تشکیلاتنک یتیشدیردیکی قدرت و صلاحیت علمییه‌نی حائز حاکم‌لر طرفندن اعطا ایدیلن حکم‌لرک احکام شرعیه‌یه درجه اصابتی و عمومک اعتمادینه مظهریتی حسیله مافوق مرجع‌لرک احداثی ایچون بر سائق حقیقی ده موجود ده‌کیلدر؛ فقط متعدد سنه‌لرک محصول مساعیسی اولاراق آلدله‌یلن و بحق اهلیت قضاتک سلسله مراتبی ماهیتده اولان عنوانلرک سوکرالری اهلیت علمییه نظره‌آلینمایدی و بر پایه مجدد شکنده تقویضی، مدارس تشکیلاتندن مطلوب و منتظر اولان نتایج فقهییه‌نی اخلاص ایتدیکی گیبی قدرت قضائیه‌نی حائز اولمایان بر جوق کیمسه‌لرک ده صنف حاکمیته دخوله مساع و یرمش و «اجتهاد ایله اجتهاد نقض اولونماز» قاعده‌سنک ستره صیانتنه التجا ایدن قرارلر فسخ و نقضه معروض قالماسزین تنفیذ و اجرا ایدیلکده بولنش ایدی.

واقما حکام اصح و مفتییه اولان اقوال ایله حکمه مأمور ایدیلرک بو صورتله صلاحیت قضائیه تعقید ایدیلش ایسه ده بو تعقید تطبیقاتده جدی بر فائده عملیه تأمین ایده‌منز ایدی؛ چونکه فقه حنفی اوزرینه طبقات مختلفه ده پک چوق مجتهد ظهور ایدوب اختلافات کثیره وقوع بولش و سوکره کلن اصحاب ترجیحندن بر قسمی بعض سادات حنفیه‌نک، دیگرلری ده سائر مشایخک رأی و قولنی ترجیح و اونکله افتا آیله‌مش و بونک نتیجه‌سی اولاراق فقه حنفیه عینی مسأله حقننده بر برینه مابین مختلف قوللر وجوده گلمشدر.

بونجه اقوال مخالفه ایچنده قول اصحی تمیز و تعیینه مدار اولاجق حاکمک تقدیرندن باشقه آلدله ثابت بر مقیاس یوق ایدی. دیگر طرفدن ترقیات و احتیاجات مدنییه‌نک تولید ایتدیکی مسائل و حادثات جدیدیه‌نی حل و فصل ایچون کتب فقهیه‌ده احکام صریحه موجود اولمادیکی گیبی ادوار مختلفه‌ده نشر ایدیلن بعض قوانین ده ناقص و تأمین مقصده غیر کافی بولوندوغندن بو خصوصده دخی حکام هیچ بر قیده تابع اولمایه‌رق صورت مطلقه‌ده کنندی رأی و تقدیرلری ایله عمل ایتک اضطرارنده بولونورلردی.

ایشته عصردن عصره دور و انتقال ایدن الجآت و احتیاجاتک بر آرایه طوبلانمسیله بالضروره حصول کلن انقلاب اجتماعی و سیاسی کلخانه خط هایوننک نشرینه و تشکیلات اداریه‌منز یکی و داهای مضبوط اساساته ابتناء تنظیمنه سائق اولدی.

بیکی ایکی یوز آللی بش تاریخندن اعتبارأ — اداره قدیمه‌نک شعبات سائره‌سی گیبی — تشکیلات قضائیه دخی خیلی تبدلاته اوغرایور و متوالی بر طاقم صفحات نحول کچیریور:

بدایت تنظیماتده دولته کورولن لزومه بناء منحصرأ معاملات تجاریه‌دن متولد اختلافاتی حل و فصل ایتک اوزره استانبولده بر تجارت مجلسی تشکیل ایدیلدیکی گیبی بیکی ایکی یوز سکسان دوت تاریخنده دیوان احکام عدلیه تأسیس و بیکی ایکی یوز سکسان سکز تاریخنده اشبو دیوانه مربوط بولونقی اوزره محاکم نظامیه تشکیلاتی اجرا ایدیلش و دعاوی شرعیه محاکم شرعیه‌ده، دعاوی نظامیه‌ده محاکم نظامیه‌ده رؤیت اولونور ده‌نیلمش ایسه ده اشبو دعوالرک ماهیتلری و نوعلری قطعی و واضح بر صورتده تعیین ایدیلیمکسزین محاکم نظامیه عدلیه نظارتنه، محاکم شرعیه‌ده مقام افتایه ربط ایدیلشدر؛ بوا یسه محاذیر عیدیه تولید ایتمشدر: اولاً، بر مملکتده قوه قضائیه‌نک تماماً بر مرجعه تمرکز ایتدیریلرک تقریق و انقسامدن وقایه‌سی توزیع عدالتک سلامت جریانی مقتضیاتندن ایکن بوجهت نظردقه آیینامش و کیفیت قضاء استهداف ایتدیکی غایه‌لر اعتباریه وجهه فعالیتلری مختلف ایکی عضو حکومت آره‌سنده تقسیم ایدیلرک هر ایکی قوه قضائیه‌دن یکدیگرینه مناقض حکم‌لر صدورینه ساحه امکان بر اقیلمشدر. اساساً باشقه درلو نتایجده استحصال ایدیله‌مزدی؛ چونکه، دائره صلاحیتی داخلنده کی مسائلدن مستقلاً مسئول اولان شیخ الاسلام ایله کذلک وظائف عدلیه‌سی حقننده هیچ بر رقیب طانیایان عدلیه ناظرلی — قانون اساسینک هر ناظره بخش ایتدیکی صلاحیته بناء — کنندی تشکیلات قضائیه‌لرینک تکمل و ترقیسنه چالیشمق حقنی سیاناً حائز بولونور و صلاحیتلرک توزیع و تقسیمنده هر بری کنسینه مربوط مؤسسه‌نک توسیع نفوذ و صلاحیتنه — می ایدیورلر ایدی. بونک آک بارز مثالی هر ایکی نوع محکمه‌نک تحدید وظائفی امرنده حکومتک معروض قالدینی مشکلات متناهییه‌ده کوره بیلیرز: فی‌الواقع من‌القدیم مالک عثمانیه‌ده کرک معاملات مدنییه و کرک معاملات جزائیه ایله امور سائریه متعلق اولاراق تکون ایدن کافه دعاوی و اختلافات محاکم شرعیه‌ده رؤیت ایدیلرکله‌جک محاکم شرعیه،

محاکم عمومی بدن بولون دوعی جهتله محاکم نظامیه ایله محاکم شرعیه نك حین تفریقده محاکم نظامیه نك دائرة قضاسنه ادخال قیلان دعاوینك فصل ورؤیتدن حکام شرع منع ایدیللمش و بوسیله عینی مسائلك فصل وحسی خصوصنده هرایکی محکمه یه ده مراجعت امکانی مهم برمنبع اختلاف حصوله کتیرمشدر .

هرنه قادار بیک ایکی یوزطقسان بش تاریخنده محاکم عدلیه تشکیلاتی اجرا وامور عادیه وتجاریه ایله دعاوی جزائییه محاکم مذکوریه تودیع ایدیلش ايسه ده تشکیلات مذکوریه متدائر اولان قانون ، محاکم شرعیه نك صلاحیت قضائیه سنی تقید ایدیه جك احکامی محتوی اولمادیغندن ، امور جزائییه وتجاریه دن ماعدا كافة خصوصاتك کافی السابق هم محاکم شرعیه هم ده محاکم عدلیه ده رؤیت ایدیلله گلمسی قوه اجرایییه لازم الانفاذ مقررات متناقضیه معروضیتدن وارسته بر اقادینی گبی محاکم شرعیه وعدایه وظائفك یکدیگرندن صورت قطعیه ده تفریقی مقصدیه اوج یوز اوج تاریخنده اراده سنیه یه اقترا ایدن تفریق وظائف نظامنامه سنده فصل ورؤئی محاکم عدلیه یه عادیقی مصرح خصوصاتك کافی السابق محاکم شرعیه جه رقیته دوام ایدیلله گلمسی حسیله نتیجه قطعه ینه تأمین ایدیلله مه مشدر .

محاذیر مجعونه نك تماماً رفی ایچون بیک اوج یوز اوتوز سنه سنده ایکنجه دفعه اولارق بر تفریق وظائف نظامنامه سی نشرینه مجبوریت حاصل اولمشدر . فقط حقوق اساسیه نك ماهیت نظریه بی حائر بر قاعده سی اولمقدن زیاده عصر لرك حادثات تطبیقه ایلده تأیید و تقنین ایتدیکی حقایق جمله سندن اولان وبروظیفه نك ایکی مستقل عضو حکومت آرهنده تقسیمه غیر مساعد بولونان قاعده قطعیه حکومتك هر درلو عزمه رغماً ینه تأثیرینی کوسترمکدن خالی قالماش وایکی سنه لك بدوره قلیله ده ، بویوزدن تحدت وتکائف ایدن مشکلات ، آنجق هرایکی قوه قضائیه نك صدمات صلاحیت معروض قالان افراد ملتك حسابیله قابل افاده برحاله گلمشدر .

فی الحقیقه موجب تحریر ترکات علیه اقامه اولونان دعاوینك محاکم شرعیه ده لزوم رؤیتی آمر اولان نظامنامه اخیره نظراً التزام ، افلاس ، بویچه ، جك گبی احکام استثنائیه تبعیتی ضروری اولان مسائله مستند دعاوینك ترکیه تعلقی حالده کیفیت محاکم شرعیه نك دائرة وظیفه سی داخله کیرمکده وقوانین متعلقه سنك داینلره بخش ایتدیکی حقوق امتیازات کان لم یکن عداید یلکده در . چونکه مسائل مذکور نك حل ایچون متون فقهیه ده احکام استثنائیه موجود اولمادیغندن بالفرض ملتزم وفاتی حالده معقود علیه معدومیتی حسیله ترکیه نك ضماندن وارسته قلماسی ومفلسك وقوع وفاتیه قانوننامه تجارتك داینلره بخش ایتش اولدوغی امتیازاتك کان لم یکن طوتولماسی ومالی دیونندن زیاده اولان مفلس متوقانك - محکمه تجارت قراری خلافت اولارق - محکمه شرعیه جه مفلس عد اولونماسی ومخاطبك وفاتی تقدیرنده دخی سندات تجاریه نك حائر اولدوغی بالعموم امتیازاتك بر طرف ایدیلشی ونهایت ، تحریر ترکیه محاکم شرعیه جه حجز عمومیدن عد اولونارق محاکم نظامیه طرفندن اولجه موضوع حجزلردن دولای - استیفای مصارف

نقطه سندن قانونك حائلره بخش وتأمین ایتدیگی حق رجحانك نظره آلتامسی گبی قوانین ونظامات مخصوصه نك افراد بخش ایتدیگی حقوق صریحه نك تضمینه امکان بولونماسی حادثات روزمره صیراسنه گچمشدر .
ثانیاً ، تشکیلات حاضره عدلیه ایجابجه اکثر مراکزده قضاة شرع عهده سنه محاکم نظامیه بدایت واستیناف ریاستی گبی وظائف مهمه عدلیه مودوع ایکن قضاة موسی الیهمك ترجمه حاللریله وظائف مذکوریه درجه وقوفلری عدلیه نظارتجه اصلاً معلوم ومضبوط ده گیلدر .

فی الواقع نواب شرع حین انتخابنده محاکم نظامیه ریاستلری ایچون مقتضی اوصاف وشرائط قانونیه بی حائر اولدقلرینه دقت ونظارت ایتك اوزره مجلس انتخاب حکامده عدلیه نظارتدن بر مأمور بولوناجنه دائر تشکیل محاکم قانوننده بر ماده منضمه موجود ايسه ده بر مدت مرعی طوتولان بو اصول بالآخره هر ایکی دائرة نك تصادم صلاحیتدن دولای - صراحت قانونیه قارشو - صوك زمانلرده تمامیه متروك ومنسی قالمش وبناء علیه نظارت ، بالاضطرار وظیفه تودیع ایتدیکی مأمورینك احوال شخصیه وقدرت قانونیه لرینی تحقیق واستطلاع امکانتك ازسلبنه رغماً ، مسئولیتی درعهده آیله مك مجبوریتده بولونمشدر .

ثالثاً ، قضاة شرع وظائف شرعیه دن زیاده وظائف منضمه عدلیه ایله اشتغاللرینه رغماً تعیین ، ترقی ، عزل وتحویللری مقام مشیخته عائد بولوندوغندن وظائف مودوعه لرینی حسن ایفایه تشویق ویا سوء استعمالدن ترهیب ایچون نظارتك یدنده هیچ بر عامل مؤثر موجود ده گیلدر .

کرچه قضاة موسی الیهمك وظائف عدلیه لرندن دولای تحت محاکمه آلتاری نظارتك جمله صلاحیتدن ايسه ده بو صلاحیت اکثر نظریات ساحه سی کچه میوب بو صورته تحت محاکمه آلتان قضاتك برائشلی تحقیق ایتکسزین وحقلرنده جواز استخدام قراری ویرلمکسزین مقام مشیخته ینه بر مأموریه تعیین وبونك ضمننده بالمجوریه وظائف عدلیه ده ایفایه دواملری تأمین ایدیلله گلمسنه نظراً حقلرنده کی تعقیبات قانونیه دن مقصود اولان نتائج عملیه استحصالی ممکن اولاماقده در .

حتی وقتیه بر لوا جزا ریاستندن عزل اولونان بر مأمور عدلینك مقام مشیخت طرفندن عینی لوا قاضیلغه تعیینی صورته ریاست نایه سندن قالدیریلان بر محکمه نك ریاست اولی وظیفه سی ایفایه صلاحیت قازانمش اولماسی بوخصوصه کی محاذیرك ماهیت الیه سی ارانه یه کافی بر مثال تشکیل ایدر .

رابعاً ، وظیفه لرینك شرعی ویا نظامی ماهیتلرینه گوره قضاة حقنده مختلف دائره لر طرفندن تعقیبات وتحقیقات اجرایی اصول حاضره ایجابندن اولوب حالبوکه هر شعبه دولتك وسائط تحقیقه سی یکدیگرینك عینی اولامایاجغندن عینی شخصك نظر حکومتده مختلف ماهیتلرده تجلیسی ممکن وبوده قضاتك انظار عامه ده ایکی تلقی متخالفی ارانه گبی وحدت اداره ایله ناقابل تألیف نتیجه لر حصولی مستلزمدر .

خامساً ، مراکز قضائیه نك بعضلرنده دعاوی شرعیه ونظامیه نك هیئت مجموعه سی کیت اعتباریه بر

حاکمك بالسبوه رؤيت ايدى بيلمه سته مساعد اولدوغى حالده مجرد بوتون قضاء شرعك معاملات عدليه واقف ذواتدن بولونماقلى ملاحظه سى امور عدليه نك قضاء عهده سندن رقيه مستقل حاکم نظامى تميني بوده خزينه جه فضله مصارف اختيارينى استلزام ايتكده در .

ايشته ناقابل تعداد بر جوق امثال اراده سندن صرف نظر ايديله رك تاريخك صحائف اخيره سندن لاعلى التعين مثال اولمق اوزره آلتان بر قاچ حاده ، امر قضاءه شمدى به قادر تطبيق اولونان قاعده نك اولاً ، تأمين عدالت ؛ ثانياً ، اصول مراقبه ؛ ثالثاً ، وحدت اداره ؛ رابعاً ، موازنه ماليه نقطه سندن حكومتك آهنگ عمومىنى اخلاص وغير شمر فداكارلقلر اختيارينى ايجاب ايتكده در .

اساساً منصب قضاتك مسند افتا ايله برلشمه سى ايجون بر ضرورت شرعيه ده موجود ده كيلدر ؛ زيرا : قضاء ولايت نوعندن وبناء عليه دوعرودن دوعروديه حكمدارك تفويض ايدى بيله چكى بر صلاحيت اولوب افتا ايسه بر مسأله نك حكمنى بياندن عبارت وقدرت علميه نك هر صاحب فضل وكاله بخش ايتديكى بر صلاحيتدر . قضا ايله افتا آراسنده اك مهم وشايان دقت فرق شودر كه قضا ولايت عامه يى حائز اولان اميرالمؤمنينه وكالت وضاقله اجرا اولونا جفندن زمان ، مكان وبعض خصوصاتك تقيد واستناسيله تقيد ايدى در . حال بوكه ، افتا بويه بر وكالت مستند اولمايوب صرف علم واجتهاد مبتنى بولوندوغى جهته هيج بر قيد ايله قيد ايتمز . بومطالعانه مبنى قضايله افتاده اصل اولان عدم اجتماعدر . بناء عليه متناقض الحكم فقط لازم الانفاذ اعلامات قارشيسنده حكومتى عجز انفاذدن واصحاب مصالحى يهوده اسراف زمان وسرمايه دن تخلص ايله مك ومعاملات ومقاولاته تأمينات حقوقه دن تماميله مستفيد اولاييله جاك صورتده بخش امنيت واستقرار ايتك والحاصل توزيع عدالتك سلامت حرايتى دها زياده تأمين ايله بيلمك مقصديه محاکم شرعيه نك مقام مشيختدن فك ارتباطيله عدليه نظارتنه ربطى حكومتجه تقرر ايتش ومتقدم لايحه قانونيه نك برنجى ماده سى بو اساسه بناء تنظيم ايدى لشددر .

بو ماده ايله موضوع اساسك تفرعات تطبيقه سندن اولمق اوزره اعلامات شرعيه نك حالاً تابع بولوندوغى تدقيقات تميزيه نك دها مضبوط وسالم بر اصوله ربطى ده الجاى مصلحتدن گورولشددر . چونكه حكام ومأمورين شرعيه حقدكه قانون موقتك دوقوزنجى ماده سى موجبجه اعلامات شرعيه نك تميزاً تدقيقى وظيفه سى فتواخانه على ايله مجلس تدقيقات شرعيه بيتنده مشترك اونوب متن اعلامه نظراً حكمتك مسأله شرعيه سته صورت توافقتك تدقيقى فتواخانه على به ولوايح اعتراضيه مندرجاتنه نظراً اعلام تميز بهك ضبطنه وضبطك اصول مشروعه سته درجه مطابقتك تدقيقى ده مجلس تدقيقات شرعيه به محولدر .

حال بوكه اورا ، حد ذاتنده قابل تجزى اولمايان بر وظيفه نك مربوطيتلى مختلف ايكي مستقل دائره به تقسيمى - اعلام تميز بهك بر دائره طرفندن تصديق وديكر دائره جه نقضى امكان واحتمالى توليد ايتمه سته

كوره - عيى اعلامى تدقيق ايدى هر ايكي دائره مقرراتى آراسنده بحسب الظاهر تضاد وتناقض ظهورينه سبيت ويرمك حسييله شايان تجويز اولاماز .

ثانياً ، اعلامات شرعيه نك ايكي دائره طرفندن بويه مضاعف بر اصول تميز وتدقيقه تابع طوتوماسى اصحاب مصالح ايجون ده بشقه بر كلفندر . بناء عليه محاذير مبحونه نك رفع وازاله سيله ذات مصلحتك تأمين انسجام واطرادى ايجون تدقيقات تميزيه وظيفه نك كاملاً ومستقلاً بر محكمه طرفندن ايفاسى لزومى وجائب اموردن عد اولونمش واينكجه ماده بو ملاحظه نك محصولى بولونمشدر .

برنجى ماده نك نتايج طبعيه سندن اولارق محاکم شرعيه ايله دوائر متعلقه ومربوطه سته متعلق قوانين ونظامندن اشبو قانونه مخالف اولمايه رق كماكان مرعى ايجاب ايدى احكامك اجراسى امرنده عدليه نظارتى مقام مشيختى استخلاف ايتش بولوندوغندن هيج بر تردد واشتباه محل قالمق اوزره بو جهتك ده دردنجى ماده ايله تصريحاً بياننه لزوم گورولشددر .

مجلس مبعوثانه عدليه انجمنك مضبوطى

بر دولتك تشكيلات سياسيه واجتماعيه سيله اك زياده علاقه دار اولان خصوصاتدن برى وبلكده باشايجه سى تشكيلات قضائيه سيدر . تشكيلات قضائيه ، دولتك موجوديت سياسيه سنده حاصل اولان صفحات مختلفه ايله متناظراً تبدل ايدى در . فورى ويا دواملى هر مهم انقلاب ، تشكيلات عدليه اوزرنده حالى ويا تدريجى تعديللر اجراسى مستلزم اولور . هر دولت گيى دولت عليه ده اشبو عاملك تأثيرندن قورتولاماشدر . بوكونكى تشكيلات عدليه مزه ، هر حالده بر عصر مقدم موجود اولان تشكيلاتك عيى ده كيلدر . بيك ايكييوز اون بش تاريخندن بدأ ايدى تعديلات ، بر جوق سندن برى طوپلانوب تظاهر ايله يه ن تحويلات اجتماعيه وسياسيه نك تأثيريه واقع اولمشدر .

تجارت ، جزا وحقوق عاديّه مسائلنى شامل اولوب عدليه نظارتك تأسيسيله بر درجه نتيجله ن اصلاحات غيرتلى آرزو ايديله ن ثمراتى ويره بيله جك مرتبه كاله واصل اولامدى ؛ چونكه ، بر ملت قديم عرف وعادتلرنندن ، اعتيادات وعناتندن قولايقله تخلص گريبان ايدى مزه . سياسى ويا عدلى هر يكي تشكيلا بو عواملدن دائماً متأثر اولور .

دولت عليه نك يقين زماننه قادر نهج سياسيسى ، مؤلفرك «ظابطه نهجى» ديدكرى شكلدن عبارتدى . فى الحقيقه بوتون قدرت ولايتلرك حامل يكانه سى ملك راعى حاكمه سى اولان سلاطين عثمانيه «امور حكومت» تعبيرينك تضمين ايتديكى خصوصاتى - كه قاعده لر وضعى ، قواعد موضوعه نك تطبيقى وادارى تصرفات اصدار واجراسى شاملدر - منحصر آفسلرنده جمع ايتمشدرى . رعيه اوزرنده هر وجهه تصرف

صلاحیتی ذات هایونلرینه عائدایدی . گرچه سلاطین سالفه حضراتی حکمران اولدقلری قطعه لرك هر طرفده بالذات رؤیت مصالح امکانسزلفه مبنی درجات متفاوتده ولایت و قدرت تقلید ایده لرك مراکز مختلفیه مأمورلر نصب واعزام بویورلر ایدیسده جامع ولایات اولملری حسیله دیله دکلری خصوصاتک لاجل الفصل حضور هایونلرینه عرض اولونماسنی فرمان بویورمق قدرتی حائر ایدیلر ؛ فعلا ده وقوعک امثالی چوقدر . مأمورلر ، مصالح عبادی ، آنجق ذات پادشاهی به اضافه رؤیت ایده بیلرلردی . سلاطین سالفه عثمانیه دیوان هایونلرنده ناصل هر نوع مصالحی حل وحسم ایدر ایدیسلر صدراعظمدن اک کوچوک قضا قاضیسنه وارنجیه قادار رفیع ووضیع بوتون مأمورلر - دیوان قورمق قدرتی حائر اولانلر دیوانده وخارجنده ، اشبو صلاحیته مالک بولونمایانلر توکیل ایدلکلری مملکتده - بلا تفریق بالجله اموری تدویر ایلرلر ایدی . دیوان هایوننده هم رؤیت مصالح دولت ، همده فصل دعاوی امت ایدیلر . دیوان آصفیه صدراعظملر کذلک هر نوع دعاوی بی رؤیت ایدرلردی . بکلر بکلری ده عینی صلاحیتی حائر ایدیلر . حتی وزیر اولان بکلر بکلری بعدالعزل عودت ائناسنده حل مسائله مأذون ایدیلر . بی حدود قدرتلره مالک اولان مأمورلر ، ذات پادشاهی به مربوط ویا لکیز ذات هایونلرینه قارشى مسئول ایدیلر .

امرلر ، نیلر بلا اعتراض مطاع ومنحصراً « مصلحت » یعنی منافع عامه فکری قفیده مدار ایدی . خلاصه بوتون قوتلرک ید واحدده اجتماعی اساسی جاری ایدی .

بو کون دولتک تشکلات سیاسیه سیله استناد ایتدیکی اساسلر تمامیه تبدل ایتمشدر :

ولایت عامه ، بر شکل مخصوص اکتساب ایتیش وبوصورتله بالذات حقوقی برماهیت اکتساب ایلهمشدر . دولتله رعبه بیننده کی مناسبتلر موضوع بحث اولدوغی زمان قابل تطبیق احکامک عدم موجودیتی افاده ایدن حقوق عامه تلقی قدیمک قیمتی قالمامشدر . ولایت عامه ، هانکی ساحیه توجه ایده جک اولورسه آرتق نجاوزکار حرکت محتمله سی قارشیسنده حقوقک قواعد تحدیدیه سی بولور . دولتک ولایت عامه سی بو قفید سایه سنده حقوقی بر قدرت اولمشدر . ولایت عامه ، دولت حقوقدن عبارت اولان وانواع فعالیتاته کوره اقسام ایدن حقوق عامه ايله تحدید ایدلشدر .

دولتک تصرفاتنده « حقوق » ک فرمانبرسی تصدیق واعلان ایدیلکله اکتفا اولونمامشدر . ولایت عامه معین بر تشکیلاته تابع طوتولمشدر . حقوق ايله اداره اولونان دولتده بو تشکیلات اک مهم بر اساسدر . ولایت عامه یالکیز بو تشکیلات ایچنده حقوقی نتیجه لر تولید ایده بیلر . ذکر ایدیلن تشکیلات ایسه قانون یایمق قوتیله قانونی تطبیق واجرا ایتک قوتک آیری آیری ألره تودیع ایدیله سندن عبارتدر .

« اکر قوانینی وضع ایتک قدرتی حائر اولانلره اشبو قانونلری تطبیق واجرا ایلهمک قدرتنه مالک بولونانلر عینی اشخاص اولورسه قوتی سوء استعمال تمایلی پک بویوک وشدتلی اولور . زیرا بالذات تنظیم ایتدکلری قانونلره رعایتدن کنیدیلرینی مستغنی عدایده بیلرلر » .

« تفریق قوانین غایه سی حقوق افرادک تجاوزات کیفیه دن مصونیتی تأمین ایتک ، دولتک بی نه ایه عظمتیه قارشى بر ضمان وجوده کتیر مکدر . » ازلدن بری یاپیلان تجربه لره بناء بیلورزک هر شخص ، مالک اولدوغی قوت و قدرتی سوء استعمال ایده ر . بوشخص بر طاقم حدوده ملاقی اولونجابه قادار کیدر . بناء علیه قوت و قدرتنک سوء استعمال ایدله مبی ایچون ، احوالک وضع طبعیه سیله بر قوت ، دیکر قوتی تعقیب ایتهملیدر . هر نوع ملاحظات ومطالعاندن قطع نظر قوتلرک تقسیمی اساسنک حقوق عامه ده غایت عملی ایکی غایه تأمین ایتدیکی مسلمدر :

۱ - ملت ممثللرینک وضع قواعد قدرتنه صورت اشتراک لرینی تعیین ،

۲ - قانونک حاکمیتیه مقتضی تأمیناتی اعطایه خدمت .

بونلردن برنجیسی حقوق اساسیه به ایکنجیسی ده حقوق اداره به عائد محسناندندر .

غیر اوزرنده نافذامرلر ونهیلرده بولونمق قدرت حقوقیه سندن عبارت اولان ولایت عامه مع اوصاف حقوقیه بی حائر اراده اظهارینه قادر قوتلره تقسیم ایدلشدر . اشبو قوتلر ، ولایت عامه نک بر کل حالده ایقاع ایتدیکی تأثیرات حقوقیه بی تولید صالح حقوقی قوتلردر . قانون اساسینک چیزدیکی خطوط ایچنده بو قوتلردن هر بری برر طرزده فعالیت یایمق اهلیتی حائر درلر .

قوة تشریعیه ، قوة اجرائیه ، دولتک قانون اساسیده اوصاف مخصوصه حقوقیه سی معین اشکال اراده سندن عبارتدر . دولتک منافع وغایه لرینی تأمین واستحصال امرنده اشتراک لری حائر اولان مذکور قوتلرک من حیث الاساس صالح اولدقلری فعالیت ساحه لری آچیلش وبو نقطه به نظراً اظهار ایتدکلری اراده لرك نافذیت وعدم نافذیتی تعیین ایدلشدر . قانون اساسی هر برینک حدود و شرائط فعالیتنی واضح بر صورتده بیان ایدیور . قوة تشریعیه واجرائیه نک آنجق اشبو حدودود و شرائط دائره سنده واقع اولان تصرفلری قیمت حقوقیه بی حائر در .

بو تشکیلات ايله تشریع ماهیت سابقه سی اضاعه ایتیش ده گیلدر ؛ اوتهدن بری اولدوغی گبی تشریع ، ینه ولایت عامه به استناداً نافذ و واجب الرایه قواعد حقوقیه وضع ایتکدر . الیوم حاصل اولان فرق ، ملتک ممثللری واسطه سیله اشبو صلاحیته اشتراک کیدر . آرتق حکمدار قانون اساسیده حصر ایدیلش اولوب افرادک حریت شخصییه ویا ملکیه سی تحدیده باعث اولاجق تصرفاتی ملت ممثللرینک رضا وموافقتی منضم اولمادجه یایمقدن ممنوعدر . ملتک حیاتی شرطلرینی علاقه دار ایدن خصوصاتک کافه سنده مبعوثین ملتک رأینی استحصال مجبوریتنده در .

بو کون قانون اساسیه موافق صورتده اصدار ایدیله یین تصرفات ، قانونک حائر اولدوغی اوصاف مخصوصه بی حائر اولاماز . بناء علیه هیئت تشریعیه خارجنده کی مقاماتدن هر هانکیسنک بلا مأذونیت واجب الرایه بر حکم وضع ایتمی حائر ده کیلدر . دولتک سیاسی تشکل حاضری بونی مانعدر .

دستور العمل اولاجق احکام وقواعدک منبع یکانه سی اولان قوه تشریعیه یکی احکام وضع ایتک ، احکام جوده بی تعدیل ویا الغا ایتک قدرتی حائر اولق اعتباریله حر و مستقل اولدوغی حالده قوه اجراییه دائماً یئیدر . قوه اجراییه نك اوصاف میزه سی آنجق مختلف قاعده لرله قیید ایتدیکی زمان تظاهر ایدر .

قانونک تولید ایتدیکی وجوب ایله شکل خارجی به نظراً مفید اولدوغنی بیان ایتدیکمز قوه اجراییه یکدیگرندن آیری ایکی هیئته تقسیم اولونیور : هیئت اداریه ، هیئت عدلیه ، بونلردن هر ایکسی ده قانونه تابعدر ؛ اوکا رعایتله مکلفدر . فقط کرک محاکم ، کرک مقامات اداریه ولایت عامه نك واضع الیدلری اولق اعتباریله قانونک امرینه تبعیتده افراد بکزه مزلر . بونلر برر مادون معاون وضعیتده درلر . هیئت اداریه قانونی اجرا ، هیئت عدلیه ده تطبیق ایدر .

ایکی آیری هیئته تقسیم اولونان قوه اجراییه طرفندن اظهار ایدیلن اراده ، دولتک اشبو شکله تجلی ایله ن اراده سی اولق وقانونک منافضدن استفاده ایدم جک اولان ده افراد بولونق اعتباریله حقیقتده مقید اولان دولتر دیمک لازم کلیر .

حال بوکه قانونده دولت اراده سنک افاده وبیانندن عبارتدر . شو حالده « دولت کندی کندی قیید ایدیور ، دیمک اولور قوتلرک تقسیمی اساسی بو کیفیتی موجبدر . حقیقتده واقع اولان ده بودر .

دولتک بوتون عظمت وقوتی قارشینده ضعیف ومدافعه دن عاجز تبعه بولونیور . فقط دولت بر فرد انسانی کیی حس منفعتله متحرکدر . حال بوکه زیر حاکمیتده کی افرادک هر بری نافع برر قیمتدر . دولت مالک اولدوغنی قوه قهارانه بی حدود بر طرزده استعمال ایدم رسه آز جوق حائر قیمت اولان افرادی احما ایتمش وبالنتیجه منفعت ذاتیه سی اخلال ایله مش اولور . دولتک قوتی بر شکل احتیاطکارانه ده تطبیق واستعماله میال اولسنه بناء درکه « حقوق ، قوتک سیاست استعمالیدر » دییورلر .

آنجق بو میل واستعدادک موجودیتی افراد ایچون کافی تأمینات تشکیل ایتمز . شو حالده افراد کیی بالذات دولتک ده حقوقه رعایتی تأمین وسائلنی تحری ایتک لازمدر . کرچه ملتک حسیات حقوقیه سی حائر اولدوغنی شدت نسبتده قوای عمومیه اوزرنده بر تضییق اجرا ایدم رسه ده بوده مغوی اولقدن قورتولماز . خارجی تأمینات تأسیس ایدیلدجکه تعقیب اولونان غایه قیید غیر قابل حصولدر . تأمینات مذکوره ده ، اداره عدلیه به متعلق قوانیندر .

دولت کیی تصرفادن اجتناب ، تأسیس وتوزیع عدالته اهتمام ایتمکه مکلفدر . عدالت اولدن موضوع اولان قوانینه موافق صورتده اجرای تصرف ایتمکدر . کیی حرکت ایسه قانون خارجنده فعالیتده بولونمقددر . شو حالده قانون وضع ایدیله یه ن یرده عدالتسزلک فکری لایق اولدوغنی وضوحله تجلی ایدم مز . عدالت قانون ایله قائمدر . دولت افرادک مناسبات مدنییه واقصادیه سی سبیلله تحدرت ایدم جک اختلافاتک هانکی

قاعده به توفیقاً حل وفصل ایدیله جکنی واضح ومعین بر صورتده بیان ایتلیدر . ناصیلکه کندیسی ایله افراد آراسنده کی مناسبات اداره به خادم اولان قاعده لری بیان ایتک مجبوریتده در . افراد هانکی احوال وشرايط داخلنده دولتک حمایه سنه مظهر اولاجق لرخی بیلملیدرلر . کذلک معین حادثه لرده افرادک کندی حقلرنده دولتک نه یولده معامله ایدم جکنه دائر حائر معلومات اولمالری لازمدر . وهله اولاده قوانین مدنییه یالکمز افرادی علاقه دار ایدر گیی کورونیور ایسه ده حقیقتده دولته افراد آراسنده بر مناسبت حقوقیه تولید ایدم جک ماهیتی ده حائر در . قوانین مدنییه ایکی نوع ، مناسبت حقوقیه وجوده کتیرر : برنجیسی ایکی فرد آراسنده ، ایکنجیسی ده بونلرله دولت ییننده حاصل اولان رابطه در . افراد ، دولتک حمایه سنی طلب ایتک حقنه مالک ، دولتده اشبو معاوتی دریغ ایله مک وظیفه سیله مکلفدر . کورولیورکه خصوصی ماهیتده فرض ایدیلن قوانین مدنییه دولتی علاقه دار ایتمکدن خالی قالیور . اساساً قانونک امری عام وغیر شخصی اولق اعتباریله بین الافراد مساواتک تأسیسنه ونظام وموازنیت اجتماعیه نك تقریرنه خادم اولور . معین وعمومی قاعده لر بولونمایان احوالده اشخاصک تخلفنه کوره تطبیق اولوناجق معامله لرک تخالف ایتسی احتمالی پک وارددر . دیگر طرفدن ثابت وواضح قاعده لرک موجودیتی افرادک دولته قارشنی اولان امنیت واعتمادلرینک حصولده خادم اولور . فی الحقیقه حقک کیفیت استیفاسنده کی معلومیت افرادک یکدیگرله امنیت دائره سنده مناسباته کیریشمه لرخی تأمین ایدم . بوده دولتک حکمران اولدوغنی تبعه آراسنده مطلوب اولان تمایلی وتساندی حصوله کتیرر . اقتصادی تأثیراتی تکراره حاجت یوقدر .

قاعده وضع ایتک حقوق سلطنتدندر ؛ دولتک بر امتیازیدر . بو کون عرف وعاداتله اساسات عمومیه حقوقیه نك قابلیت تطبیقیه سی معین بر طاقم حادثات حقنده دولتک قانونی بولونمایان احواله انحصار ایتمکده در . صرف وعادت ، دولتک عضو تشریعیسندن صادر اولان قانونک کسوه رسمیه سی اکتسا ایتمده جکه واجب الرایه اولق قوتی اکتساب ایدم مز . علمانک اجتهاداتی ده بویه در . فتوی علمانک قواعد مرعیه سنه توفیقاً واساسات معلومه به نظراً معین بر حادثه حقنده حقوقاً نه یاپیلما سی لازم کله جکنی بیان ایتلیدر ؛ یعنی بر قاعده حقوقیه وضع ایتلیدر . بو قیل فتوالرک دستور العمل اولماسی پادشاهک موجبجه عمل اولونماسنی امر ایتسنه متوقفدر . عکس تقدیرده هر هانکی بر عالمک اجتهادنده کی قیمتدن فضله بر شیشی حائر اولاماز . اساس اعتباریله واجب الرایه اولماسی اقتضا ایدن احکامک مصدری ، سلطنتی حائر اولان ذات ویاخود سلطنتک اشبو سلطنتی استعماله مأذون قیلدینی کیسه در . زنیللی علی افندی ایله ابولسعود افندی نك فتوالری بو جمله دن اولق اوزره قابل تذکارددر . اساساً قاضیلرده بالقوه بوصلاحیتی حائر درلر . فی الحقیقه قاضی قاعده اجتهاد قدرتنه مالک اولق ایجاب ایدم ؛ تا که حادثات مدنییه اوزرنه تحدرت ایدن اختلافات حقنده معمول به اولماسی امر ایدیلن مفتی به اقوال آراسنده حکمه ربطی صدندده بولوندوغنی نزاعه تماس ایدم بر مسأله به دسترس اولامادینی زمان ایجاب حقوقیه سی بیان

وتنفيذه مقتدر اولاييلسين . شو حالده قاضيل برطرفدن ولايت نوعندن اولان وضع حكم صلاحيتي ، ديكر طرفدن كذلك سلطنتك برجزئي اولان قضا قدرتي استعمال ايدويور ديمكدر . حكامتك اصح ومفتي به اولان اقوال ايله حكمه مأمور ايديلهرك صلاحيت قضائيلرينك تقييد ايدلمش اولماسي تطبيقده يك بيوك برفاندهني موجب اولماز چونكه فقه حنفي اوزره طبقات مختلفهده يك چوق مجتهد ظهور ايدوب اختلافات كثيره وقوع بولمش وصوره كلهن ارباب ترجيحدن بر قسمي بعض سادات حنفيله ديكرلري ده سائر مشايخك رأي وقولني ترجيح واونكه افتا ايله مش و بونك نتيجهسي اولارق فقه حنفيله عين مسأله حقنده بربرينه مبان مختلف قوللر وجوده گلمشدر . بونجه اقوال مختلفه ايجنده قول اصحي تميز وتعيينه مدار اولاجق حاكك تقديرندن باشقه ألد ثابت بر معيار يوقدر . اشبو اقوال متخالفهك معمول به اولماسي حقنده ذات سلطنتپناهينك امري لاحق اولدوغني فرض ايديلسه بيله محذورلر برطرف ايدلمش اولماز . چونكه ، دعوي صاحبيلرينك بيگلرجه اقوال آراسندن هانكيسنك ترجيح و اختيار اولوناچقني بيلمه لرينه امكان متصور ده كيلدر . هانكي نقطه نظرندن مطالعه ايديليرسه ايديلسين دولتك اليوم استناد ايتديكي اساساتله تأليف اولوناماز . شو حالده ناسه ارفق ومصاحبت عصره اوفق اولان اقوال برآن اول جمع ايديلهرك لاجل التطبيق حاكميرميزه توديع ايتلي يز . واقعا حادثات مدنيه واقتصاديهك توليد ايتديكي نهايتسر اشكالدهكي مناسباتي قوانينك معين قابليري ايجنه اذخال ايتكه امكان مادي اولماديغندن احقاق حقدن استسكافه صلاحيتلري اولمايان حاكمير مقصد قانوني استخراجه سعي ايله احكام قانونيهني حادثاتك ارايه ايتدكلري خصوصيتلره تطبيقه غيرت اضطرارنده بولونورلر .

فقط بوشكل موجب ضرر اولق شويله دورسون قانونك شامل اولدوغني معاني تتيث ايتك صورتيله قابليت تطبيقهسي تقويه ايدره .

دولتك تأسيس مشروعيه وتوزيع عدالت وظيفهسي كايينبي ايفا ايتمهسي ايجون يالكز عرض اولونان خصوصك اكال ايديلمهسي كفايت ايتز . دولت افراده امنيت بخش اولاجق محكمه لر تأسيس ايتك وبونلرك اعتماد قازانماسي ايجون لازم كلهن اوصافي جامع بولونمالرينه اهتمام ايله مكله برابر امور قضائيه مداخله ايتمه جي حقنده قناعت ويره جك ضمانات ايله بونلري تجهيز ايتك مجبوريتنده در . محكمه لرك صورت تركيبي ايله حاكمرك منبع و اصول انتخابي و امتيازلي و تابع اولاجق قواعده انضباطيه تعيين ايديلك صورتيله مملكتنده ممكن اولدوغني قدر يكسنق محكمه لر وجوده كتيرمك لازمدر .

آنجاك وظيفه وصلاحيت قانونلري ياييلارق مختلف انواع و صنوف حاكمك دائره قضالري ورؤيت ايديله جكلري دعوالرك انواعي قطعي صورتده تعيين ايديله دجه مقصد حاصل اولماز . هر صنف وهر نوع محكمه ك هانكي حدود داخلنده و هانكي نوع وقيمتدهكي دعوالري رؤيت ايتك صلاحيتني حائر اولماسي

ايجاب ايتديكني جدی صورتده تدقيقات اجراسندن صوكرا تعين ايتك توزيع عدالتك اهم مهم لوازمنددر . تاكه هر دعوي صاحبي دولتك محاكم مختلفه سندن هانكيسنه مراجعت ايتمهسي مقتضي بولوندوغني قولايقله بيلسين ومادي ومالي كلفتلردن قورتولسون .

ايشته تشكيلات وصلاحيت قانونلري سايه سنده دولتك كيني صورتده امور قضائيه مداخلهسي قطع ومحكمه لرك يكدیگری وظيفه وصلاحيته متقابلا تجاوزي منع ايدلمش اولور . بوميانده اصول محاكمهني و اصول اجرائيهني اهميتدن عاري كورمك دوعرو اولماز . في الحقيقه بونلرك تأثيرات اجتماعيه واقتصاديهسي يك بويوكدر . اصول محاكمهك موضوعي ، حقتك حضور محكمهده اظهار وتصديق اولونماسي تأمين ايتكدر . واقعا برچوق حقوق اكثر احوالده دعوا و نزاع محل قلمقسين استحصالي اولونور ؛ لكن حقتك موجوديتده شبهه بولوندوغني ويا بر اختلاف حادث اولدوغني زمانلرده حاكمه مراجعت ضرورتی حاصل اولور ، ايشته محكمهيه مراجعت ايجون اتباع اولونان وعدالتك توزيعنده مابه الامثال بولونان قاعده ل اصول محاكمه قواعديدر . اصول محاكمه عدالت يوليدر . بوندن باشقه اصول محاكمهك حقتلني منع خصوصنده تأثيري يك عظيمدر . اكثر احوالده بلا نزاع حقتك تحقق ايتكده اولماسي حاكمه مراجعتله استحصالي حقي تأمين ايدنه قواعد بولونماسيدر . اصول محاكمه يالكز حقتك اظهار وتصديق ايديله سنه خدمت ايتزه بلكه بعدالحكم ايفاي تعهد وديندن امتناع ايدنه لرحقنده جبراستعمالني ده تضمن ايدره . حقوق موضوعه جبرايله تأييد ايديله ديكي تقديرده قيمتي اضاعه ايدره . ايشته اصول محاكمه دولتك تعهديني ايفادن امتناع ايدنه افراد اوزرنده استعمال ايده جي جبره متعلق احكامي ده محتويدر .

ديكر نقطه نظرندن تدقيق ايديلديكي تقديرده اصول محاكمه قاعده لرينك افرادك حمايه حقوقنه مقتضي تأميناتي تشكيل ايتديكي كورولور . في الحقيقه دعوي صاحبيلرينه يالكز مراجعت ايديه جكلري حاكمي ارايه ايتك كافي ده كيلدر . او كاسر بستمه مدافعه امكاني ويرمك ايجاب ايتديكي گي مقتدر وبی طرف برحاكم ارايه ايتك لازمدر . بوندن دولاي مرافعاتك شفاهي اولماسي اصوليله محاكمات و حكمرك علني قبول ايديلمشدر . اصول محاكمهك تأسيس ايتديكي مراسمه گلنجه : برطرفدن حاكمك لوازم بي طرفيدن انحراف ايتمه سنه مانع اولدوغني گي ديكر طرفدن دعوالرك امرتحقيق وحكمه اقترااني منتظم بردارويه ارجاعه خادم اولور . شو ملاحظاته نظراً اصول محاكمهك اقتصادي واجتماعي وظيفه لرينك اهميتي استخراج ايتك قولاي اولور . اصول محاكمهك وظيفه اجتماعيهسي حقتك استحصالي تأمين ايتك صورتيله مسالمت اجتماعيه دن برجزئي اولان مسالمت حقوقيهني وحقوق ايله وضعيات فعليه آراسنده كي آهنگي محافظه وتأمين ايتكدر . أي بر اصول محاكمه بر مملكتنده بر عنصر قوت وبر عنصر حياتدر . بوسورتله اصول محاكمهك فايته قيمتدار برفانده اقتصاديهسي اولدوغني نظاره ايدره . حسن تنظيم ايدلمش بر اصول محاكمه بر عامل ترقی و ثروتدر . حقتك قيمتي عدليه اعتماد ومؤثر بر حمايه حصول يقين ايله تزايد ايدره .

ایشته دولتک شکل حاضر سیاسی ایله بوکون استاد ابتدیی اساسات، امور عدلیه حقنده تمهید ابتدیکمز اصلره توفیقاً تعدیلات و اصلاحات اجرایی ضروری بر حاله کتیرمشد. اشبو اصلاحات و تعدیلاتک اجرایی خصوصاً وقوعه کتیریله جک تأخر حکومتک اسباب موجب سنده عربض و عمیق تفصیل ایدیلن محاذیر و مشکلاتک تمادیسنی استلزام ایتک و بالتیجه مسالمت اجتماعیة نک بر رکن رکنی اولان استقرار حقوقک ده الی الهایه مختل اولماسنه سببیت و یرمک دیمک اولدوغندن قطعاً قابل تجویز ده کیلدر. احوال اجتماعی و اقتصادی مزده وقوعه کلن تحول ده دیگر طرفدن دائمی تصفیقاتی اجرا ایدرهک بر آن اول حصولی آمردر. بوقضیه نک دلیلی تنظیمات دورندن زمانزه قادر کچن مدت ظرفده امور عدلیه حقنده اتخاذ ایدیلن تدابیرده بولورز. ذاتاً بواحتیاج یالکیز مملکت مزه منحصر ده کیلدر. هر دولت اشبو صفحتی کچیرمش، استقبال ده بلکه دها باشقه انقلاباتک شاهی اولمق محتمل بولونمشد.

حکومتک تنظیم ابتدیی اشبو لایحه قانونیه ده شیمدی به قادر آری بر مرجعه مربوط قالمش اولان محاکم شرعیة نک عدلیه به ربطی صورتیله تعدد مرجعدن متولد محاذیر و مشکلاتک رفی تکلیف ایدیلشدر. حکومتی اشبو تکلیفه سائق اولان عوامل اسباب موجب مضطرب سنده مذکور اولدوغندن تطویلدن احترازاً ایضاحنه لزوم گورولمده. انجمنکیز حکومت طرفدن واقع اولان بو عالی تشبثک قیمتی تقدیر ایله دولت عثمانیه نک اساسات حاضره سیاسی سبیله متناسب و حقانیت و معدنی مؤمن اصلاحات عظیمه جمله سندن عد ابتدیی اشبو لایحه قانونیه نی اساس اعتباریله متفقاً قبول ایتمشدر. لایحه قانونیه نک ماده لر ی متنک تدقیقه کچیلرهک برنجی ماده سنده مذکور بیت المال تعیرینک خزینة مالیة دن باشقه بر شینی تضمن ایتمه سنده ونه مشیخت، نه ده عدلیه ایله مناسبی اولامایاجنه بناء طی متفقاً قرار گیر اولمشدر. ایکنجی ماده سی ده تأمین مقصده کافی کورولیهک معدل صورتده کوسته ریلن شکله افراغ ایدیلش شوقادار که آلتی اعضا ایله بر ریسدن ترکیب ایتسی لزومه دئر علاوه ایدیلن فقره حقنده اتفاق حاصل اولدوغی حاله محکمه تمیز نردنده وجوده کتیریلن دائرته نک عنوانی مسأله سنده اختلاف ایدیلرهک تحویل ارتباطی اجرا ایدیلن محاکم ایله تشکیله تشبث ایدیلن دائرته نک نامری آراسنده تناظر تأمین ایتک اوزره شرعیة دائرته سی عنوانک اتخاذ ایدیله سی صورتده کی وائی اقلیتده قالمش و تناظر مسأله سی اساساً هر زمان آرایلمش برشی اولمادیکی، نته کیم محکمه تمیزک حقوق دائرته سی نامی طاشیان دائرته سی مسائل تجاریه ایلده، اشتغال ایتکده اولدوغی و دیگر طرفدن احداث ایدیلن دائرته و ورود ایدرهک مسائلک حقوقی اولماسندن باشقه شرعیه نامی و یریلدیکی تقدیرده دوائر سائرته نک غیر شرعی احکام ایله اجرای قضا ایتکده اولدوغی ذهانی ده تولید ایله به جکی جهته «برنجی حقوق» عنوانی اکثریته اقتران ایتمشدر. ایکنجی ماده نک، تشکیل ایدیلن دائرته نک وظائفه عائد فقره سنده کلنجه: بوده اصول سابقه نک یعنی فتواخانه عالی ایله مجلس تدقیقات شرعیه طرفلرندن اجرا اولونان اصول تدقیق و تمیزک کماکان ابقا ایدیلکده اولدوغی تضمن ایتدیکی جهته مقصدی ده واضح صورتده افاده ایدیه بیله جک شکله افراغ اولونمشد.

برده یگی دائرته نک، دیگر دوائرک حائر اولدوغی حقوق و وظائفه مظهری لازمه دن کورولمسه مبنی بو ماده به بر فقره دها علاوه اولونمشد.

اوچونجی ماده نک محتوی اولدوغی اساس حقنده اختلاف ایدیلرهک ربط و الحاقی اجرا قیلان محاکم اعضاسنک اصول انتخابیه محاکم عدلیه حاکمیرینک طرز انتخابی آراسنده بر آریلق ابقایی حاکمک صفتنده اشتراکی بولونان ذواتک متفاوت تأمیناته مظهریتلری و بر قسمنک قوی دیگر قسمنک ضعیف ضماناتی حاوی احکامه تابع طوتلری و دولتک مأمورین قضائیه سنک نوعاً عین امتیازاته عدم اهلیتلری مستلزم اولاجنی بیانیله بونلرکده محاکم نظامیه تشکیلاتی قانونیه توفیقاً اجرای انتخابی لزومی حقند کی رأی اکثریته اقتران ایتمه مش و ماده نک «قانون مخصوصه توفیقاً» فقره سی علاوه اولونارق ابقایی قرار گیر اولمشدر. دردنجی ماده ده مستعمل «منسوخ» کلمه سی بر عقد و قرارک ابطالی صدندنه اصطلاح اولوب قوانین و احکامک النای مرعیتی مقامنده «منسوخ» تعیری موضوع بولوندوغندن اول وجهله تصحیحی تقرر ایتمش و مشکلات حدوشنه میدان و یرمه مک اوزره تمیز اولونوبده هنوز تدقیقاتی اکال ایدیلمه مش اولان اعلانات و حجج شرعیه حقنده ده اشبو قانون حکمنک جریان ایله به جکی مین اولمق اوزره بر بشنجی ماده علاوه قیلنمشدر. قانونک مرعیه کیره جکی تاریخک تصریحنه لزوم کورولیهک ماده اخیر «اشبو قانون تاریخ نشرندن اعتباراً مرعی الاجرادر.» صورتنه تحویل ایدیلنمشدر.

قانونک اجراسنه عدلیه ناظرینک مأموریتی طبیعی اولغله بوکا عائد ماده دخی او یولده تصحیح اولونمش و تدقیقاتی اکال اولونان لایحه قانونیه هیئت عمومی به عرض و تقدیم قیلنمشدر.

۶ شباط ۱۳۳۲

علمی و اوقاف انجمنی مضبوطی

هیئت عمومی قراریله انجمن مزه حواله بویورولان، بالجمله محاکم شرعیه ایله مربوطاتنک عدلیه نظارت جلیله سنده تحویل ارتباطی حقنده کی قانون لایحه سی ایله عدلیه انجمنک تعدیلاتی مطالعه و تدقیق ایدیلدی. تکاملات انسانی و سعادت بشریه نی تأمین خدام و سائطک اک مهمی عدا تدر. شریعت اسلامیة نک اس الیاسی ده نشر و توزیع عدالت قضیه معتنا بهاسیدر. امور سیاسی در عهده ایدن ولات ایله بر موجب شرع و قانون احقاق حق امر مهمی تمهد ایله یه قضاندن هر برینه توجیه قضا ایدیلسی خاصه خلافت کبری اسلامی به عائد بولونماسته بناء حکومت عثمانیه بدایت تشکندن بری بوجهته فوق العاده رعایتله استقلال محاکم امرینک حسن محافظه نه صوک درجده اهتمام ایتمشدر. بدایتده کی تشکیلات مخصوصه سی موجبجه وظیفه قضا بین الامائل تدریس علوم ایله اشتغال و اشهار ایدن وسی و اقدامی و فضائل ذاتیه سی درجه سنده نائل مولویت اولان فتها و علمای عصره توجیه اولونور و محاکم شرعیه مز روی ارضک محافل معدنی صره سنده بولونور ایدی. مؤخرآ حکومت عثمانیه محاکم شرعیه نک خارجنده تواریخ مختلفه ده محاکم جزائیه، تجاریه، حقوقیه عنوانیه نظامی محکمه لر تأسیسنه مجبوریت کورمشد. انقلاب مسعودی متعاقب مدرسه القضا ایله

محاکم شرعیہ تک اصلاح نہ دخی خیل ہمت بویورلمش اولدوغی نظر شکران ایله کورلمکده ایسده امر قضا زمانا، مکانا، مصلحتہ قابل قیید و منحصر آ خلیفه یه عائد اولوب قاضیلر خلیفه نامنه اجرای قضا ایله مکده اولدقلری حالده مفتیلر دوغرویدن دوغرویہ اوامر شرعیہ تک بلغلری بولونمق حسیله دنیوی هیچ بر امرک امرینه تابع اولامیه جقلرینه بناء افتا ایله قضاتک یکدیگرندن تقریقی وتوحید مرجع مقصدیه محاکم شرعیہ تک عدلیه نظارت جلیله سنه تجویل ارتباطی ومقام افتاتکده صدر اسلامده کی مهابت وقدرتیه متناسب بر درجه بالاترینده قالمق اوزره باب مشیخت اسلامیه ده اقباسی مصلحت عامیه ده موافق کوروله رک لایحه قانونیه تک هیئت عمومی سی بروجہ آتی بعض تعدیلات اجراسیله قبول اولوندی :

برنجی ماده، عدلیه انجمن تک تکلیفی وجهله عیناً قبول ایدیلشدر . ایکنجی ماده، «محکمہ تمیزده (برنجی حقوق) نامیلہ بر دائره تشکیل اولونور» رینه «محکمہ تمیزده (شرعیه) نامیلہ بر دائره تشکیل اولونور» شکلده تعدیل ایدیلشدر . چونکه، بدایت واستیناف محکمہ لرینه محاکم شرعیه نامی ویرلدیکی حالده محکمہ تمیز قسمنه (برنجی حقوق) نامی ویریلہ سی مخالف انسجام کورولش اولغله بدایت واستیناف محکمہ لر کی گبی تمیز محکمہ سنه (شرعیه) نامی ویریلہ رک تعدیلاً قبول اولونمشدر . اوچونجی ماده عیناً قبول اولونوب دردنجی ماده ده (منسوخ) تعمیری کتب سہایه حقندہ استعمال ایدیلہ کلکده اولدوغندن حکومتک تکلیفی عیناً قبول ایدیلشدر . بشننجی و آلتنجی ماده لر عدلیه انجمن تک تکلیفی وجهله قبول ایدیلہ رک یدنجی ماده ده بالجله محاکم شرعیه ایله مربوطاتنک عدلیه نظارت جلیله سنه تجویل ارتباطی شیخ الاسلام ایله عدلیه نظارتنک تسلیم وتسلمنه متوقف اولغله حکومتک تکلیفی عیناً قبول ایدیلوب اشبو لایحه قانونیه هیئت عمومی یه عرض وتقدیم قیلنمشدر .

۷ شباط ۱۳۳۲

موازین مالیه انجمنی مضبطہ سی

اشبو لایحه قانونیه هیئت عمومی قراریلہ انجمنزده حواله بویورلمغله مطاله قیلندی . جهت مالیه سی حقندہ اجرا قیلان تدقیقات وعدلیه ناظری تک اقدی جانبندن ویریلہن ایضاحاتہ نظراً بودجه یه مهم بر تأثیر اجرا ایتیه جگی آ کلاشلغلہ بونقطه نظرندن بالقبول هیئت عمومی یه تقدیمی قرارگیر اولمشدر . ۸ شباط ۱۳۳۲

مجلس اعیانه عدلیه انجمنی مضبطہ سی

بالعموم محاکم شرعیه ایله مربوطاتنک عدلیه نظارت جلیله سنه تجویل ارتباطی حقندہ حکومتجه تنظیم ومجلس مبعوثانجه لدی المذاکره تعدیلاً قبول اولونارق مجلس مذکور ریاستنک ۱۶ شباط ۳۳۲ تاریخی ۶۱۶ نومرولی تذکره سی ایله بالورود هیئت عمومی دن عدلیه ومالیه انجمنلرینه حواله بویورولش اولان لایحه قانونیه وملفوقاتی انجمنزجه مطالعه وعدلیه ناظری خلیل تک اقدی دخی حاضر اولدقلری حالده ایجابی مذاکره اولوندی :

قوة قضائیه وتشکیلات محاکم بر مرکزده تمرکز وتوحیدی وتفریق وانقسامدن وقایه سی هر حالده مقتضی وموافق اولوب شمدی یه قادر امر قضاده بوکا تمامیلہ رطایت ایدیلہ مش اولماسی یوزندن مختلف مرجع ومتعدد منبطلردن یکدیگرینه ضد ومباین حکملر صدور ایتکده بولوندوغی جهته بوگی احواله محل قالمق وبو بابده مطلق اولان وحدتی تأمین ایتک اوزره اشبو قانونک تنظیمنه لزوم واجیاج کورولدیکی عدلیه ناظری تک اقدینک انجمنزده تفصیلاً ویردقلری ایضاحاتدن ا کلاشلمش واشبو لایحه قانونیه تک اساسی انجمنزده موافق حال ومصلحت کوروله رک عیناً قبولی تذکر قیلنمش اولغله بر موجب حواله مالیه انجمنه تودیع قیلندی .

مجلس اعیانه مالیه انجمنی مضبطہ سی

بالعموم محاکم شرعیه ایله مربوطاتنک عدلیه نظارتنه تجویل ارتباطی حقندہ کی لایحه قانونیه اوزرینه عدلیه انجمنجه تنظیم ایدیلہن مضبطه، عدلیه ناظری تک اقدی دخی حاضر اولدیفی حالده، مطالعه اولونارق مشارالیهک اعطا ایدلقلری ایضاحاتہ نظراً اجرا قیلناجق تشکیلاتک بودجه یه تأثیری جزئیات قیلندن اولدوغی آ کلاشلغلہ انجمنزجه بوجت بالقبول عدلیه انجمنی مضبطه سی اوزرینه تذکر کیفیت بویورولق اوزره بوبابده کی اوراق هیئت عمومی یه تقدیم قیلندی .

متن قانون

برنجی ماده — قاضیسکرک، مخلفات و اوقاف محکمہ لر دخی داخل اولدوغی حالده بالجله محاکم شرعیه ایله اموال ایثام گبی کافه مربوطاتنک مقام مشیخته اولان ارتباطی عدلیه نظارتنه تجویل ایدیلمشدر . ایکنجی ماده — محاکم شرعیه دن صادر اولان اعلانات وحججک منحصرأ مرجع تدقیق وتمیزی اولق اوزره محکمہ تمیزده «شرعیه» نامیلہ بر دائره تشکیل اولونمشدر . اشبو دائره بر رئیس ایله آلتی اعضادن مرکب ودیگر دائره لرک حقوق ووظائفی حائدر . اوچونجی ماده — قضاتک امر انتخابی عدلیه ناظری طرفندن منتخب بر انجمنده قانون مخصوصنه توفیقاً اجرا اولونور .

دردنجی ماده — برنجی ماده ده ذکر اولنان محاکم شرعیه ایله مربوطاتنه متعلق قوانین ونظاماتک اشبو قانونه مخالف اولان احکامی ملغا اولوب احکام سائرہ سی کماکان مرعی واجراسنه منحصرأ عدلیه ناظری مأموردر .

بشننجی ماده — اشبو قانونک حکمی علی الاصول تمیز اولونوب ده تدقیقاتی هنوزا کمال ایدلہ مش اولان اعلانات وحجج شرعیه حقندہ دخی جاریدر .

آلتنجی ماده — اشبو قانون تاریخ نشرندن اعتبارأ مرعی الاجرادر .

یدنجی ماده — بو قانونک اجراسنه شیخ الاسلام وعدلیه ناظری مأموردر .

مجلس اعيان و مبعوثانجه قبول اولنان اشبو لايحه نك قانونيتي وقوانين دولته علاوه سني اراده ايلدم .

ارادۀ سني تاريخي : ١٨ جمادى الاول سنه ١٣٣٥ ، ١٢ مارت سنه ١٣٣٣
نشري تاريخي : ٩ جمادى الاخر ١٣٣٥ ، ١ نيسان ١٣٣٣

مردود

صدر اعظم

محمد طه

شيخ الاسلام

موسى كاظم

عدليه ناظري

خليل

لايحه قانونيه نك اثنای مذاكره سنده عدليه ناظري خليل بك افندي طرفندن مجلس اعيانده درميان اولونان مدافعاندى :

معلوم عاليكز، مشروطى مملكتلرده افرادك حياتي، حريتي، حقوق تصرفيه سي، شرف وحيثيتي قوه عدليه نك تحت ضمانتده در . قوه عدليه افرادك اك محترم منافعه تعلق ايدن بو مهم وظيفه سني حقيه ايدن ايدن بيلمك ايچون هرشيدن اول بر تشكيلات منتظمه به عرض احتياج ايدن . هر تشكيلات كي بوده تفريق وظائفه ، و تمين ايتش اولان صلاحيت ووظائفي ايفا ايدن عضويتلرك مساعيسني استهداف ايدن غايه به ودغرو توجيه وتنظيم ايدن جك وفتيش و مراقبه ايله به جك بر مرجعه استناد ايدن . محكمه لر، معلوم عاليكز، دعوا لرك ماهيتي اعتباريله حقوق، تجاري ، جزائي كي بر طاقم اقسامه ايريلير . اودعوالرده ماهيتلري ايله متناسب عنوان تختنده تشكيل ايدنلش محكمه لر طرفندن رؤيت ايدنلير . عين ماهيتده اولان دعوالرده دائره قضالري قطعي صورتده تحديد ايدنلش محكمه لرده گورولور . بوتون بو محكمه لر دن صادر اولان اعلاماتي عندالاعتراض صوك مرجع حيثيتله تدقيق ايتك صلاحيتده محكمه تميزه و يريلشدر . بر طرفدن دعوا لرك قانونه تطبيق و تفسيرنده حكامك وقوع بولان خطالري تصحيح ايله اوندن متضرر اولانلرك حقوقني تا مين ايتديرير ، ديكر طرفدن مسائلك قوانينه تطبيقنده ظهور ايدن مختلف اجتهاداتي تنظيم و توحيد ايدنلرك مملكتده ثابت بر جريان قضائي حصوله خدمت ايدن . بوندن ماعداده محكمه لر آراسنده وقوع بولاجق صلاحيت اختلافلري و متباين الحكم اولار ق صدور ايدن جك اولان اعلاماتي قانون دائره سنده انتاج ايدن . بوسورته محكمه تميز قضاي خصوصاتده بر مرجعيت وظيفه سني گوردن كيكي موجود اولان مؤسسات قضائيه نك مقصد تشككلري اولان انتظام عامه غايه سنك حصوله لايقيه صرف مساعي ايدوب ايتمه دكلريني تفتيش و مراقبه وظيفه سني ده عدليه نظارته و يريلشدر . عدليه نظارتنك بو وظيفه سي بالطبع صرف اداري و انضباطيدر و صلاحيتي قوانين ايله تحديد ايدلشدر . بر اردوده قومانداده اختلاف و اقسام وحتي بر مؤسسه تجاريه و ماليه ده دير كسيون انقشامي نه درجه تشوش وجوده كتيب رسه امر قضاده مرجعيت اختلافي اوصورتله بر تشوش توليد و بلك مؤلم خسران املاص حاصل ايدن . خصوصيله بوتشوش حياتي ، حريته ، و حقوق تصرفيه به تعلق ايتديكندن دولاي دولتك سياستنده ، اداره سنده ، بالخاصه اقتصادياتنده تاثيري محسوس اولور . خلاصه اولار ق ديه بيليرم كه تكملات مدينه نك استناد ايتديكي انتظام عامه اساسي باشدن باشه خللدار اولور . تنظيم ايتدن صوكرا محاكم نظاميه تشكيلاتي اجرا اولونمش ودعاوي نظاميه محاكم نظاميه ده ودعاوي شرعيه ده محاكم شرعيه ده رؤيت اولونور دينلمش ايسه ده دعاوينك ماهيتلري و محكمه لرك صلاحيتلري ده تعيين ايديله مشدي . وظائف تمين و تحديد ايدنلديكندن ناشي امر قضا

عين دائره قضا داخلنده مختلف اساسلر، مختلف اصول محاكمه كوره اجرا ايدنلور ايدن . محاكم شرعيه لر هر نوع دعاوي ني رؤيت ايله دكلري جهته اورالردن ديكر محاكمه رؤيت اولونان بر دعاويه مابين حكملر صدور ايدنلور . اكر هيئت جليله كز بو كيكي متناقص اعلاملري كورمك ايسر سكه كز دوسيه لر ني تقديم ايدن . بناء عليه بوتشوش بوگون دخي دوام ايدنلور . مشروطيتدن صوكرا تفريق وظائف نظامنامه سي ياييلار ق بوتشوشاتك او كي آينمق ايچون چاليشلمش ايسه ده ممكن اولاماشدر . خصوصيله تركه دعوالري على الاطلاق محاكم شرعيه ده قالدنلندن دولاي بر تجار ك وفاتي وقوعنده اونكله معامله ده بولونمش بر ديكرى تجار ت قانوننك بر ماهيت خصوصيه ده اولان بوتون تا ميناتندن محروم قالمقده در . نته كي تجار لر، تجار ت قانونلري موجبجه اول امرده دفتر طوتمق مجبوريتنده درلر وقانونك تعين ايتديكي صورتده طوتولان دفترلر اودفترلري طوتولانلرك على الاطلاق عليه نده دليل اولدوغني كيكي بعضآده لهنده دليل اولاييلير . حال بوكه قانون تجار تك دفاتر تجاريه به بخش ايله ديكي بوتاييدات حقوقيه ني محاكم شرعيه طانيبور ، چونكه محاكم شرعيه احكام فقهي به كوره حكم ايدنلورلر . تجار ت قانوننه نظراً حل و فصل دعوي ايتمه بولرلر . بنده كز بودفتر مسئله سني بر مثال اولق اوزره عرض ايتدم . بوندن ماعدا معلوم عاليكز در كه معاملات تجاريه ده اشيانك نقل ، نقودك نقل اولنلري تمثيل ايدن اوراق تجاريه به توديع اولونمشدر و بر سندن تجار ينك اوزرنده جيو طريقه يوزلرجه امضا بولوندوغني حالده مملكت ، مملكت دولاشير . بوتون بوا مضالرينه قانون تجار ت موجبجه صوليدن زمان ، بر تا ميناتنه مالكدنر . حال بوكه بوتايينات كاملاً احكام استثنائيه استناد ايتديكي ايچون محاكم شرعيه ده نظردقته آليياز ؛ اء كندى اصوله كوره مسأله ني حل ايتمه چاليشير . بناء عليه بوتون ارباب تجار تمزك باشنده بوكون بو يوك بر تهلكه دونمكدنر . معاملاتى قانون تجار ت احكامنه توفيقاً تنظيم ايتش ، دفترلرينه وقاصه سنده موجود سندات تجاريه سنه قانون مذكور ايله بخش اولونان تا ميناتنه اعتداد ايله مش بر تجار ، بر قايده اتور معامله ياديني مسلكداشندن بريسنك وفاتيله بوتون بوتاييدات و تا مينات قوانينه دن محروم قالير ايسه اوتجارده مسلكنه اعتداد قالير مي ؛ او كا كي امنيت ايدنر ؛ و بو حال ، ترقيات اقتصاديه نك مسندي اولان اعتباري تخريب ايتمي ؛ بومدهش حريدن نشوه ظفر و استقلال ايله چيقاجقنه ايمانز اولان وطنمرك استعداد و قابليتلك انكشافنه مانع اولان احوالى ازاله ايله يارينك مسافه تكاه اقتصادنده مملكتمرك ترقى ثروتنه ملتزمك سربست سربست چاليشه بيلمه سنه مساعد شرائطي شمديدن احضار ايله مي حكومت كنديسنه مسلك ايدنمشدر ؛ بولايجه ده پروغرامنك بر ذيليدر . فياض بر استقباله نامزد اولان مملكتك تكميل ايدن جك ارباب تجار ت و صناعتك عرض ايتديكم بوتهللكلره معروض قالماسنه هيئت جليله كزك دخي راضى اولماياجقني اميد ايدنر . حكومت ، بر طرفدن مملكتك انتظام اداريسيله مشغول اولور كن ديكر طرفدن انتظام اقتصاديسني تا مين ايدن جك چاره لر ده دوشونلور و مملكتده انتظام عامه نك هرشيدن اول اهلينك صلابت دينيه سنه استناد ايدنلكنده قانعدنر . بووقاعتى نتيجه سيدر كه مشيخت اسلاميه ني ده مقصد تأسسني داها عالي بر صورتده حصوله كتر مسي ايچون ايجاب ايدن تشكيلاتله تجهيز ايتميكي دوشونمشدر . حكومتك مقصدى عرض ايتديكم شيلردن عبارتدر . بومقصدك باشقه صورتله تفسيرى دوغرو ده كيلدر . خلاف مقصد بويولده واقع اولاجق تفسيراتي بالطبع حكومت نامنه قبول ايتم .

وعمومیه دن محرومیت ده ضرر و پرمن، فقط عقد نکاح ایکنجی نوعدن اولان عقوده مثالدر نکاح شکل و طرز عقدی خصوصنده طرفین سربستی تامه مالک ده گیلدرلر . نکاح مطلقاً قانونک تعریف ایتدیکی دائره و شکله عقد ایدیلک لازم کلیر وصیت، ایپوتهک، فراغ، وکالت دخی بوقیلدن یعنی رسمی عقوددن عد ایدیلش و تشکل و انعقادلری تعریفات خصوصیه تابع طوتولشددر .

تجارت قانوننک (۷۰) نجی ماده سی تعریفانه کوره « پولیچه » ده بر عقد رسمیدر ، فی الحقیقه ماده مذ کوره صراحتنه کوره واضع قانون پولیچه نک بر شکل معینی حائر اولماسنی امر ایتمکه و مندرجاتی حقنده بعض خصوصاتک وجودنی شرط ایله مکله بونک ده بر (عقد acte) رسمی اولدوغی و بناء علیه تعریفات مزبوره خارجنده تنظیم ایدیلن بر پولیچه مه مواد قانونیه دائره سنده ترتیب و تطبیق احکام ایدیه مهیه جکنی قصد ایتشددر . بوجهت معلوم اولدوغی گبی پولیچه لک نه گبی اوصاف و شرائطی حائر اولمالری لازم کلدیکی ده مواد قانونیه ایله معین و معلوم اولدوغندن تکرار و تفصیللری فائده دن خالیدر .

پولیچه لک حائر اولمالری لازم کله شرائط و اوصاف قانون مخصوصنده تعیین ایدیلکله ایشک مثبت جهتی تمامیه توضیح و تقریر ایدیلش ایسه ده اوصاف و شرائط قانونیه نی حائر اولان بر پولیچه نک بعض شرائط تعلیقی و یا بوجهله تعدیلنی متضمن اولارق ضم و علاوه ایدیه بیه جک قیود و شرائط خصوصیه و اختیاریه حقنده صراحت کافیه و معینه وضع و تعیین ایدیه مشدر .

« اختیاری » ده نیله بوقیل قیودک استعمالنده طرفینک نه درجه ده وسعت اختیاره مالک اولدقلری علمای حقوق بینده اوزون اوزون مباحثات و مناقشاتی موجب اولمش و نهایت بو خصوصه بر اساس وضع و قبول اولونمشدر ؛ شویله که : شرائط معینه قانونیه نی جامع اولان بر پولیچه حکمنک طرفیجه آرزو ایدیلدیکی طرزده تعدیل و تعلیقی اساسی اعتباریه جائز و ممکندر .

پولیچه بر قامیه و مقاوله نامه سنک طرز اجراسنی متضمن اولق اعتباریه (un mode d'exécution du contrat de change) اشکال مخصوصه قانونیه نی تابع طوتولان عقود رسمیه ده داخل اولدوغی حالده بالعموم مقاولاتده طرفین عاقدینک موضوع عقدی معین بر اختیار و سربستی ایله تعیین ایدیه بیه جکلی بدیهی در؛ قانوناً عقود رسمیه نک اشکالی تعیین و تقریر ایدیه لک اولره معین و ثابت بر حکم ترتیب ایدیه سی طرفین عاقدینک باشقه درلو آرزو ایتیه جکلی و او حکمک باشقه طرزده ترتیبی ایسته مهیه جکلی احتمال و فرضیه سنه مبتیدر؛ بناء علیه قانوناً تعیین ایدیلش اولان احکام مترتبه یه قارشى عقودک اساس و ماهیتنه منافی اولمایان هر نوع تعدیلات (dérogation) اجراسنه عاقدین مأذون اولق لازم کلیر [۱]

معاملات تجاریه نک محتاج بولوندوغی وسعت و سهولت اساسلرینه خدمتی و مقتضیات نظریه ده موافقت

[۱] آلمان قانوننده پولیچه بر ورته نقدیه ماهیتنده بولونق اعتباریه حکمی قانوناً معین و طرفینی هیچ بر وجهله غیر قابل تعدیل و تبدیل عد ایدیلشددر . پولیچه سربساً تداول مقصدیه موضوع بولونق جهتیله حاملر اولنک حکمی واضعاً بیلکه محتاج و اوزرنده کی تعدیلات محتمله یی آراشدیرمه و قتلری مساعد ده کیلدر . بوسبیله هر پولیچه سرباً ثابت و معین بر حکمده در تعدیلات و تبدلاته محتمل اولماز — ((لایزیخ) قولفره سی مقرراتندن) [

اجتهاد محاکم

— عقودک تعریفی ، ماهیتی — طرز تشکلی اعتباریه تقسیمی — پولیچه لک شروط قانونیه و مجبوریه سی ایله شرائط و قیود اختیاریه سی — (بلا مصرف اعاده) قیدینک تعریفی — حکم و فوائدی — احکام قانونیه یه درجه موافقی — نظریات و تطبیقاتیه شایان قبول کورولدیکی — فرانسه محکمه تمیزینک (بلا مصرف اعاده) قیدینک برنجی حکمی تصدیق ایدن متعدد قرارلری — پروتستو کشیده سندن ممنوعیت ، ممنوعیت خلافتده پروتستو کشیده ایدیلیسی حالی — شرط مذکورک کشیده جی و یا جیرانله لردن بری طرفندن وضع اولوندوغنه کوره حکمی — بزم محکمه تمیز حقوق دائره سنک برقرارى .

مناسبات حقوقیه و تجاریه نک تکیونه و اولردن علاقه دارانه برطاقم و جائب و عهودک ترتیب و تعییننه واسطه و آلت اولان عقودک طرز تکمیل و تولدی بحثنده بالعموم ممالک متمدنه قوانینی همان متفقاً شوااساس و دستوری قبول و تقریر ایتشددر .

اولاً ، بالجمله عقودده شامل اولق اوزره وضع و تعیین ایدیلن برطاقم قواعد رعایت شرطیه عقودک کسب وجود ایتیه سی خصوصنده طرفین عاقدینی سربست براتق ؛

ثانیاً ، واضع قانون نزدنده حائر اهمیت کورولن بعض عقودک تمامیتنده فضله اولارق برطاقم اوامر و خصوصات معینه ده مراعات اولونق ، تعییردیگرله واضع قانون عقودک شرائط انعقاد و محتئ بر طرز عمومی و شامله تعیین و تقریر ایتکله برابر حائر اهمیت و استثنائیت کوردیکی بعض عقودک انعقاد و تمامیتی احکام و شرائط عمومیه یه ترک و تودیع ایتکی مناسب کورمش و عقود مذکورک انعاد و تمامیتی اشکال و شرائط خصوصه وجودینه وابسته قلمشددر .

بومطالعه یه منی نظریاتده (عقود حقوقیه les actes juridiques) طرز تشکل و انعقادلری اعتباریه ایکی به تقسیم اولونمش و انعقاد و تمامیتلری احکام عمومیه دائره سنده اولق شرطیه عاقدینک اختیار و آرزوسنه ترک ایدیلن عقودده (actes privés عقود عادیه) نامی و یریه لک اوفاق و شرائط و تفرعات تشکلیه سنه و ارنجه یه قادر هر حال واضع قانون طرفندن تعیین و تقریر ایدیلن و عاقدینک تفرعات مذکوریه دخی رعایتی شرط قیلان عقودده (عقود رسمیه actes solennels) نامی و یریلشددر .

مثلاً ، عقد بیع هر مملکت قانوننده عقود عادیه دن اعتبار ایدیه لک شرائط و احکام عمومیه انعقادیه یه رعایت شرطیه تشکل و تمامیتی و طرفین جانبدن اختیار ایدیه جک شرائط و تفرعات خصوصلرنده ترجیح ایدیه جک شکل و صورتده عاقدینک اختیار و آرزولرینه ترک ایدیلش و بناء علیه بیعک سندعادی اوزرینه یازیلش بر مقاوله ایله منعقد اولایله جکی گبی سند رسمی ایله ده و عقد شفاهی ایله ده انعقادى ممکن و سیان بولونمشدر . عقد مذکور شو و یا بو شرائطک انضامی انعقاد مانع اولمادیکی گبی احکام عمومیه جه غیر مقتضی شرائط معتاده

ومطابقتی عیان اولان مطالعات مذکوره بویله جه قبول ایدیلدکن سوکرا بوکون پولیچه لرده کثرتله تصادف ایدیلدکه اولان وقیود اختیاریه نامی ویریلن قیودک استعمالنه باشلامشدر .

پولیچه نك قبول ویا دتایه می خصوصه انتظار ایدیلوب ایدیله می قیدی کشیده جی ویا جبرانطه لرك بعدالحواله مسئولیت ابتدائی لرندن خلاص اولاجقاری شرطی ، پولیچه نك بر قاج نسخه اوزره تنظیم ایدیله جکی خصوصی ، پولیچه بدلی نك تأدیسه بر رهن ویا « ایپوتهك » له تأمین ایدیلدیکی رمرهونك مستقبل جبرانطه لرنه فلان شخص ویا بانقیه مودوع بولوندوغی ویا خود اونك ده پولیچه ایله برابر اُلدن آله تداول ایدیه جکی ، پولیچه نك برای قبول ابراز ایدیله میه جکی (lettre non acceptable) شرائطی ، ایشته بوقیل منضم اولان وپولیچه نك اساس وماهیتدن خارج بولونان قیود وشرائط بوجهلنددر .

شرائط مذکوره میاننده برده (بلا مصرف اعاده clause de retour sans frais) شرطی واردرکه شرائط مجبوره نك آله مهمی اولقله برابر تشریحاتمذك اساس وموضوعی تشکیل ایتك اعتباریله بالخاصه محتاج تفصیل وایضاحدر .

معلوم دررکه برپولیچه نك حاملی وعده حلونده بدل پولیچه بی تحصیله موفق اوله مازسه یکریمی درت ساعت ظرفنده بر پروتستو کشیده سنه ، عدم تأدییه کیفیتنی رسماً اظهاره واون بش کون ظرفنده اوندن مسئول اولانلر علمینه اقامه دعوایه مجبوردر .

شوواجاب واشکالك اجرایی برچوق مصارف اختیاریی مستلزمدر؛ ایشته (بلا مصرف اعاده اولونا جقدر) شرطی پولیچه یه درج وعلاوه ایدیلکله مصارف مذکوره نك اختیارندن اجتناب اولونمی ایشته نیلدیکی قصد اولونور . بوصورتله حاملك پولیچه بدلی تحصیله موفق اولامازسه دوعرودن دوعروه دیگر کفلا وعلاقه دارانه مراجعت ایدیه بیله جکی وپروتستو طریق سجلیسنه مراجعتدن معفو ومستغنی بولوندوغی شرط وقبول ایدیلش اولور .

بو حال اصول مختلطه ومتعدده مستلزم فوآنددر، بوصورتله مخاطبك پولیچه بی تأدییه ویا خود وعده ختامنه قادر پولیچه قارشیلغنی تدارك وایصال ایدیه بیله جکندن پك ده امین اولمایان کشیده جی او تعهدینك عدم تسویه وایفاسندن تولد ایدیه بیله جك نتایج مضره بی بدرجه یه قادر تخفیف ایتش اولور .

کذلک عدم تأدییه حالنده مخاطبك عزت نفسی قورومق وعدم تسویه نك رسماً وپروتستو گبی رسمی برطرزده ثبوتندن اجتناب گبی تجارلر آراسنده پك محق بر ملاحظه ده بوقیدك فوآنددر . برده پولیچه نك بدلی آز بر پاره اولورسه اوکا پروتستو مصارفك ضم وعلاوه می ضرر محض اولور .

ایشته شو نقاط نظردن فائده می مبرهن وغیر قابل انکار اولان قیدمذکورک بین التجار شائع اولدوغی گبی بو بایده کی اصول مؤسسك احکام قانونیه یه عدم موافقتنی ادعایه ده اسباب مقبوله غیر موجوددر ، برزمانلر بادی تردد ومناقشه اولان بوجهت بوگون علمای حقوقك کافه می طرفندن قبول ایدیلش وساحه نظریانده جای قبول وتقدير بولان خصوص مذکوری محاکمک متادی و واضح اجتهداتی ده تأیید و تقویه آیه مشدر .

نظریات ایله تطبیقاتك متفقاً قبول وتصدیق ایتدکری شواصوله فرانسه ده واضع قانون ده مخالفت ایتیه مشدر، فی الحقیقه « بلا مصرف اعاده می » مشروط سندات تجاریه نك پوسته لمر معرفتیه تحویل و من له الحقلینه ایصالنی متضمن اولان ۵ نیسان ۱۸۷۹ تاریخی قانون شرط مذکوری حاوی اولان پولیچه لرك تحصیله پوسته شعبه لرنك توسط ایدیله می قبول ایتکله شرط مذکورک تحت ولزومی ده قبول وتصدیق ایتمشدر .

مرعیت وقانونیتی بو صورتله ثابت اولان شرط مذکورک حکمی ندر ؟

« بلا مصرف اعاده اولونا جقدر » قیدینك برنجی حکمی حاملك دیگر کفلا وجبرانطه لره حق رجوعنی تأمین ایچون کشیده سنه مجبور اولدوغنی پروتستو کلفندن عفو واستناسیدر؛ بوخصوص، فرانسه محکمه تمیزینك متعدد قرارلیله تحت حکم وقراره آیینش وایراد ایدیلن باشلیجه سبب موجبده پروتستو کشیده سنك حقوق عمومیه دن اولاماسی ادعای بولونمشدر . بناء علیه بویله برشرطی محتوی اولان پولیچه حاملی یوم معینده مخاطبه مراجعت ایدیه جك واکر تحویل مطلوبنه موفق اولامازسه پروتستو کشیده سیله اشبو عدم موافقتنی تبیین وتسجیل ایتدیرمکسزین دیگر مسئوللره مراجعت ایدیه بیله جکدر .

حاملك پروتستو کشیده سندن معفو اولسی کنديسنك بوخصوصه براختیار وسرستی به مالک اولدوغنی ظنی ویرمه ملیدر . « بلا مصرف اعاده می » مشروط اولان بر پولیچه حاملی عدم تأدییه اوزرینه پروتستو کشیده ایدرب ایتیه مکده مختار اولمایوب بلکه پروتستو کشیده سندن ممنوعدر . وپروتستو کشیده ایتیه مکه مجبوردر . زیرا کشیده جینك پولیچه بی موقع تداوله حین وضعنده شرط قیلوبده بالجله جبرانطه لمر طرفندن قبول وتصویب اولونان « بلا مصرف اعاده » خصوصه حاملده اتباعه مجبوردر . بناء علیه شو لازمه یه رغماً حامل ینه پروتستو کشیده ایدرسه مصارفی کنديسنه عاآد اولور وبونی باشقلرندن طلب ایدیه مز .

بوکا مقابل حاملك حقوقی طبق پروتستو بولوندوغی احواله کینك عیندر یعنی حلول وعده دن اعتباراً بلا پروتستو فائض ایشلر .

بلا مصرف اعاده ویا پروتستو کشیده سندن معفویت شرطی علاقه دارانی صرف مصارف زائده دن قورومق مقصدینه متبنی اولمق اعتباریله باشقه هیچ برحاله حائز تأثیر اولاماز . بناء علیه ، حامل وعده حلونده پولیچه بی مخاطبه ابراز ینه مجبوردر . کذلک حاملك دیگر علاقه دارانه مراجعت ایدیه بیلمسیچون قانوناً تبیین قیلان مدت ینه باقی ومعتبردر . عکس تقدیرده حامل اونلرك ایفاسیله ایفا ومحافظه ایدیه بیله جك اولان حقوقندن محروم اولمق تهلیکسنه دوشر .

بلا مصرف اعاده شرطی ابتدا کشیده جی طرفندن وضع وتحریر اولوندقده تولید ایدیه جکی احکام ایشته بولنردن عبارتدر .

شرط مذکور پولیچه نك حین تداولنده جبرانطه لردن بری طرفندن ده وضع وضم اولونا بیلیر . بو حالده پولیچه بی شرائط طایفه ده وضع وایجاد ایدهن کشیده جی ایله سوکرادن علاوه ایدیلن بلا مصرف اعاده قیدندن اول اونده تصرف ایتش اولانلر بالطبع سوکرادن علاوه ایدیلن بو شرطه یاانجیدرلر وبناء علیه کندی حقلرنده بو شرطك احکامی مرعی ومعتبر اولاماز . شرطی وضع ایدهن جبرانطه بالطبع کندی شرطی احکامنه تابعدر . شرطك ضم وعلاوه سندن سوکراکی جبرانطه لره کلنجه : اولنرده پولیچه بی تلقی

ایتدکری جیرانطه نك وضع ایتدیكى شو شرطی كوره رك و بیله رك آلمش اولمارینه مبنی اونده کی شرطه تبیتلری شبهه سزدر. بلا مصرف اطاده شرطنك مطلقاً پولیچه ویا جیرونك متنده محرر اولماسی مجبوری ده کیلدر. باشقه بر سند و مقاوله ایله ده اثبات اولونماسه هیچ مانع یوقدر. یالکز بو حالده شرط مذکور بالطبع اونی، مقاوله ایله نلر بیننده نافذ و او شرطدن خبرلری اولمایارق پولیچه ده تصرف ایتش اولانلر حقدده غیر جاریدر.

محکمه تمیز حقوق دائره سندن صادر اولوب زیرده صورتی مندرج قرار مفادینه کوره مطالعات مذکوره نك محکمه تمیز مزجده قبول و تصویب ایدیش اولدوغی آکلاشلماقده اولدوغندن معاملات تجاریه نك مظهر وسعت و سهولت اولسی نامنه ترویجی مقتضی بولنان شو اجتهاد شایان امثالدر:

« هر نه قدر خصوص مدعا محکمه جه بر منوال محرر قراره ربط اولونمشده مدعی علیه متعدد بولندوغی حالده مدعی علیه لردن برینك منسوب اولدوغی محکمه ده اقامه دعوی اولونایله چکی گبی شو صورتله مدعی علیه لردن برینك اقامتکاهی محکمه سنده اقامه اولونان دعوانك اسباب قانونیه دن ناشی رد ایدیله سی دیگر مدعی علیه لره عائد دعوانك اقامتکاهلری محکمه سنده اقامه سی ایجاب ایتیه چکی درکار ایکن مدعیلرک مدعی علیه لردن فارس و طراد حقدده کی دعواسنك ردینه قرار ویریله سندن دولای مدعیلرک دیگر مدعی علیه لره عائد دعواسنك صلاحیت قطعه سندن ردینه قرار ویریله سی یولسز اولدوغی گبی مدعی علیه لردن فارس و طرادک مدعی به یازدقلری مکتوبله پروتستو کلفتندن مدعیلری وارسته قیلمش وشو حالده اونلر علیه اقامه اولونان اشبودعواده پروتستویه متعلق احکام قانونیه نك نظره آیینمایه چی بدیهی بولونمش بولندوغی حالده پروتستو کشیده اولونمادیندن بختله مومی الیهامیه عائد دعوانك ردینه قرار ویریله سی دخی مخالف قانوندر.»

ضابطه عدلیه وظیفه سیله مکلف مأمورلرک صورت محاکمه سی حقدده محکمه تمیزک قرار اخیری

ضابطه عدلیه وظیفه سیله مکلف اولان مأمورلرک بو وظیفه لرینی ایضا صیراسنده ایقاع ایتدکری افعالن

شون

داخلیه نظارت - ایله سنه ۲۹ کانون اول ۱۳۳۲ تاریخ و ۲۷۰ نومرولو تذکره سی: امور جزائییه مدیریت افاده سیله وارد اولان ۱۹ کانون اول ۱۳۳۲ تاریخ و ۱۰۲۰۲-۴۶۱ نومرولو تذکره علیه لری جوابیدر. مأمورین ضابطه نك ضابطه عدلیه صفتیه ایضا ایتدکاری خصوصاً سندن دولای اصدار اولونان جلب مذکره لرنک عدم انفاذیه محاکمات تصدیق و تأخیرینه سببیت ویرله سی ایچون لازم کلنلره تبلیغات ایفاسی لزومی ۳۰ تشرین ثانی ۱۳۳۲ تاریخلی تذکره ایله عموم ژاندارمه قوماندانلغنه اشعار ایلش اولقله اولباده.

۱۷ ربیع الاول ۱۳۳۵ و ۲۹ کانون اول ۱۳۳۲

داخلیه نظری

طلعت

نظارت جلیله سندن وارد اولان برتذکره جوابیه دخی مأمورین ضابطه نك ضابطه عدلیه صفتیه ایضا ایتدکاری خصوصاً سندن دولای حقدلرنده اصدار اولونان جلب و توقیف مذکره لرنک وقت و زمانیه انفاذ ایدیله سی ایچون اقتضا ایدنلره تبلیغات اجرا اولوندوغی متضمن بولونماسیه تأیید مدعا ایچون مذکور اعلام آتی به عیناً درج اولوندی:

« عدلیه نظارت جلیله سنك ۲۴ تشرین ثانی ۱۳۳۲ تاریخلی امر تحریریسنه عطفاً باش مدعی عمومیلک مأموریت علیه سندن تنظیم قیلان ۸ ربیع الاول ۱۳۳۵ و ۲۰ کانون اول ۱۳۳۲ تاریخلی ۲۶۶۵ نومرولی تبلیغنامه اوراق متعلقه سیله معاً ۲۱ کانون اول ۱۳۳۲ تاریخنده محکمه تمیز جزا دائره سنه تودیع قیلمشدر. ذکر اولونان تبلیغنامه، معمرولی محمود و خضری ضرب و مرقومانه اشکنجه ایله دکری ادا قیلمشندن ناشی مظنون علیه معمروله قضای قائم مقامی مصطفی فاضل افندی ایله ژاندارمه عارفه متعلق اولوب سلیمانیه سنجاغی مدعی عمومیلکندن مرسل اوراق حکمیه ماللرینه نظراً سرقت تصدی ماده سندن دولای مظنون اولان معمروله مرقومان محمود و خضری جرم لرینی سوبله نك مقصدیه ضرب و اشکنجه ایله دکری ادا قیلمش اوزرینه مومی الیهام قائم مقام فاضل افندی ایله ژاندارمه عارف حقدلرنده قضای مذکور استنطاق دائره سنجه اجرا قیلان تحقیقات نتیجه سنده مومی الیهامک جرم مذکوره مجاسرتلری معاینه راپوری وشهودک شهادتیه تین ایتدکه بولوندوغندن بختله حرکتلرینه توافق ایدن قانون جزانك ۱۰۳ نجی ماده سی موجب سنجه جنایتله لزوم محاکمه لرینه قرار ویریش ایکن موصل هیئت اتهامیه سنجه جرم مذکور دن دولای قائم مقام مومی الیه حقدده تعقیبات قانونیه اجراسی ایچون منسوب اولدوغی دائره طرفندن مأذونیت ویرله مش اولماسه و مأمورین محاکماتی حقدده کی قانون موقتک برنجی و ایکنجی ماده لرینک صراحتی مطلق اولوب مقید بولونماسه و قانون مذکورک بشنچی ماده سنك منطوقی دخی مأمورک منسوب اولدوغی مجلس اداره طرفندن لزوم محاکمه سنه قرار ویریلدکن صوکر اوراقک جهت عدلیه به تودیی مرکزنده بولونماسه نظراً مستنطق قرارنامه سنك فسخیله اوراقک جهت ملکیه به تودیعه قرار ویریلدیکی وطریق قانونیسنه مراجعت ایدیله یه رک قرار مذکورک کسب قطعیت ایدیلکی آکلاشلش و تدقیقات واقعه کوره قائم مقام مومی الیه ایله ژاندارمه عارفه اسناد اولونان ضرب و اشکنجه جرمی سرقت تشبث جرمک فاعل لرینی استجواب صیراسنده و ضابطه عدلیه صفتیه ایضا وظیفه ایدرکن ایقاع و ارتکاب ایدیلسنه کوره بو خصوصه دوه و دوه و تعقیبات اجراسی مأمورین عدلیه نك وظیفه سی داخلنده اولوب مأمورین محاکماتی حقدده کی قانون مخصوصه توفیقاً معامله ایدله مش اولدوغندن بختله اولباده کی مستنطق قرارنامه سنك فسخیله اوراقک جهت ملکیه به تودیعه بوجه محرر قرار ویریله سی یولسز و مخالف قانون کورولدیکی بیانیله قرار مذکورک تقضی لزومی اخبار اولونمشدر.

بالجمله اوراق دعوانك مطالعه سندن صوکر تدقیقات تمیزیه اجرا اولوندقده نظارت مشار الیهامک امر تحریریسنه عطفاً تبلیغنامه ده بوجه محرر سرد ایدیلن اعتراض وارد و بجا کورولدیکندن مذکور هیئت اتهامیه جه بوجه محرر اتخاذ اولونان قرارک اصول محاکمات جزائییه قانوننك ۳۴۷ نجی ماده سنه توفیقاً نقصنه ۲۶ کانون اول ۱۳۳۲ تاریخنده منفقاً قرار ویریلدی.

تصحیح سن دعوالرینک ماهیتی - سنک معاملات مدنیہ دہ کی تأثیرات مهمہ سی - ناصیہ حالک بوجہ اسباب حکمدن اولوب اولامایاجنی - حکمک ظاهر و ناصیہ حالہ ابتناسدن متحصل نتایج - حکمک تمیزک اجتہادی .

نفوس نظامنامہ عتیقی موجبہ صرف معاملات اداریہ دن معدود اولان تصحیح سن ادعاری در سعادته شہر امانتی مجلسندہ، درجہ ثانیہ شورای دولت ملکیتہ دائرہ سندہ و طشرہ لردہ مجلس ادارہ حل ایدیلیر ایکن

شون

تأمل اینک اوزرہ اذنامہ استحصال ایدہ جک آرکک و قادیلرہ علل و امراض ساریہ دن سالم اولوب اولمادقلرینہ دائرہ محاکم شرعیہ ابراز اولونقی اوزرہ - بلدیہ اطباء طرفندن یازیلجق راپورلر ایله اصنافہ اعطا قیلینہ حق صحیہ رخصت و وثیقہ لرینک رسم تمفادن ممفویتہ دائرہ رسم تمفا قانونندہ صراحت اولمایوب بونلر تصدیقنامہ ماهیتندہ بولوندوغدن قانون مذکورک دوقوزنجی مادہ سنک آلتش دوقوز نومرولو فقرہ سی موجبہ، ایکیشر غرو شلق مقطوع پوله تابع بولوندوغی دیون عمومیہ عثمانیہ پول مدیرینک اشعارینہ عطفاً صحیہ نظارت جلیلہ سندن مقام مشیخت علیاہ تقدیم اولونوب عدلیہ نظارت جلیلہ سنہ تودیع بویورولان تذکرہ علیہ مفادندن مستبان اولمشدر .

وضع ایتمه مشدر . قانون خصوصینک مسکوت عنه بر اقدینی مسائلک قانون عمومی به توفیقاً حل ایدیلہ سی احکام عمومیہ ایجاباتنددر .

نفوس قانون جدیدینک اون برنجی مادہ سنہ مراجعت ایتدی کمزده گورورزک تصحیح سن دعوالرینک یا کندی سنک تصحیحی طلب ایدن کیمسه طرفندن و یا خود دوائر متعلقہ سنجہ کوستریلہ جک لزومہ بناء مدعی عمومیلر جانبندن رأساً اقامہ اولوناجنی ، انشای محاکمہ مدعی عمومیلہ نفوس مأمورینک معاً حضورلری ، دعوانک ثبوتی ایچون شہادت وقیود و وثائقہ استناد ایدیلہ بیله جکی گبی هر صورتده ظاهر حالک حکم اتخاذینک مجبوری بولوندوغی ، بو بایده صادر اولاجق حکمک قابل استیناف اولمایوب لکنز قابل تمیز اولاجنی خصوصاتی ذکر وتعداد اولونمشدر .

نقاط اساسیہ سی مآلاً دوج اولونان مذکور ۱۱نجی مادہ نک الک زیادہ جالب دقت اولان جہتی « قیود و وثائقہ و مع التحلیف شہادہ استناد اولونابیله جکی » قید اختیار بیسیله « هر صورتده ظاهر حالک » حکم اتخاذندن باحث اولان قید مجبوری سی در .

تصحیح سن دعوالرینک ثبوتندہ بک مهم بر موقع اشغال ایدن شو « ظاهر حالک تحکیمی » قضیہ سی نک مستقلاً سبب حکم اولوب اولامایاجنی تعیین ایچون دعاوی مذکورہ نک ماهیتی سنک معاملات مدنیہ دہ کی تأثیرات مهمہ سی تأمل ایجاب ایدر .

ولادت، باشلی باشنه بر حادثہ مهمہ در . بو حادثہ، بزه نسبتله عدم حکمندہ بولونان حیات قبل الولادہ نک ادوار تکاملنی تدریجاً اتمام ایله اصل حیاتک سیر تکاملی باشلامسی دیمکدر . حیاتک حدودی لایتغیردر . بونک ضبط و تحریرندہ اساساً خطا وقوعی مستبعد گورلملیدر .

بر انسانک دوغمازدن اول سجل نفوسنه قید ایدیلدیکنی و یا خود هنوز دوغش چوجوغک بر قاج سنہ اول دوغش گبی کوسترلیدیکنی عینی زمانده موضوع بحث ایتمکدن عبارت اولان تصحیح سن دعوالری بعضاً اشکال غریبه عرض ایدر .

عمرک حدودی بر تارلانک حدودی گبی قابل تغیر اولمادیغدن دعاوی مذکورہ نک اول امرده سبب حدوثی وثانیاً نتایج مهمہ سی لازم التدقیق در .

دول متمدنه نک کافه سندہ معاملات نفوسیہ قید وثیت خصوصی اهمیتله درپیش ایدیلش ، بالخاصہ تولداتک صحتی وجهله تسجیلنه اعتنا اولونمشدر . بزدهده سجل نفوس نظامنامہ عتیقی تولداتک صورت صحیحہ ده قیدینی تأمین ایدہ جک احکامی محتوی اولدوغی کبی نفوس قانون جدیدینک ۱۹نجی مادہ سی دخی تولداتک پدر و یا ولی و وصیتک مختار ایله ایکی شاهد حضورندہ چوجوغک اسم و تاریخ ولادتنی ، پدر و والدہ سنک اسملریله محلہ و سوقاق و خانہ نومروسی و شاهدلرک اسم و شهرت و صنعتلریله محل اقامتلرینی مبین وقوعات علم و خبرلرینک آلتی ماه ظرفندہ نفوس اداره سنہ تودیعی مجبوریتنی وضع ایتش و بوجبوریتی تهدید جزا ایله تأکید ایله مشدر . گورولویورک تولداتک قیدی بالاخرہ ادعای تصحیحہ امکان بر اقامایاجق صورتده سالم اصول وقواعد ربط ایدیلشدر . فی الحقیقہ سنک نلرہ اساس اولدوغی دوشونولورسہ بوقادار قییدتک لزومی تسلیم اقضا ایدر . سن ، مکلفیت عسکریہ ده دخول و خروجی اراہده ، دولت مأموریتنه قبولده ، مجلس مبعوثان و اعیان اعضاقلرینہ انتخاب و تعیینده ، حق انتخابہ صلاحیت و تقاعد معاشنه نائلیت خصوصلرندہ ، طریق بدلی گبی مکلفیت شخصیہ ده ، شہادتده ، تصرفات قولیه و فعلیه نک معتبر عدندہ ، اهلیت جزائیہ ده ، تابعیت جدیدہ اکتسابندہ و ترک تابعیتندہ و دها برچوق معاملات مهمہ ده بر شرط اساسی در . سنی دکشدیرمک بواساساتی بوزمق دیمکدر .

تصحیح سن ادعالرینک هانگیلری شایان قبول و تدقیق و هانگیلرینک بوماهیتی غیر حائر اولدوغنی تدقیق ایدہ لم . تصحیح سن دعوالرندہ اک اول نظر دقتہ آلیناجق شی کیمک سنک تصیحی طلب اولونویورسہ اوکیمسہ نک سجل نفوسنه نه صورتله قید ایدیلدیکنی آراشدیرمقدن عبارتدر . بر شخصک سجل نفوسه قیدی

و یا انشای تحریرده تحریر مأمورلری طرفندن و یا خود حین ولادتند و نائق معتبره دن معدود اولان وقوعات علم و خبرلیله اجرا اولونور .

انشای تحریرده تحریر مأمورلری - یوقلامه اجراسیله ده گیل - سجل نفوسده مقید اولان و اولمایان کیمسه لری قید و تسجیل ایله مکلف اولدقلرندن اساساً هیچ قیدی اولمایان برآدمک تاریخ تولدینی تعیینده خطا ایده بیلرلر . چونکه ، مأمورین مومی الیم انشای تحریرده مکثوم بولونان شخصک و یا خود هیئات اختیاریه نك تخمینه مستند افاده لرینه بنای معامله اضطرارنده قالیرلر . بعض احوالده تحریر مأمورلری ایچون نفوس مکتومه یی جلب و مشاهده و ایضاحاتی استماعده قابل اولامایارق غیاباً تسجیلدن باشقه چاره قالمادینی واقعدر . ایشته تصحیح سن ادعاری بویکیار طرفندن و بونلر حقنده مدعی عمومیلر جانبندن واقع اولورسه وارد و موجب تدقیقدر .

ادعای واقفک تولد علم و خبرلیله تسجیل ایدیلش اولانلره شمولنه کلنجه : بوده صورت مطلقه ده قبول ایدیه من ؟ زیرا : برچوجق دوغونجه ابونی طرفندن هیئات اختیاریه مراجعت اولونور ، اولونماسه ده هیئات اختیاریه بونده اساساً وظیفه دارد . یکی دوغمش برچوجفک کمال اعتنا ایله دوغدینی ساعت ، گون ، آی و سنه مطبوع بر ورقیه درج و تحریر و هیئت اختیاریه ایله شاهدلر طرفندن تصدیق اولوندقدن سوکرا نفوس اداره سنه تودیع قیلینیر . نفوس اداره سی بو علم و خبری آلینجه محتویانی عیناً سجل نفوسه قیدله تذکره عثمانیه سنی املا و اعطا و مذکور علم و خبری حفظ ایدر . تذاکر عثمانیه نك نفوس قیدینه و نفوس قیدینک مذکور علم و خبره مطابق بولوندوغنه شبهه یوقدر .

برچوجق سجل نفوسه شو صورتله قید اولونجه بالاخره بویدیگنده بوقیدک بطلانی ادعا ایده مه یه جگی گبی حکومت مأمورلری ده قید مذکورک عدم محنتی درمیان ایده منلر .

بویکی تولد علم و خبرلیله تسجیل ایدیلش کسانک تصحیح سنلری یا سنک تنزینله و یا خود تزییدینه متدائر اولور . اگر سنی کوچولمک ایستیورسه بو طلب قولای قولای قابل ترویج عد ایدیه من . بو طلبی قبول ایتمک هنوز دوغماش برچوجو غک دوغدوغندن بختله مقدما نفوس اداره سنه علم و خبر ویریلدیکنی قبول ایتمک دیمکدرکه بونده کی منطقسزلق وهله اولاده نظره چاربار ، مثلاً : اوچ یوز اون بش سنه سی آیلولتک بشنجی کونی تاریخیه مورخ بر علم و خبرله برچوجفک سنه مذکوره تموزینک ایکنجی جمعه کونی کیجه ساعت درنده تولید ابتدکی خبر ویریلش و اوصورتله نفوسه قیدی اجرا قیلنمش ایسه بالاخره بوجوجو غک « بن علم و خبر ویریلدیکی تاریخنده دوغماشدم » دیمسی و یا خود مدعی عمومینک « بوجوجق اوتاریخنده موجود ده کیل ایدی » ادعاسنده بولونماسی و اهیدر . بویکی ادعای تردقیقات قیودیه اجراسندن سوکرا رأساً رد اولونمی ایجاب ایدر .

بو طریق ایله یعنی تولد علم و خبریه قید ایدیلش اشخاصک سنی بویوتمک طلبلری ده عینی نتیجه یی ویرر . نفوس معاملاتی تأسس ایتمش محللرده برچوجوق دوغدقدن سوکرا سنه لرحه مکتوم قالمایاجقه و نادراً تولداتک مرجعه عرض و اخباری برمدت تأخر ایتمه ده تأخیر واقع برقاچ آی تجاوز ایده مه یه جگنه نظراً بو بایده ده تصحیح سن ادعاسنک - اسباب قویه و معقوله بولونما دجه - وارد و شایان التفات اولماسی لازم گیلر . تولد علم و خبریه قید ایدیلش کسانک تصحیح سن ادعاسنک قبول و اجرایی جهته کیدیلدیکی صورتده - تطبیقانه گورولدیکی وجهله - شایان تأسف محاذیری مؤیددر . وقوعات علم و خبریه مقید و علم و خبر تاریخیه تاریخ ولادت آراسنده بویوک بفرق غیر موجود اولان کسانک تزیید سنی حقنده کی طلب و ادعا اسعاف اولونورسه پدر و والده سنک ازدواجی تاریخندن اول دوغمش گبی برغریبه حصوله گیلر . شخص مرقوم ، امر برعکس اوله رق تنزیل سنی طلب و بو طلبی اسعاف ایتدیردیگی تقدیرده دخی حقیقه کندیسندن سوکرا دوغمش اولان قارده شندن سناً کوچوک اولمق گبی غرابت ظهور ایده رکه علی کالتقدیرین حصوله گلهن تشوش ساده غرابت درجه سنده قالمایه رق بالخاصه توارث مسأله سنده تأثیرینی کویسترر . مثلاً : برینک هیچ حق یوق ایکن میرانه نائلیتی و دیگرینک بغیرحق حجب نقصان و یا خود حجب حرمان ایله محروم میراث اولماسی گبی عدالتسزلگی انتاج ایلر . اعتراض الغیر طریقیه محذور واقفک بالکلیه رفی امکانی ده مفقوددر .

ایشته تصحیح سنک کرک بالاده مجملأ ایضاح اولونان مسائل مهمه یه اساس اولماسندن و کرک میراث مسأله سنده مثال اولارق کویستریلیدیکی وجهله حق غیره تعلق و سرایت ایتمه سندن دولایی بونلره عائد تصحیح حاتده نقاط مسروده نك نظر دفته آلیماسی لزومی تظاهر ایتمکده در .

مادام که تصحیح سن بوقادار مهم نتایجی احتوا ایدیور ، ناصیه حاک منحصراً حکم اتخادی صورتیه محاذیر مسروده یی برطرف ایتمک غیر ممکن ده گیلیمدر ؟

برطشره لی تصور ایده لم که در سعادتده تصحیح سن ادعاسنده بولونوبور ؟ و یا خود برطشره لی حقنده در سعادت دوائر استنطاقیه سندن برینک کویستریگی لزوم اوزرینه بوادا مدعی عمومی طرفندن رأساً واقع اولوبور . سالف الیان ۱۱ نجی ماده موجبنه ظاهر حاک حکم اتخادی و حکمک ناصیه حاله ایتناسی اقتضا ایده ر ؛ حال بوکه ناصیه حال هیچ بروقت انسانک سن حقیقیسنی اراده ایده من . فک اعانه سیله داهما مساعد موقعه بولونان اطباءیه ناصیه حال دلائله حقیقه و وصوله موفقیت کویستره منلر . بونده راحت یاشامانک ، زیاده فلاکت کورمش اولمانک ، کویده و یا شهرده امرار حیات ایتمش بولونمانک دخل کلیسی وارددر . ۱۵ یاشنده برکویلی چوجو غنی ظاهرآ ۲۰ یاشنده کورونه بیلیر . ۲۵ یاشنده کی برشهرلی چوجو غنی نك ده ۱۷ یاشنده تخمین ایدله سی واقعدر ، بناء علیه ناصیه حال ، هیچ بروقت تصحیح سنک حکمنده سبب مستقل اولاماز .

اساساً ١١ نجی ماده ده ظاهر حالك ادعا وينه ني تكذيب ائتمه سنك شرط اولدوغنك ذكری محضاً قيود ووثائق ايله شهادتلك ظاهر حال ايله تعارض ايديله چكنه و بويه بر تعارض وقوعنده تعميق تحقيقات اجرایی لزومه اشارت ايچون موضوع اولوب يوقسه قيود و وثائق و مع التحليف شهادت گيبي حاكمك ك قوی سبيلری ظاهر حاله توافق ائتمديگي حاله بينات مذکور نك ساقط و ظاهر حالك حكمة سبب کافی اولاجقني بيان صددنده موضوع ده گيلدر. اويله اولمش اولسه بر مأمورك ظن حاصل ائتمه سيله و ناصيه حالك اوطنه مساعد كورنمسيه بر آدامك فردی واجتماعی بر چوق روابط و منافعه اساس اولان سنك اساسات علميه خارجنده تبديلی التزام ايديلش اولوركه بو، واضع قانونك مقصدينه قطعياً توافق ائتم. محكمه تميز حقوق دائره سندن صادر اولوب ملاحظات واقعي مؤيد بولونان ٢٧ كانون اول ٣٣٠ تاريخلي قرار بروجه آتی عينا درج اولونور: « قاضي كوينده عثمان آغا محله سنده اودون زقاغنده سكران سكر نومرولی خانه ده ساكن الوج اوغلی قره كين ولد آغوب تصحيح سن حقنده كي دعواسنه دائر اسكدار بدایت محكمه سنك ٩ كانون اول ٣٣٠ تاريخلي و ٢٠١ عدديه و يريلوب مزبور قره كين طرفندن تميزاً تدقيق استدعا قيلنان اعلام باش مدعي عموميلك مأموريت عليه سنك مطالعه سي آيندقدن صوگرا اولبايده كي اعتراض استدعا سيله تدقيق واجباني مذاكره اولوندقده محكمه جه هر نه قدر مستدعينك بنيه و ناصيه سي اقامه واستماع ايديلهن شهادتلك محسوسك خلافة اولدوغنی كوسترمكد. اولدوغندن بختله محله نك ١٦٩٧ نجی ماده سي دلالتنه نظراً اولبايده كي ادعائك ردینه قرار و يريلمش و مستدعي مومی ايله طرفندن اعطا قيلنان تميزاً استدعا سنده ادعا واقع اقامه اولان شهود مستمه معده و ابراز اولونان محلی هيئت اختياريه و كليسا مجلس شهادتنامه سيله يقيناً ثابت ايكن شك و شبهه دن باشقا برشی افاده ائتميه بنيه و ناصيه سنه استناداً « شك ايله يقين زائل اولماز » قاعدة كليسي خلافة بروجه محرر قرار و يريلمشي يولسز اولدوغندن بختله اعلامك قضی طلب واستدعا ايدليكي كي سالف الذكر مطالعه نامه ده موافق اصول وقانون اولدوغنی آكلاشيلاان اعلام تميز به مندرجانه قارشى مستدعينك تميزاً سرد ايله ديگي ادعائك ردی طلب ايديلش ايسه ده استماع اولونان شاهدلك صورت افاده سنه و بومثللو اون يدي ايله يكرمی ايكي ياشنده بولونان اشخاصك سنلری ناصيه حاللرينه كوره تعيين اولوناماياجنى امر آشكار بولونماسنه نظراً محكمه جه بوجهت تأمل ايديليه رك بروجه محرر قرار و يريلمشي مخالف اصول وقانون اولديندن اصول محاكمه حقوقيه قانوننك ٢٣٢ و ٢٤١ نجی ماده لری موجبجه اعلام تميز بهك تقضيله قانون مذکورك ٢٢٤ نجی ماده سنه توفيقاً كيفيتك تكرار بالرؤيه اعلامه ربطی ضمنتده محكمه مذكوره اعاده سنه ٢٧ كانون اول ٣٣٠ تاريخنده ا كثریت آرا ايله قرار و يرلدي .»

ماضي قوانین نه نظر

دوقوزنجی — واونجی عصر هجرده :

عثمانی قانون نامه لری

« خلی زماندن بری عثمانی موضوعات قوانینك تاريخچه سير و تكاملنی تدقيق ايله نشر ائتمك املنده بولنان » جريدة عدليه . بوبابده كي واثقك درجه كافيه ده عدم معلوميتندن دولایي شديدك بوفكرنی ساحة فعله وضع ايدمه مكله برابر بوسبتون عاقل قالمایده علم حقوق نامه ارتكاب ايديلش برجرم تلقی ايله ديكنندن بولسغه دن اعتباراً تاريخ عثمانی انجمنی وبعض مجاميع موقرته هيئتلى طرفندن طبع و نشر ايديلهن اسكى قانون نامه لرین — وازجمله بولردن ايكيسی — فاتح و سلايان اول قانون نامه لری — اوزرينه بعض تشریحاتده بولونمايه — وشو صورتده قوانين عثمانيه نك خطوط قديمه و اوليه سيله مؤسسات حاضره قانونيه مزك مقایسه سنه مدار اولاجق واسع زمينلر احضارینه ابتدار ايديبور .»

اساسی احكام شرعيه به مستند و بناء عليه عناصری شرع اسلامه ملحق اولان عثمانی حقوقی ، بدایت تأسيس دولته آريجه تدوين و تقنين ايديله يرك وجوده كتيريلهن تشكيلاتله برابر حكام وقاضيلرك دست عرفانه توديع اولونمش و ديكر طرفندن چرخ اداره دولتی تدوير ، بقا واستقلال حومتی تأمین ، حقوق و وظائف تبعه يي تعيين ضمنتده بيدری وضع اولونان احكام سائر ايله « قانون » ده نيله جك اساسلر ميدانه كلش و بعد زمان احكام مذكوره نك برآراده جمعه لزوم كورولدوكندن بو نوع « قانون نامه » لر وجوده كتيريلشدر. بولرده حقوق اسلاميه ايله احكام عرفيه زمانيه نك متمزجاً درج و تنسيقنه اعتنا ايديلديكي آكلاشييلور. معلوم اولدوغنی اوزره « قانون » هر درلو احتیاجات تمدن و تقرر ك مؤمن و حارسى در. حكومت عثمانيه يك آز زمان طرفنده سطوت وشوكتنى قطعات واسمه اوزرينه تقرير ايتديكي جهته دولتك تشكيلات اداريه سي بو وسعتله مناسب احكام وضعنه لزوم كوسترديكندن بركتله نظامات شكلنده تدوين اولونان و يك بويوك ذواتك محصول مساعيسى اولان قوانين مذكوره بزم ايچون هر صورته شايان تدقيق و مطالعه در. هر نه قادر حكامداران عثمانى نك تشكیل دولتی متعاقب عهده لرینه توجه ايدهن وظائف سلطنت و حكومتی يك قيمتدار ذواتك معاونتی و متمسك بولوندىلری دیانت جليله نك ارشاداتيله حسن ايفايه صرف مساعی ايله دكلى تاريخك شهادتيله ثابت و امور عسكريه و اداريه نك حسن صورته تدويری ضمنتده « قانون » ده نيله جك اساسات وضعندن كرى دورمادقلى محقق ايسه ده حضرت فاتحون اول جاس تحت حكومت اولان ذوات مشار اليهمدن هيچ بری شو ايكنجی قسم ايچون وضع ايله دكلى احكامی « قانون نامه » شكلنده جمع و تلفيق ائتمه دكلرندن بولرك تدوين و تلفيق و حتى قسماً اكمل و تأسيسی شرفی ايلك دفعه اولارق حضرت فاتحه راجع بولونويور .

مع ذلك، عصر ك تأسيسات و احتیاجات متقدمه سي اوزرينه تنظيم اولونان بوقانونلر وضعندن يك آز زمان

صوگرا پیدرپی شکل و موجودیتلری تبدیل ایدرک دوچار انحلال اولماغه باشلامش و سلطان سلیمان قانونی و زراسندن خواهر شهریارینک زوجی بولونان لطفی پاشا مرحومک «حالا پادشاهمز اعظم السلاطین و اکرم الخواقین ناصر عبادالله حای بلادالله الغازی فی سبیل الله خادم الحرمين الشريفین مالک البرین والبحرین سلطان سلیمان خان ادام الله تعالی عزته وقتنا که بو حقیر وزارت عظمی منصبی فرمان ایتدکده بعض آداب و ارکانی وقانون دیوانی اول کوردکریه مخالف و پریشان کوردیکم ایچون ووزرات عظمی خدمته کلن قرداشلریمه یادکار اولوق ایچون وزارت عظمی آداب و لوازم صدارت کبری مهماتن درج و بر رساله فی تألیف ادب [۱] بر آز آشاییده بو حقیر منصب وزراته کلدیکمه احوال دیوان عالیانی اکثر سفها و مجهول النسب بعض مرتکبین الکرده خیلی پریشان بولش ایدم. بکمن اولان مرتبه بدی بیل تدبیر ایله نظام و انتظام ویردم» دیدیکنه و - سالف الذکر رساله نک صدر اعظم لک اتصاف ایتملری لازم کلن اطوار و اخلاقدن باشقه تدبیر سفر و تدبیر خزینه و تدبیر رعایایه متعلق فصول اساسیه بی دخی محتوی بولونماسنه نظراً فاتح مشارالیه ایله اخلاقی طرفندن موضوع احکامک زمان قانونیده محتاج تعدیل و اصلاح بولونقلری نمایان اولمقده در.

داهاغریی اؤزیده اعتنا ایدیلن و قانون نامه لری پک عیان بر مبدولیتله دولدران تصرف و ترجیه تیار وزعامته عائد قانون نامه سلیمانی احکامک بیله یاریم عصر صوگرا صدر وقتک امریه بالترتیب پادشاهه تقدیم اولونان بر کتابده «زمان سابقده خارجدن کسنه تیاره دخول ایتک امرحال اولوب قیو قوی اولوق خود خاطره کلور معنی اولماقله بوقانونلر وضع اولنمشدر. شمدیکی حالده اعیان و اشراک دکل ادنی کیمسه لک خدمتکارلری قیو قوی اولوب ابتدا اسرینه اعتبار قالمشدر. اول اجلدن بوقانونلر فراموش اولنوب اجرا اولنمقدن قالدی» [۲] یوللو آجی اعترافلر سببت ویرمه سی وحنی تیاره وجه تصرفک پک صیتی بر مبدائی کوسترن بروجه بالا ابتدا امری» کیی مواد اصلیه نک واضع قانون زماننده بیله حکمدارک بر امر شریفیه ساحه حکمدن آتیلوریر مکده محذور تصور ایدلمه سیدر [۳]. صوگرالری ایسه معدل روحی مملکتده جاری اولقله برابر ماهیت اصلیه لری مورخلرجه بیله شایان تدقیق کورولمه یور.

آنحاق فخرالمورخین عالی [۴] تاریخ مشهورنده ایلک دفعه اولارق سلطان محمد ثانی قانون نامه سندن بحث ایتش و نظر تدقیقدن کچیردیکنی سویله مه مکله برابر مواد مندرجه سندن پک چوق استفاده ایلدیکنی آکلا شلمقده بولونمشدر. [۵] دیگر طرفدن دولت عثمانیه به دائر یازدینی تاریخ مشهوری موشکاف برسی متادی ایله لسان عثمانیه نقل ایدیلکده اولان مورخ (هائمه ر) اثرینک محائف اولیه سنده دییورکه: «ایشته بوصورتله سیاحتلرم واهالی شرقیه ایله دائماً مخابراتم سایه سنده تورک ملت و حکومتک اخلاقی، عاداتی، قوانینی متادیاً مطالعه

[۱] آصفنامه؛ نسخه مطبوعه؛ صفحه ۸.

[۲] رساله عین علی افندی: یازمه نسخه مؤلف سلطان احمد اول زماننده دفترخاقانی امینی ایدی. [۳] «آئی هرکیم اله کتورسه واله کتورمه دلیل و سبب اولور اکر سنجاقکی ایسه بکلر بکیرک واکر زعیم ایسه سنجاق واکر رعیت ایسه ابتدادن اغر زعامت اولمه امری شریف اولوب» - شهزاده بایزیدک درستی حقنده کی امرنامه سلیمانیدن - تاریخ عثمانی انجمنی مجموعه سی: نوسو؛ ۳۶ صفحه؛ ۷۱۳ - [۴] وفاتی: ۱۰۰۸ - [۵] عارف بکلر قانون نامه فاتحه دائر ایضاحاتی: تاریخ انجمنی مجموعه سی: نوسو؛ ۱۳؛ صفحه ۷-۸.

ایتمک طریقلریله درک کندی عهدمه تحمیل ایله دیکم خصوصک اهمیت و رفعتی درجه سنه یوکسلمهک چالیشیردم [۱] فی الحقیقه (عالی) دن باشقه طفیلیاتیه خیلی بکونه بالغ اولان تاریخ نویسلیرمز، عثمانل قانونلریخی تدقیقه، اولنرک زمان زمان کچیردکری صفحات تحولی تنبیه صرف مساعی ایتدکدرندن تاریخی اثرلریمز متأخرین ایچون برمنع تدقیق اولوق مزیتدن ساقط اولمشدر. (هائمه ر) کیی اوروپا مورخلرینک اوزمانکی نشریاتی ایسه - ولو (عالی) دن التقاط ایدیلن احکامی حاوی بولونسون - بزم ایچون قیمتدار بر مرجع و مورخلرک اهلکارلغه اؤ بویوک بر دلیل تشکیل ایدرک ماهیتده در.

اون برنجی عصر هجری رجالدن محقق عثمانی کاتب چلبی [۲] کتابیاته دائر اثر مشهورنده قانون نامه - لردن یالکز لطفی پاشانک «آصفنامه» سی و سلطان احمد اول زماننده وزیراعظم مراد پاشا امریه بوکا ذیل اولدوغنی سوبلدیکی (عین علی افندی) طرفندن مرتب رساله معروفه سی - که ایوم کتبخانه لر مزده متعدد نسخه سی موجود ویدی فصل و بر خاتمه بی حاوی، موضوع بحث ایله دیکمز قانون نامه لره قسماً ملحقدر - یازدقدن صوگرا «رأیت کتاباً آخر» قیدیه اوچ باب و اون سکز فصل اوزرینه مرتب اولدوغنی بیلدیردیکنی قانون نامه [۳] شبهه سز بوکون مندرجاتی متعدد نسخه لک تقابیلله کسب وضوح و تعین ایدن قانون نامه سلیمانی اولوب بوراده اؤزیده جالب دقت اولان خصوص، بوقانون نامه حقنده مشارالیه کیی بر مدققک آنحاق کتابیات مراقیلرنجه بیاینه بیله جک بر اثر مجرد حالنده بحث ایدیشیدر.

امور دولت و تنسیق مصالح عسکریه حقنده قوچی بکلر سلطان مراد رابعه و قوجه سکبان باشینک و ولی عهد ایکن شهزاده سلطان مصطفایه تقدیم ایتدکری لوایح مشهورده قانون نامه لک یالکز بعض موادی اوزرینه بیان مطالعه اولوندوغنی کیی اصلاحات و تجدیدات اعتباریه زمانی، مورخلره عظیم برساحه تدقیق و مناقشه اولان عصر سلیم ثالث و قایمکی اک صلاحیتدار بر قلمله تاریخ معروفه نقل ایتش اولان جودت پاشا مرحومک موضوع بحث ایله دیکنی یدی سکز لایحه مشهوره ایچنده - که صدر وقت یوسف و دفتردار شریف پاشارله صدوردن تاتارجق عبدالله افندی گبی ذواتک زبده افکاری واکثریسی متعلق اولدوغنی خصوصه دائر تاریخچه لری حاویدر - دخی سالف الذکر قانونلرک اشکال اصلیه سنه دائر برکونه تفصیلاته تصادف اولونامیور.

قانون نامه فاتحک تنظیم و تلفیقنده مسبق الخدمه اولان ذواتک تعیین شخصیتلرینه کلنجه: فاتح عصری رجالی آراسنده ایکی ذات بزم نقطه نظر منزه تدقیقه شایاندر. بولردن بریسی «سلسله علمانی تنظیم ایدن محمود پاشا و دیگرکی اداره داخلیه دولتی تشکیل ایدن محمد پاشای قره مانیدر [۴]» - «قانون یعنی محمد ثانیکن نظام اساسیسی که صوک صدر اعظمی اولان قره مانلی محمد پاشا اونکله اداره بی تنظیم و اصول تشریفات دولتی تعیین ایتمشیدی [۵]» - حضرت فاتحه منسوب باشقه قانون نامه موجود و معلوم

[۱] هائمه ر ترجمه سی: جلد: ۱، صفحه: ۱۴ - [۲] وفاتی: ۱۰۶۷ [۳] کشف الظنون؛ جلد ثانی؛ صفحه: ۲۱۸. [۴] هائمه ر: جلد: ۳، صفحه: ۲۳۵ - [۵] عین جلد، صفحه: ۲۱۷ - یازیلرنده بعضاً پک عصیت پرور اولان عالی یوزاتک ترجمه حالنده دییور: «حضرت مولانای رومی نسلندن وزیرمشر قرمانی محمد پاشادر که مدرس ایکن فضل و انشاسته بناء انشایمقی منصبی ایله رعایت اولنمقین اول تقریبیه» نشانی «تخلص ادوب اشتار بولش ابوالفتح غازی

اولماسنه (و هاعه) ك بحث ايله ديكي خصوصيات اشوقانون نامه محتوياتيله تطابق ايلكده بولونماسه نظر آمووضوع بحث ايتديكمز سلطان محمد ثاني قانون نامه سي بو ايكنجيك زمان صدارتده ترتيب و تحرير ايدلديكي آكلا شلمقه در . (۱)

اشبو يكانه نسخهنك جامعنه كلنجه : متن قانون نامه مقدمه سنده

بو اوراق قواعد سلطاني و صحنه قوانين خاقانينك جامي اولان عبدحقير كثيرالتقصير محمد بن مصطفى المعروف بليس زاده التوقيعي حالا پادشاه روي زمين و شهنشاه سپهر تمكين فلك رفعت خورشيد منزلات سلطان سلاطين جهان و خاقان كاهران عاليشان فاتح بلاد الروم بنصر الله الملك القيوم ناظم امور دين و دولت و معين قوانين قدر و سلطنت صاحب المغازي المشهورة في الافاق ، مالك سرير الخلافة بالاستحقاق قهرمان زمان صاحب الامن و الايمان السلطان الاعظم خليفة في العالم السلطان ابن السلطان محمد خان ابن السلطان مراد خان ابن السلطان محمد خان ايدالله دولته و ايد سلطنته حضرتلرينك زمان شريفترنده بو حقير خدمت طفرای غمراده استخدام اولنوب وقتا كه سعادتو پادشاه خورشيد اشهار حضرتلري تشریف سرير سلطنت ايتدكه ايام سلطنتلرنده بونجه فتوحات عظيمه ميسر اولوب خصوصا دارالسلطنت اولان محروسه عظمى و مدينة كبرى اولوب سلاطين جهان اولان عجميه مرعيه قسطنطينيه فتح ميسر اولدقه سابقا اجداد عظاملري زمانده اولان قوانين مضبوطه دفتر اولنوب اكسيك اولان يرلرين دخی كنديلري رأى منير ولايت تأثيرلري ايله تكميل بيوروب ديوان ها بونده ابدالآباد معمول به اولن ايچون بر قانون نامه تحرير اولنق لازم كلكين بوعبد حقير فرمان جليللري اوزرينه نظم و انشا ايدوب « عباره سنده اسمى مذكور » توقيعي ليس زاده محمد بن مصطفى نك آثار مشهوره مزده ترجمه حالته تصادف ايديله مملكه برابر بعض قرائندن فاتح عصرى علماسندن اولدوغى تعين ايله ديكنى عارف بك افاده ايدنيور (۲)

حضرت فاتحدين اول كلهن حكمداران عثمانى طرفندن موضوع قوانينك ، استانبولك فتحى اوزرينه حيات دولتك آلديني شكل تعالى و تجدد بنام فاتح مشاراليه طرفندن نقصانلري اكال و برآراده تدوين ايدلديكي تاريخلر يمزك رواياتى (۳) ايله ده مثبت اولوب متن قانون نامه : مراتب اعيان و اكابر ، سلاطين

جانبندن عجم پادشاهى اوزون حسن جانبده يازيلن مکتوب مرغوب الاسلوبى بونلر انشا اشدرد . حقا منيد و مختصر و بليغ و فصاحت كستر يازوب بدائع الفاظه خيليجه مهارت كوسترمشدر . حق مسند وزارت عروج ائمنه اول انشاء مساوف شعارى باعث اولمشدر . شمدىكى زمانده هر سطرى اول مکتوبه بدل كتابلر تأليف ايدنلر ذليل و زبون و آج ، بلکه سدرمه محتاج اولوب قالورنر ، نه اول كونه التفات و رغبت بولورلر نه بر قورى تحيينه سزاوار اولورلر ، كنه الاخبار . نور عثمانى كتيخانه سى ، نومرو : ۳۴۰۷

(۱) محمد ثاني قانون نامه سنك استانبول كتيخانه لرنده نسخه سى بولونماديني جهته فوطوغرافيسى تاريخ عثمانى انجمنى طرفندن ويانه كتيخانه امپراطوريسندن جلب اولونارقي سليمان اول قانون نامه سيله برابر مجموعه عيلاوه شكندره درج ايدلمش و اعضاي انجمنندن عارف بك طرفندن خيلي جهتلري قيمتدار حاشيه لرله ترزين و برر مقدمه تاريخيه تحرير ايدلكدن سوكره ايكنجى قانون نامه نسخهلرينه دائر برده بيليوغرافيا ترتيبنه همت بويورلمشدر . (۲) برنجى مقدمه ، صفحه ۷ - (۳) « سرير سلطنتك بروسه يه و آندن ادرنه يه ودها صكره قسطنطينيه نقللرنده اداره مركزيه دولت كيتدكه اهميت آلوب اوائلده تتابع حروب و مغازيدن ناشى غايله ساده ايكن نتج قسطنطينيه دن صكره شرق سلطنتلرينه تقليدا فروخشمته رونقكبر اولمش و بالطبع تفرعات و شعباتى جوغاليقندن فاتح حضرتلري قوانين مخصوصه ايله اصول و فروعنى تنظيم و تشكيل بيورمشدرى » عبدالرحمن شرف بك . تاريخ عثمانى ، جلد ۱ ، صفحه ۲۸۰ -

عظامه لازم اولان ترتيب و آيين واحوال جرايم و اهل مناصبك عائداتى ميين اولوق اوزره اوچ بابيه منقسم واحكام جزائيه مذكوره دخی بر قاچ فقره دن عبارتدر .

قانونك صحائف اورا قنده اك زياده جالب دقت اولان خصوصيات ؛ سراى پادشاهى ايله اداره دولتك شعبات مختلفه سنده مستخدم بالجله رجال و مأمورينك وظائفى ، درجه صلاحيتلرينى ، صورت ترقيلرينى ، آلاجلرلى عائداتى ، محررات رسميه نه درلو القاب استعمال اولوناجغى ، بونلردن بعضيلري اولادينك نه بولده اقدار ايديله جكنى و كنديلرينه حين تقاعدلرنده و يريله جك مبالغى ميين مواد اولمغه برابر ترتيبات و تشریفات و على الخصوص ذات شاهانه لرینه كيملرك عرض حقنه مالك اوله ييله جك لرینه ، پادشاهك وزرا ايله برابر طعام ايدوب ايديله جكنه ، باراملرده دست بوسى شرفه هانكى قسم جالك نائل اولاييله جك لرینه دائر احكامه ده يك زياده اهميت و يريلديكي كورولور .

سليمان اول قانوننه كلنجه : عارف بك طرفندن برنجى مقدمه ده « بونك اصلى محمد ثاني زماننده تحرير و تدوين اولونارقي بعده خلفينى عصرلرنده بر خيلي تعديلات اجرا و نهايت سلطان سليمان زماننده ابوالسعود اقدى كيبي بر فاضلك همتى و خاقان مشاراليهك مساعدده سى ايله اتمام و اكمال اولوندوغى » و ايكنجى قانوننامه مقدمه سنده « سلطان سليمان دور سلطنتك ايلك سنه لرنده تنظيم و تلفيق ايدلديكي و جامنك ايسه موقع ديوان على سيدى بك اولدوغى و خدمت تنظيميه ده ابن كمال مرحومك تأثير كليسى بولدينى » درميان ايديلكده در . اكثريتله احكام اراضيه متعلق فتاوى شريفه دن و خصوصيات سائرده موضوع احكامدن متشكل سلطان سليمان قانوننامه سنده (۱) ابوالسعود مرحومك نامى علم اولمقله برابر بو قبيل قوانين مجموعه لرندن بعضيلرنده ائمه دينك اقوال راجحه سندن التقاط اولونان احكامك معمول به اولماسى ضمتنده منقضى مشاراليه طرفندن پادشاهك امر و اراده سى طلب و استرحام ايدلكده اولدوغى منظور اولماسنه نظراً برنجى مقدمه ده كي مطالعه مصيب اولسه گر كدر .

مورخ هاعه ره كوره ايسه : ايكي دفعه دفتر دار و نشانجلى خدمتلرنده استخدام ايدلمش اولان اكرى عبدى چلبى ناميله معروف « محمد چلبى » (۲) فاتح قانوننامه سنى و قوجه نشانجى مصطفى بك دخی (۳) سليم اول زماننده تنظيم اولونان قانوننامه مالى جمع و تلفيق ايله مشدر (۴) . بو ايكنجى قانوننامه نك قانون سليماننده داخل بولوندوغى مظلوندر . قانوننامه فاتحك مقدمه سنده توقيعى ليس زاده ، امر پادشاهى ايله احكام مذكوره يي جمع و تلفيق ايتديكنى بيلديردىكي جهته هاعه رك خصوص مذكورى اكرى عبدى چلبى به اسنادى توجيه ايديله مهور .

— (۱) مى تبعلر ؛ صاى ۱ و ۲ - (۲) سكتوار سفرنده نشانجى ايكن وفات ايمشدر . پچوى : جلد ۱ صفحه ۴۲ - (۳) قاضى جلالك فرزند اخترى اولوب آناتوليده طوسيه دن بيدار و « نشانى » مخلصيله شهر شمار اولورق ۹۳۰ هـ لاندده رئيس الكتاب ۴۱ سنه سنده موقع ديوان سليمانى سيدى بكك وفاتيله يرينه بونلر نشانى اولوب ۷۵ ربيع الاخرنده منشور عمرى طومار و دفتر حياتى ختم كرده دست روزكار اولمقله - حديقة الرؤسادن تلخيص - اسعد افندى كتيخانه سى ، نومرو : ۲۲۴۴ - (۴) هاعه : جلد ۶ ، صفحه : ۱۵۵ -

قانوننامه سليمانى كىلر طرفدن جمع و ترتيب ايدلىكى حقهده كى هاهمهرك قولى دخى متضاددر :
بونك ابوالسعود و ناشى محمد طرفدن جمع اولوندوغى و ايكى نسخسى و يانه كتيخانه سنده ٩٤ نومروده
مقيد بولوندوغى [١] ذكر ايدن مورخ مشاراليه اثرينك باشقه بر يرنده « تيمار و زمامتله دائر عصر
سليمانيه اتحاد اولونان مقررلك اكثرى مفتى ابوالسعود افنديك فتوالرينه مستند » اولدوغى سويله دكدن
صوكره « سلطان سليمانك ارتخالى سنده و ساھان سليمانك جلوسنى متعاقب دفتردار محمد چلبى طرفدن
بو فتوى و فرمانلرك « قانوننامه » تعبير اولونان بر كتابده جمع اولنديندن » [٢] و دهآ آشاغيده « وزير
اعظم ابراهيم و رستم باشلرك ، مفتى ابوالسعود افندى ايله كمال پاشازاده نك ، ناشى و دفتردار جلال زاده
ايله اكرى عبدى اوغلى محمد چلبى نك اسكى قانونلرى تعديل ؛ يكيلى تنظيمده مسبق خدمتلردن بحث
ايمه سنده [٣] و ذاتاً قانوننامه مذكورك اونجى عصر هجرده عثمانلى حقوقى لك بارز خطوطيله كوسته رهن
مجموعه قوانين اولماسنه نظراً خصوصات مذكورهده جمله سنك صرف مسامى ايله دكلى ظن اولونسه بجا در .
قانوننامه فاتحك تأسيسات و تشكيلات دولته اصول تشرى فائيه و بر ايكى فقره جزائيه مقصور
قالان محتوياته رغماً بو قانون نامه هر صورته واسع و بو كونكى نقاط نظرله قوانين عدليه نك دائره شموله
داخل موادى احتوا ايله مكده و اوچ باب و اون سكر فصل اوزرينه مرتب بولونمقده در .

باب اول : جنايات مقابله سنده - درجه سنده - اولان جرم و سياسته متعلق و درت فصل اوزرينه
مرتب اولوب برنجى زناه ؛ ايكنجى ضرب ، قتل و قتل نفوسه ؛ اوچونجى شرب خمر ، سرقت ،
غصب و تعدى ؛ دردنچى دخى مجرد سياسته متاثر در .

باب ثانى : سپاهى و بيت المال و سپاهينك رعايدن آلاجنى رسومه متعلق و يدى فصله منقسم اولوب
برنجى فصل صاحب تيمار احواله ؛ ايكنجى فصل : سپاهى تيمارينك وجه تصرفه ؛ اوچونجى فصل : باج
و بيت الماله ؛ دردنچى فصل : رسوم چفت و بئلك ، اغنام و آسياه ؛ بشنچى فصل : اعشاره ؛ آلتنجى فصل :
باد هوايه و يدنجى فصل ياي و مسلمه متعلق در .

باب ثالث : رعاياه مختص احوال بياننده و كذلك يدى فصل اوزرينه مرتب اولوب برنجى فصل :
رعيتك رعيتلكنه متعلق قضاييه ؛ ايكنجى فصل كفره مختص احواله ، اوچونجى فصل عذب ايچون تعيين
اولونان قانونه ؛ دردنچى فصل : يوروك و خيانه ؛ بشنچى فصل : افلاقل احواله ؛ آلتنجى فصل : بدع مرفوعه ؛
ويدنجى فصل : اودون ايچون وضع اولونان قانونه دائر در .

منع قانوننامه محتوياته باب اولك متعلق اولدوغى احوال مريمه :

زنا ، نخل ناموس افعال ، زنا قصديله خانه ده دخول ، اولى قادينلرى ثقيل ، اسناد و اخبار زناه البسه

[١] هاهمهرك : جلد ٥ صفحه ٦ - [٢] عين اثر : جلد ٦ صفحه ١٦٧ - [٣] جلد ٦ صفحه ١٧٨

يترتمق صاج و صقال يولق ، باش يارمق و كيك چيقارمق ، قصاصدن بدل جريمه ، اوغله و بچاقله بربرينى
اورمق ، كوز و يا ديش چيقارمق ، كوچوك چوجوقلرك نزاع و مقابله سى ، شرب خمر ، قاز ، طاوق ، آت ،
اوردك ، زره ، جبه و صاريق و حبوبات سرقتى ، بين العائله سرقت ، قيرلده قيصراق صغير و قويون بولوب
صاحبى چاغيرتماق - آراماق - ائناى راهده جبراً لكك و يا يوغورت آلق ، حيواناتك مضارى ، قيز
اوغلان چككمك - قالديرمق - جبراً نكاح ، قادينله طوتولق ، آدام تولديرمك ، اسير چالمق ، دكان آچق
- قيرمق - بر قاق كره خرسزلى ثابت اولق ، متعدد اشخاص و يا كوى و محله ايچنده قتل نفوس و سرقت
- غرامه قسامه - و يا كاربان باصمق ، گويلر آراسنده خراميلك ، اوند و يا آلتده مال مسروق بولمق ،
كاربانسرايلر ايچنده سرقت ، يان كسمك ، آدم بچاقلامنى اعتياد ايتك ، پدر و والده و يا اقرباي قتل ، قصداً
ابقاع حريق [١] صرفاً سرقت ثبوتى ، سرقتده اشتراك ، مظنونلره بايلاجق اشكنجه ، فرار و بر محله التجا
ايدن سارقلرك صورت اخذ و تحريسى .

باب ثانى : فصول متعلقه سنك اعظامى : سپاهينك ، سنجاق بكارينك ، سوباشيلرك سرپوش ، چادر و جبه .
لورينك مقدار و انواعى ، ارباب تيماردن اتمام سفر و مشترك تيمار تصرف ايدوب اداء خدمت ايمه مش
اولانلرك و سفره كيدنلردن احوال و احوال حفظى ايچون آليقونانلرك تيمارى ، بكلكيلرك توجيه ايديله -
جكلرى تيمار مقدارى ، سفره كينديكى حالده يارالانلرك و يا خسته لق سبيله يوقلامده اثبات وجود ايدمه ينلرك
تيمارلرى ، جبه لوردن معركيه و ارمادن فرار ايدنلر يرينه بدلا خدمت ، جبه نو قفتيشنك كيملره عائد بولندينى ،
رعايا چفتلكلرينك وجه تعلق و فترت سبيله باشقه ولايته كيندكدن صوكر اسكى يوردينه كلن رعيه نك ،
آزادلى قولك صورت تصرفلى ، چفتلك و باغچه لرده قديمأ موجود بعض آغاچلرله داغلرده كى كستانه لكلكر
كيمك حكمنده بولوناجنى . وقتندن اول رعيتدن رسم آينسدينى حالده نه بايلاجنى ، اسباب ضروريه دن
دولايى چفتى بوزاندن رسم آلتوب النايه جنى ، مختلف كويلر آراسنده واقع چفتلكلردن كيملرك رسوم اخذينه
صلاحيتدار بولونقلرى ،

رعيه نك فتوى و متعدد اوغللرى بولوندوغى صورتده چفتلك يرلرينك وجه تصرفى ، قيرلرده خانه
يرلرى طابوسى ، طابوسى جائز اولمايان محللر ، سپاهى و سپاهى تصرفده اولان رعيت چفتلكلردن عوارض
آچقه سى - غير مقنن و يركو - آلتوب آله ماياجنى ، عذب اوله رق استخدامنه لزوم كوريله جكلر حقهده احكام ،
خراب اولان دكرمنلردن اله جق رسم و بو دكرمنلرك كيملره تعمير ايتديريله جكى ، ياه - صاحبسز حيوان -
عبد آبق - فرارى كوله - و جاريه نك حين در دستنده اخذ اولوناجق مژده - رسم - و بونك ايچون
موضوع مدت و اصول ،

[١] بعض نسخه لرده فلايق - قاب آچقه ياقق -

بيت المال و مال غائب و مال مفقودى مقاطعه به آلانلره ورته سى معلوم اولمايانلرك متروكاتى ، صرافلر معرفتيله شهرلرده كونده ريلن پولك - آنچه اقسامندن - كيلره طرح اولوناچنى ، طشره دن كتييله جك اسير ، حيوان ، اشيا و ارزاق و سائرده دن ، قومسالرده واقع كوره - معدن - لر حاصلاتندن آلياچق رسوم .
مجارستاندن سمندره اسكله سى طريقيله ادخال اولوناچق هر نوع امتعه ، حبوبات ، حيوان ، اسير و سائرده دن و اخراج اولوناچق مواددن ،

سمندره قانلرينه كتييله جك ياغ ، بال و پينير و امثالى ما كولاتدن ،
موراوه و درين كى نهرلرى كچن اشخاص ايله امرار اولوناچق اشيا دن ،
ما كولات و سائرده دن آلياچق رسوم ،

رسم چفت ، رسم بناك - صاحب ارضك رعيتدن آلايتى رسوم - رسم اغنام ، رسم آسياب - دكر منلردن -
آنادولى و روم ايلده حبوباتدن آلياچق رسومك مقدار و انواعى ، باغ ، چار و اتلاق رسومى ، رسم قوان - بالدن - باد هوا : اوله نلردن آلان رسم عروس [كردك دكرى] جريمه لردن متحصل واردات ،
طاپو و خارجدن كلوب قشلايانلردن آلان رسوم - رسم قسمت مواريشه متعلق احكام ، رسم آغ - عشر ماهى -
اتلاق و قشلاق و بزر خانده دن آلياچق رسوم ، يايا و مسلمه - يكيچريلرك تأسيسندن اول تشكيل ايديله ن علوفه لى بياده و سوارى - و بيادكانه متعلق احكام ايله سياست بيادكان : سفره كيشمين و يا يولده فرار ايديله نلرك مجازاتى .
باب ثالث فصول عامه نيك امطامى : رعيتيه [زراعه] متعلق رسوم و خصوصاتك تفصيلى و از جمله نه مقدار اراضينك چفتك اعتبار اولوناچنى ، تبصير اولونا نلره در بند بلكه ينلره دائر مواد ، حربى اولان اجنبى به ، تركه و سائرده سنه متعلق احكام ، عزب - سفرلرده استخدام اولونان بر نوع موقت عسكر - ايچون موضوع اصول ، يوروك - كوچه اهالى - و خيانه - قبائل و عشائر - سمندره و ودين كى يرلرده ساكن افلاقلره و ينوقلر - سفر خصوصات عاديه سنده مستخدم خريستيانلر - دن آلياچق رسوم ، بدع مرفوعه ، پايتخته كتييله جك اودون ايچون موضوع قانون ، تحرير تركات و مخلفات و متوفادن دعوى اولنان دينك وجه استماعى ، تنفيذ و صايا .

كتبخانه لر مزده موجود اولوب كرك حارف بلك شايان شكران بر همتله مقابله ايله ديكي بش نسخه و كرك اخيرا اجرا اولونان تحريات صيراسنده آله كچن ديكر قانون نامه سليمانى نسخهلرلى [١] محتويات اعتباريله بر برينك عيني اولمايوب بعصيرلنده فضله احكامه تصادف ايديلكده اولدوغندن و سالف الذكر قوانينك تاريخ تنظيملرينى - فقدانى صراحتدن دولايي صحتيله تعيين قابل اولمايارق بونلرك فى الحقيقه قانون نامه سليمانى به داخل مواددن مى ، يوقسه بالاخره لاحق اولمش و بو مجموعه لره يازيلش خصوصاتدن مى اولدقلارينه دائر مطالعاتى ايلريده تفصيل ايدى جكمزدن شمديلك اولا تاريخ انجمنه طبع اولونان نسخهنى اساس اتخاذ ايدرك غير مطبوع نسخه لرده كوردى كمز زواندى فصول عانده سنده تحرير و ممكن مرتبه لسان حاضر ايله خصوصات متعلقه سنى توضيح واك زياده بوكونكى نظر عدلى به تماس اولان احكامى اوزرنده توقف ايدى جكز .

[١] بونلر حقه ده كله جك مقاله ده بر كتابيات جدولى نشر اولوناچقدر

مقيق و تتبع صحيفلرى

جهت حقوقيه ده لاجل الشهاده محكمه به كله ين شاهدلرك رسماً و عند الحاجة جبراً احضارينه احتياج وارى ؟ - قوانين موضوعه نيك بو خصوصه كى وضعيتى ، تطبيقه تأسس ايدى ن تعامل - صلاح حاكلى قانون و قنده قبول ايديله ن اساس - بو بابده كى احكام فقهي .

جهت حقوقيه ده اقامه شهودايتك ايسته ين طرف ، شاهدلرينى بالذات محكمه به كتييرمكه مقتدر اولامادى نى تقديرده شاهدلرك محكمه به رسماً و عند الايجاب جبراً جلب و احضار اولونوب اولونا ماياچنى كيفيتى قوانين موضوعه مزده مسكوت عنه قالان مسائل جمله سندنر .

كتاب الينيك احكام عموميه سيله اصول حماكه حقوقيه قانونك (٨٣ - ٨٤) نجي ماده لرى مؤداسندن اثبات مدعا ايدى جك كيمسه نك شاهدلرينى بالذات كتييره جكى استنباط اولونيورسده بوكا مقتدر اولامادى نى صورتده نه بايلاجنه دائر هيچ بر صراحت و دلالت تصادف ايديله نيور .

قوانين موضوعه نك ساكت قلايتى مسائلده منابع اساسيه حقوقيه نى تشكيل ايدى ن احكام عايله فقهي به مراجعت ايدى نك وعينى زمانده ملكيتك احوال اجتماعيه سيله اهالينك سوبه اخلاقيه سى و امزجه و عاداتى و بونلره لايتفك دينه بيله جك درجه ده دابطه دار اولان حادثاتك تولد ايتديكى احتياجاتده نظره آليمنق صورتيله ساحة تطبيقده يك مفيد اجتهاداته انتظار ايديله بيليردى . بو انتظار مزك بوسبوتون خلافت اولارق گويورزكه بوتون محاكمه بو خصوصه كى رأى و اجتهاد امثالى يك نادر بر طريق وحدت اطرادى تعقيباً الجاى مصلحتله قابل تأليف كورونمى ن بر نقطه ده ، شاهدلرينى بالذات حضور محكمه به كتييرمكه مقتدر اولامايان مدعى به اقامه شهوددن عاجز قالمش نظريه باقيلارق شاهدلرينك محكمه به جلب و احضارينه توسط ايديله مى نقطه سنده تمرکز ايتمشدر .

قانونك تصريح ايتديكى بعض مسائلده بيله مجرد حكماك طرز تلقى و تفهيمى دولاييسيله مختلف اجتهاداته تصادف ايديلديكى حالده قانونده مسكوت عنه قالان بر حادثه نك صور تطبيقه سنجيه بويه قطعى و قاهر بر تعامل تأسسى شايان نظر مواددن عد اولونسه بمجادر .

شاهدلرك تصديق و اجبارى كيفيتى نوعاً حريت شخصيه نك تحديدينى متضمن و بوده قانونك تصريحاً تجويزينه متوقف بولونمق حسييله حادثاتدن ملهم اولدقلى قناعت وجدانيه لرينى بو جهته سوجه امكان بولامايان حكام ؟ قانونك سكوتدن متولد ضررلرى شاهدلرينى بالذات محكمه به كتييرمه ين مدعيله تحمیل ايتك مجبوريتنده قالمشدرده ، دنيله بيلير . ديكر طرفدن جهت حقوقيه ده حكماك آنجاچ طرفينك ادعا و مدافعه سيله مقيد و او دائره داخلنده بى طرفانه ايفائى وظيفه به مجبور بولونماسى حقه ده كى قاعده عموميه ده تعامل مذكورك قطعيتى تأمين ايدى ن عواملدن عد اولونا بيلير . فى الواقع احكام صريحه قانونيه موجود اولمادجه حريت شخصيه نك قييدى جهته كيده مكمده حكام بالطبع معذوردر . فقط واضع قانونك هر ناصيلسه سكوتندن دولايي تأسس ايدى شو تعامل نفس الامرده محق و موافق اولاييليرمى ؟ بو سؤاله بزدن اولينه واضع قانونه جواب ويريور ؟ همده صورت قطعيه ده منفى بر جواب .

صلح حاكملى قانون موقتك (١٦) نجى ماده سنك ايكنجى فقره سنده طرفيندن شاهد ارأه ايدىلش ايسه محلك مسافه سنه كوره تقدير اولوناچق مصارف ضروريه ايلريده حقسنز چيقاق طرفه راجع اولق اولق اوزره اول امرده شاهده اقامه ايدن طرفدن آليناق مباشر ويا ضابطه واسطه سيله بر دعوت ورقه سى تبليغ ايديله چكى وبو صورته دعوت اولونان اشخاص - بر معذرت صحيحه ومشروعيه مستند اولماق سزىن - دعوت اجابت ايتديكى حالكه تبليغات حكومه اطاعت ايتمه مش نظريه باقيلارق حقنده يكرمى بش غروشى تجاوز ايتمه مك اوزره جزاى نقدى حكم واحضارى امر اولوناچى مصر حدر .

ايشته واضع قانون، شهودك محكمه جلي خصوصنده مدعى ني هيچ بر حمايه قانونيه مظهر ايتمه مكده كى محاذيرى تماماً دريش تأمل ايدرك ماده مذ كوره ايله بك صريح وعينى زمانه بك مفيد احكام وضعنه لزوم كورمش ومحاكم صاحبه در ماعدا محاكمه اليوم دوام ايد كهن ومحسناتك حاصل يكونى هر زمان محاكاتك سير سريعى مغل وبمضاده حقوق عبادك ضياعنى منتج اولمقدن عبارت قالان تعامل مبحوثك مقصد قانونه هيچده موافق اولمادىقنى واضحا وفعلاً كوستر مشدر .

دعاوى جزئيه ده تطبيقه لزوم حس ايديله ن بو اصولك دها مهم دعاوى ومسائلده دخى تطبيقى - سبب وعلتك اتحادينه وحال مصلحتك الجائنه نظراً - اولويتده قالير . مادام كه بعض تحديدات قانونيه ره رغماً اثبات مدعا همچون بينه شخصيه استماعندن عاجز قالان هر هانكى طرف حقنده حمايه قانونيه قبولى وقواى شخصيه فوقنده بر قوه قانونيه تأسيسى بك لازمدر، وبو لزوم ساحه تطبيقده بر احتياج مبرم ماهيتنى اكتساب ايتشدور . بر مدعى تصور اولونسون كه مدعاسنى اثبات همچون اوصاف وشرائط لازمه ني حائز ومشهودات قطعيه به مالك شايد قبول شاهدلى موجود ، حقى كون گيبي آشكار ، فقط شاهده آرارنده هر نه دنسه حصوله كلهن برودت واغبراردن ويا موقع اجتماعى اعتباريله نفوذ شخصيسى دها يوكسهك بر موقع صاحبي بولونان شاهد نزديده متمر اولاماسندن ويا خود تمرد شخصى وضعف اخلاقى ملاحظاتندن قطع نظر، شاهد بر دائره رسميه ويا بر مؤسسه خصوصيه مستخدم واداي شهادته طوعاً مهيا اولوبده مجرد وظيفه سى باشند انفكا كنه مساعده ايديله مى بر مقام رسمينك تحريراً دعوتنه متوقف بولونمق معذرتندن الحاصل تعداد وتحديدى ممكن اولامايان بعض موانع خارجيه حيلولتدن دولاي شاهدلى محكمه به كتيه ميور ، بوتون تشبثات ومساعيسى عقيم قالير؛ آرتيق كنديسى استمهالندن ومحكمه امهالندن اوصانيور، نهايت اقامه شهوددن عاجز قالمق فلا كنه اوغرايارق معنى يد اقدارنده اولمايان اسباب مجبره مواجهه سنده هيچ بر حمايه قانونيه به مظهر اولاماسى يوزندن بك آشكار كوردىكي حقتك ضياعنه شاهد اولويور . تطبيقده امثاله تصادف نادر اولمايان بى سود بر مصارعه حقوقيه قارشيسنده قانونك سرجى وضعيتده قالماسى موافقميدر ؟

فى الحقيقه جهت حقوقيه ده هر مدعينك دعواسنى اثباته مجبور ومحكمه نك مدعيات ومدافعات واقعه به

قارشى بى طرف بولونماسى ضرورى ايسده بو قاعده حكامك التزام وتصاحب شائبه سنى توليد ايدرك بر شكلده طرفيندن برينه قابل وارائه طريقندن نحاشى ايتمه لرى معناسنى متضمن اولوب يوقسه هر هانكى طرفدن اثبات مدعا ضمنتده ارأه وتعين ايديلوبده بالذات محكمه به كتيه ميه ن شاهدلك رسماً جلب واحضارلى همچون صورت متساويه ده طرفينه تسهيلات كوستريله سنه مانع تشكيل ايدرك بر ماهيتى حائز اولاماز . محكمه به رسماً شاهده جلي شاهدهك اداي شهادته اجبارى وشهود حقنده جبراً معلومات استحصالى ديمك ده گيلدر . بالعكس شاهد جبراً احضار ايديله يرك مدعينك اقامه شهوددن اظهار عجز ايتك موقعه سقوطنه سببيت ويريلدىكى زماندر كه محكمه مشهود عليه لهنه بى طرفلى اخلاص ايتمش اولور . وبصورته نتجه لهنه محاكمه اوزرينه ويريله چك مقرراته هيچ بر زمان قانونك حريم روخندن دوغمش ، حكامك قناعت وجدانيه سندن نبعان ايتمش نظريه باقيلاماز . بو مدعانك اك جانلى دليلى اصول محاكمه حقوقيه قانونك احوال نمائنده طرفينه تأمين ايتديكى حمايه در . اصول مذ كورك (٥٤) نجى ماده سنده اثبات مدعا ضمنتده بر مهل طلب اولوندقده ايجاب حال ومصاحته كوره موافق بر مدت تعيين قلىناچى اساسى صورت مطلقه ده قبول ايديلدىكى كيبى قانون مذ كورك (٥٥) نجى ماده سيله دخى بو اساس بر قات دها توسيع وتوضيح ايديله رك بر دعوايه متعلق دوائر رسميه ده موجود اوراق ويا قيد مرجعته لزوم كورولدىكى وصاحب دعوا قيود واوراق مذ كورده بى بالذات استحصال وبراژه مقتدر اولامادىقنى تقديرده محكمه طرفندن بر مذ كره ايله جلب ايديله چكى تصريح اولونمشدر .

بينه تحريريه سنى بالذات ارأه وبراژه مقتدر اولامايان مدعيلر حقنده كوستريله ن بومعاونت قانونيه دن بينه شخصيه سنى بالذات محكمه به كتيه ميه ن مدعيلر مستفيد ايديله مسنده هيچ بر سبب منطقي موجود ومتصور ده گيلدر . عجبا موجوديت مخصوصيه مالك وبوتون وافعال حر كاتنده حر ومستقل اولان برانساتك ايسته نيلىدىكى وقت محكمه به كتيه ميه نى بر اوراق ويا بر قيد صورتنك ابرازندن دها مى قولايذر ؟ بو ، هيچده قابل ادعا ده گيلدر .

ينه اصول مذ كورك (٨٧) نجى ماده سنده خستلق ويا موانع مشروعه سائر دولاي سيله محكمه به كله ميه ن شاهدلك جانب محكمه دن مأمور بر نائب معرفتيله اقامت كاهلرنده استماعلى اساسى قبول ايديلشدور . شاهدلك لمعذره كله ميه سيله بلا معذره كله مى آراسنده مشهودلك حقوقى نقطه سندن بالتيجه هيچ بر فرق موجود اولماسنه ، وشهادته شاهدهك ده گيل مشهود لك حقى بولونماسه نظراً شاهده لمعذره كله ميه ن مدعى ناصيل حمايه قانونيه به مظهر اولويورسه شاهده بلا معذره كلكدن امتناع ايدن مدعينك ده دها طبيعى وضرورى صورته او حمايه دن استفاده ايتمه سى ايجاب ايدره . چونكه : بر شاهد متمر دك هدف لاقيديسى اولق اعتباريله حمايه قانونيه به دها محتاجدر .

دیگر طرفدن قوانین حقوقہ مزک منابع استنباطی اولان مسائل جلیلہ فقہیہ نک بو خصوصہ کی احکامہ عطف نظر ایدیلر سه کورولور که : ایضای شهادتدن امتناع و کتم شهادت نصوص قاطعہ ایلہ منہی در . حقوق عبادہ - صاحب حق طرفندن وقوع بولاجق طاب اوزرینہ - ادای شهادت فرض کفایہ در . شاهدلر جوق اولوبده بعضیلری طرفندن بر وظیفہ نک ایضای شهادت واقعہ نک قبولی حالده دیگرلرندن وجوب شهادت ساقط اولور . فقط، ادای شهادت معین و محدود شاهده انحصار ایدر و بونک عدم ایضای تقدیرنده مدعینک ضیاع حقوقی محتمل بولونور ایسه شاهد حضور حا که کله رک ادای شهادتہ مجبوردر . کندی اقامتکاهنده استماعنی طلب ایتک صورتیلہ حضور حا که کیتمکدن امتناع ایدر من . چونکه، بو امتناع تضییع حقہ مؤدی اولابیلر . بناءً علی هذا احکام اساسیہ شرعیہ دخی ایضای شهادت ایمون حضور حا که کلکدن امتناع ایدر شاهده رسماً و جبراً جلب واحضاری لزومی تأیید ایدر بر مابیتہ در .

شوراسی ده شایان قیددر که ادای شهادتک شروط فرضیتندن بری ده شاهده شهادت واقعہ سندن دولابی تہلکبہ معروض قالمق احتمالندن امین بولونماسی کیفیتکی تشکیل ایتمہ سنہ نظراً شاهده محکمہ طرفندن احضاری بو شرطک دها سہیل بر صورتہ تحققة امکان بخش ایدر جکنده شہہ یوقدر . چونکہ شاهد مشہود علیہ قارشی خود بخود کله رک ایضای شهادت ایتک وضعتینده ده گیل ، محکمہ نک امر واجباریلہ ادای شهادتہ مضطر قالمق موقعندہ بولوناق مشہود علیہک حس عدوان واغبرارینی دها آز تحریک ایتش اولور . بنہ بو جملہ دن اولارق فقہای کرام ، مدعینک ادای شهادت طلبنی اسعاف امرندہ شاهد - بلاعذرین - تأخر ایتدکدن صوکر بالآخرہ ادای شهادت ایلدیکی تقدیرده - مدعیدن اجرت آلمش اولماسی احتمالہ منہی - شهادت واقعہ نک شایان قبول عدایدیلہ مہہ جکنہ قائل اولمشدر . دیمک کہ مدعینک شاهدی کتیرمک صدقہ کی تشبہات و مساعیسی صیراسندہ شاهده بر آز تراخیشی بیلہ تملیل شهادتہ سببیت ویرہ جک بر مظنہ تہمت تشکیلندن خالی قالمایور .

فقہای عظامک علی خلاف القیاس و استحساناً کتاب حکمی وشہادہ علی الشہادہ کبی طرق فوق العادہ کشادینہ لزوم کورمش اولمالری ده مجرد بینہ شخصیه اقامہ سی حقنک ہر احتمالہ قارشی خللندن وقایہ سنی تأمین مقصدینہ معطوفدر کہ بودہ ، امکان موجود ایکن شہودک محکمہ جلیبی تأیید ایدر جک دلائل جملہ سندندر . بونون بو احوال کوستہ ریپور کہ شہودک محکمہ طرفندن جلب واحضاری کیفیتکی ہر نقطہ نظرندن بر طریق سالم عدینہ شایاندر .

استدلالات و ملاحظات مسرودہ بہ نظراً دیہ بیلر زک : جہت حقوقہ مدعی طرفندن لاجل الاستشہاد محکمہ کتیریلہ مہہ ین شاهده رک محکمہ جہ جلب واحضاریہ صورت قطعہ ده احتیاج واردر . حاجت ، عمومی اولسون خصوصی اولسون ، ضرورت منزلتہ تنزیل قیلینر . ضرورتلر ایسہ ممنوع اولان شیلری مباح قیلار . حد دانندہ اجبار واقعندن دولابی شہودک اخلاص حقوقی ملاحظہ سی بیلہ وارد اولماز . چونکہ باشقاسنک

حق تعلق ایدر بر وظیفہ دینہ و اخلاقیہ ایضا ہر فردک واجبہ ذمیتدر . بونی بلا عذر صحیح و طوعاً ایفادن ابا ایلہ ینلرک بر جزا تہدیدی آئندہ تضییق واجباری مصلحت عامہ اساسنہ تمامیلہ موافقدر .

شو قدار کہ : اضطرار ، غیرک حقق ابطال ایدر مہہ جکی جہتہ شاهده ک ادای شہادت دولایسیلہ مالاً ضروریدہ اولماسنہ محل قالماق ایچون قدرت استحصالہ سنہ کورہ یومیہ و مصارف ضروریہ سنک مشہود لہدن اخذیلہ ادای شہادتدن صوکر - طلب ایتدیکی صورتہ - کندیسنہ اعطاسی لزومی ده ضروریدر . کرچہ شاهده مشہود لہدن اجرت طلب ایدر مہہ جکی و عکسی تقدیرده شہادتکی شایان قبول اولامایاجنی بعضی کتب فقہیہ ده مسطور ایسہ ده بونلرہ ویریلہ جک پارہ شہادتک بدل واجرتی اولارق ده گیل ، بلکہ یول مصرفلرینہ و محکمہ کیدوب کلہ لری حسیلہ مشاغل معیشت و تجارتلرندن حاصل اولاجق استفادہ دن محرومیتلرینہ مقابل بر نوع تضمینات دیمک اولدوغندن مسألہ مذکورہ نک دائرہ شمولندن خارج قالاجنی طبعیدر .

اساساً ، شاهده رک طوعاً محکمہ کیدوب کلہ لری اعتیادینک تمہہ سندہ ، بو خصوصہ بر محبوریہ قانونیہ موجود اولماسنک دخلی ده یوق ده گیلدر . بر شاهد ، مدعینک طلب ورجاسیلہ محکمہ کیدوبکی تقدیرده قوہ قانونیہ نک کندیسنی جبراً احضار ایدر جکنہ قانع بولونورسہ ، شہہ سزکہ ، بوکا محل برافاقسزین بالرضا کلکہ چالیشیر . بعضی اسبابدن دولابی تلقی دعوت احتیاجندہ بولونانلر ایسہ دعوتیہ ورقہ سی تبلیغی اوزرینہ اثبات وجود ایدر . نادراً تہمرد و عناد ایتک ایستہ ینلرده بالاستحقاق قوہ قانونیہ ایلہ احضار ایدیلر و ہر حالده وضع قوانینک غایہ سنی تشکیل ایدر احقاق حق قضیہ سنی تعویق واخلالہ سببیت ویرن ، ٹنکلر ازالہ ایدیلش اولور .

صحح حاکم لری قانون موقتک تطبیقاتندن تحصیل ایدر نتائج فعلیہ بو بایدہ کی احتیاجی تمامیلہ تضمین ایدر جک مابیتہ در . بناءً علیہ محاکم صلحیہ دن ماعداد محاکمہ دخی مدعیلر طرفندن کتیریلہ مہہ ین شاهده رک محکمہ جہ رسماً و عندالایجاب جبراً جلب واحضار لری اساسنک قبولی و صراحت قانونیہ ایلہ تأییدی ازہر جہت شایان تمیدر .

توضیح

جریدہ مزک (۳۷۴) نجی صحیفہ سندہ ، جریدہ علمیہ ده موجود براعلامک اسباب نقض سندن ایکن جیسی نک موافق شرع شریف اولمادیغنی اثبات و برنجیسی حقندہ اظهار تردد ایتش ایدک . شیمدی علاوہ دیرزک : مبالغہ مذکورہ جہت معینہ وقفہ صرف ایدیلک اوزرہ متولیہ تبرع ایدیلمش ، اودہ قبض ایلش اولدوغنہ و خانہ ده « رجل اعطی دراهم فی عمارة المسجد او مصالح المسجد او نفقة المسجد قیل بانه یصح و یتم بالقبض » دیہ مصرح بولوندوغنہ کورہ مذکور سبب نقض دخی مشروع اولماسہ کرکدر شو حالده مذکور اعلام شرعی موافق شرع عالی ایکن نقض ایدیلمش اولویور .

عدلیہ نظر ارتکب محیط مساعیہ انفاذ نظر

۳۳۲ سنہ سی طرفہ کی زمرہ مساعی بی منضمی امور حقوقیہ مدیر بنده نظارت جلیلیہ تقدیم اولونامہ مذکورہ:

رسیدہ حد ختام اولان اوچ یوز اوتوز ایکی سنہ سی طرفندہ ، نظامنامہ داخلینک مدیریت عاجزی بہ تودیع وتوجیہ ایلہ دیکی وظائف متنوعہ ایلہ کچن سنہ نظارت جلیلیہ لرنجہ ترتیب و هیئات تشریعیہ قبول وتصویب اولونان قادرو موجبہ اعلامات ہر بیہ وقوانین ومؤلفات اجنبیہ ترجمہ لرنہ ہاؤ وظائف منضمہ نک صورت تدویر وتمشیتی وبر سنہ ک زبدہ مساعی بی سنجیدہ میزان تدقیق ایتک ، تجارب ونتایج حاصلہ بہ کورہ سنہ آتیہ داما امین وداہا موفقیت بخش خطوطہ لولہ یورولک ایچون اؤک معتمد بر رہبر اولاجنی درکار وتیجہ نک تلخیصاً نظرکاکہ دقایق اکشاء آصفانہ لرنہ ہر ضندہ کی فوائد ومحسنات امر آشکاردر . بناءً علیہ معاملات جاریہ وثمرہ مساعی نوع و مقدار و ماہیت اعتباریہ تصنیف و ماہیتہ کورہ بو بایدہ ادارہ عاجزیہ استہداف ایدیلن غایہ لرحذالرنہ درج وتردیف اولوناراق تنظیم ایدیلن بوموازنہ اعمال ومساعینک نظر اطلاع سامیلرنہ عرضہ مسارعت قیلنمشدر .

قسم اول

« قوانین »

{ قانون لایحہ لری }

- ۱ - اجرا قانونی
ادارہ جہ بر سنہ طرفندہ اصلاحات عدلیہ من نقطہ سندن پک مهم و مستعجل اولان قوانیندن اون قطعہ لایحہ قانونیہ ترتیب واحضار اولونمشدر کہ بونلردن برنجیسی ، اجرا قانونی اولوب ، معلوم عالی آصفانہ لری اولدوغی وجہلہ ، الیوم مجلس مبعوثان ہیئات عمومیہ سنجہ تدقیقاتی اکال اولونمق اوزرہ در .
- ۲ - کاتب عدل قانونی
ایکنجیسی ، کاتب عدل قانونی اولوب مجلس مذکور انجمن عدلیسہ سنجہ تدقیقاتی اکال ایدیلمش والیوم روزنامہ مذاکرہ داخل بولونمشدر .
- ۳ - صلح حاکم لری قانونی
اوچونجیسی ، صلح حاکم لری قانونی در ؛ قومیسون مخصوص سنجہ تدقیقاتی ختام بولمشدر .
- ۴ - توحید قضا قانونی
دردنجیسی ، توحید قضا قانونی در کہ مجلس اعیان ومبعوثانجہ تدقیق وقبول اولونمشدر .
- ۵ - دول مخصوصہ نک وضعیت
بشنجیسی ، دول مخصوصہ تبعہ سنک وضعیت حقوقیہ لری حقندہ کی قوانین

منتشرہ در .

۶ - حکامک صورت انتخاب
آلنجیسی ، تشکیلات محاکم قانوننک صورت انتخاب وتعیینہ متعلق قرق آلتنہ مادہ سنی معدل مواد موقتہ قانونیہ اولوب ارادہ سنیہ حضرت پادشاهی بہ بالاقتران الیوم مرعی الاجرا بولونمشدر .

۷ - محامی قانونی لایحہ سی

۸ - مظاهرت عدلیہ قانونی

لایحہ سی

۹ - اجرا دواثرینک تنظیم

وتنسیق جقندہ تعلیمات

۱۰ - اصول تبلیغاتک تنظیم

وتنسیقہ دائرہ تعلیمات

{ فکر مخصوص لایحہ لری }

سنہ سابقہ طرفندہ مقام سامی نظارت پناہیلرنہ آتی الذکر طقوز قطعہ فکر مخصوص لایحہ سی تقدیم اولونمشدر .

۱ - برنجیسی ، اصول تصدیقہ دائرہ اصول محاکمہ قانوننہ مزیلات .

۲ - ایکنجیسی ، محاکم حقوقیہ وتجاریہ مدعی عمومیلرک حضورندہ کی محاذیرہ دائرہ .

۳ - اوچونجیسی ، حکامک تعیین وترفیع وانضباطنہ دائرہ .

۴ - دردنجیسی ، سندیکلرک ماسہ اموالی طرز ادارہ لرنہ دائرہ .

۵ - بشنجیسی ، محکمہ تفتیش اوقاقت تاریخجہ تشکیلی ، وظائف وصلاحتی جقندہ .

۶ - آلتنجیسی ، کاتب عدل قانوننک مستند اولدینی اساساتہ دائرہ .

۷ - یدنجیسی ، ادارہ عمومیہ ولایات قانوننک مؤسسات عدلیہ بہ متعلق احکامنہ دائرہ .

۸ - سکرنجیسی ، تصدیق بدنی اصولنک بزددہ ہر عینتی موجب اسباب ایلہ بوبایدہ

مقایسہ لی تدقیقانہ دائرہ .

۹ - دو قوزنجیسی ، صلح محکمہ لری مقرراتنک کونی کوننہ اعلام حالندہ طرفینہ

ویریلہ بیلیمہ سنی تأمیناً تنظیم ایدیلن فقرہ حکمیہ نمونہ سی . عموم صلح محاکمہ

توزیع ایدیلشدر .

قسم ثانی :

تدوینات وتصنیفات

اموال غیر منقولہ بہ

۱ - دائرہ عموم قوانین عتیقہ

وجدیہ

اراضی قانونی ، طابو نظامنامہ سی ، اورمان و طاش اوجاقلری نظامنامہ لری

واموال غیر منقولہ بہ متعلق قوانین جدیدہ وعتیقہ کافہ معدلات ومزیلاتیلہ

وہمان ہر مادہ بہ متفرع شورای دولت ومحکمہ تمیز مقررات واجتہا .

داتیلہ جمع وتلفیق ایدیلہ لری منظم ومکمل برشکلہ جریڈہ عدلیہ بہ ذیلآ

قسم قسم طبع ایدیلکدہ بولونمش وقوانین ونظامات مزبورہ نک احتوا ایتدیکی

مواد اعتباریلہ وحروف حجا ترتیبیلہ « قاربانتہ » اصولندہ بردہ منظم فہرست

ترتیب و تنظیم ایدیلشدر .

٢ — تجارت بريہ و بحريہ قانونلری و مديلات و متفرق نظامات جمع و تدوين ايديلش و قريباً «قوانين تجاريہ مجله سی» ناميله طبع و توزيعی مقرر بولونمشدر .

٣ — قوانين نشيبه لری بالعموم قوانين عتيقه و جديده ، متعلق اولدقلری موادہ کوره حروف حجا صرہ سيلہ نشيبه لری اوزرينہ ترتيب و تنظيم ايديلش و تقويم وقایع نسخہ لرینک تعقیبہ مجدداً و یا تعدیلاً نشر ايدیلن قوانین و نظامات کونی کونه نشيبه لره قيد ايديلک صورتيه شو مجموعه قوانینک هر کون ایچون محافظه انتظام و تکمیل تأمین اولونمشدر . هر کسک محتاج اولدوغی بوره برک کتاب شکنده طبع و نشری ده دردستدر .

٤ — دوسيه اصولک تطبیق و اکالی تطبیقہ بر سنہ اول باشلانیلان دوسيه اصولی تماميله تطبیق ايديلش و هر ماده یه متعلق اوراق بر دوسيه دروننده ترتیب اولوندوغی کیی دوسيه لرده انواع مخصوصه سی اعتباريله قارتونلره تفریق اولونمشدر . اداره مزجه بواسول بوکون بلا نقصان جای تطبیق بولش و اون یدی قارتونده کاتب عدلله عائد اوچ یوز اوتوز دوقوز و مواد سائرہ یه متعلق بیک آلی یوز یکریمی اوچ دوسيه تنظیم ايديلمشدر .

٥ — کاتب عدل معاملاتى بالعموم کاتب عدلر ایچون خصوصی دوسيه لر تنظیم و اکال ايديلش و قانون مخصوص موجبجه هر کاتب عدل نزدنده سنه ده ایکی دفعه تفتیشی متضمن ورود ایدن لایحه لر اوزرينہ تدقیقات مقتضیه بالا اجرا موافق اولانلری دوسيه لرده حفظ ايديلکده و فضله و یا نقصان خرج آلتش اولماسی و دفاتر قانونیه نک تعریفاته موافق اولارق استعمال ايدلمه سی صورتنده و صور سائرده نواقصی مشهود اولانلرک اکال نقصان و اصلاح معامله سی ضمنده محللریه مخبره اولونمقده بولونمشدر . سنہ ظرفنده بش یوز طقسان لایحه ورود ایتمشدر .

٦ — مقررات تمیزیه مجموعه سی کاغد فقدانندن دولای آغستوس نهایته قادار مقررات تمیزیه طبع و نشر ايديله مامش اولغله برابر آغستوسدن اعتباراً شمیدی یه قادار یه بر سنه لک حقوق قسمی مقرراتنک تدوين و نشرینه موفقیات اولورمشدر .

٧ جريدة عدليه يك مشکور و مفیض موفقیات متوالیه نظارتیناهی لری میاننده بالخاصه ذکره شایاندرکه یکی پروضه ام دائره سنده مندرجات و محتویاتی اعتباريله منسوبین عدلیه یه مفید بر رهبر و غوامض قانونیه یی تفحص ایچون اک کوزل بر اثر اولان جريدة عدليه منتظماً انتشار ایتکده در .

قسم ثالث : معاملات متنوعه

١ — تحقیقات و محاکمات تحت محاکمه آلیان و یا حققرنده تحقیقات اجرا ایدیلن حکام و مأمورین عدلیه یه عائد مواد مشتکاهان جهت حقوقیه یه تعلق ایده رک مدیریت عاجزی یه حقه تدقیقات

٢ — شکایت اوزرينہ تدقیقات تودیع ایدیلن یوز آلی اوراق تحقیقیه اوزرينہ تدقیقات اجرا قیلنمشدر . شکایت واقعه اوزرينہ دائره جه رأساً دوقسان عدد دوسيه جلب و تدقیق اولونارق مقتضیاتی ایفا ايديلمشدر .

٣ — ترجمه اجرای محاکمه و معامله یه مأذونیت و یریلن محاکدن بالورود باش مدعی عمومیلکدن و یا تمیز محاکندن تودیع ایدیلن اعلامات حقوقیه و جزایه آلتش دوقوز عددہ بالغ اولوب بعضاً قرق الیشر صحیفه تشکیل ایدن علامات و اوراق تحقیقه و مستنطق ضبطنامه لرندن آلی آتی عددینک ترجمه لری اکال اولونمش و اون اوچ عددی دردست بولونمشدر .

٤ — استنباه ورقه لری و اوراق تبلیغیه محاکم عثمانیه ايله محاکم اجنیه آره سنده تعاطی ایدیلن استنباه ورقه لری و اوراق سائرہ تبلیغیه احوال حربیه یه رغماً یتش عددہ وارمقده در .

٥ — دعوی و کالتی نظامنامه مخصوصی موجبجه دعوی و کالتی رخصتنامه سی طلبنده بولونانلره عائد معاملات ایفا و اکال اولونارق اوتوز بر عدد رخصتنامه تنظیم و اعطا قیلنمشدر . مواد قانونیه نک تفسیر و طرز تلقیسی ايله مشکلات تطبیقہ سنه دائر بشیوز ماده اوزرينہ استفسار و استیصاح وقوع بولش و مسائل مستفسره نک تعلق ایتدیکی مواد قانونیه نک اراضی و اجتہاده تعلق ایدن خصوصانده استقلال محاکم قاعده اساسیه سنک تمامی محافضه سی صورتيله اجوبه لازمه سی احضار و تبلیغ اولونمشدر .

عدد

٢٨١٧

١٧٦

٢٩٩٣

٣٣٢ سنه سنده ورود ایدن اوراق

عدد

٣٣١ سنه سندن مدور اوراق ١١٦ دردست معامله سی

٦٠ مراجعتہ معلق

عدد

١١٣

٥٠

٢٧٥٤

٣

١٠

٦٣

٢٩٩٣

معامله لری اکال ايديله نلر

سنه آتیه یه دور اولونانلر

عدد

٥٦ دردست معامله

٧ مراجعتہ معلق

خاتمه احوال حربه الجاسيله هيئت تحريره دن بر قسمك تحت سلاحده بولوناراق وظيفه لري بقدر الامكان اجرتلي و كيلل معرفيله تدوير ايديلكده اولماسنه رغماً بو سنه عائد مساعينك ثمرات حاصله سي ممنونيت بخش بر درجه واصل اولمش و بوده حسن انظار ساميلري آثار توفيقات نثاري جمله سندن اولارق عاجز لر نجه باعث شكران بولونمشدر ؛ اولبايده امر فرمان حضرت من له الامر كدر .

١ مارت سنه ٣٣٢

قانون جزا منكر ادوار تكاملي

— ٤ —

جريدة عدليه نك ١٥٥٠ نومرولو نسخه سنده مندرج مقاله سابقه ده قانون جزايه برنجي دفعه اولارق ٣ جمادى الاخره ١٢٧٧ تاريخنده علاوه ايديله دن بيللري و بونلرك اسباب تذييل وعلاوه سني ايضاح ايتمش ايدك. قانون مذكورك، دور تكاملني اراده ايتكمده بولونان تعديلات وتذييلات صيراسيله بيان وتوضيح اولونمقله برابر بو بابده كي وثائق دخي مقاله لر يمز عينا درج اولونا جندن، سائر وثيقلر ايلريده محل مخصوصنده كوسترلك اوزره شمديلك ٣ جمادى الاخره ١٢٧٧ تاريخي ذيللره دائر اولان مجلس عالي تنظيماتك مضبوطه سي صورتى آتیه عينا درج ايديوورز :

«سايه موفقيتوايه حضرت پادشاهيده مقدما ترتيب وتنظيم اولنوب متعلق بيوريلان اراده سنيه حضرت ملكداري منطوق جليلي اوزره طبع ونشر اولنش اولان جزا قانوننامه هايوني احكامنه تطبيق امرنده مشكلات كوريلن خصوصلري حاوي مقدما مجلس والاي احكام عدليه دن و مجلس تحقيق ايله ديوان ضبطيه جانبازندن عرض ودرميان اولنان سؤاللر ميانة عاجزانه مزده لدى التدقيق بر طاقى حقنده عارض اولان شبهات متن قانونك روش افاده سنده كوريلن ابهاماتدن نشأت ايتمش اولمسيله اونلر شرح يولنده مذكره لر ايله ايضاح وتفسير اولنوب فقط اسئله واقعه نك باقى اون بش عددى قانوننامه ده هيچ موجود اولمايان شيلردن عبارت اولديقه و صكره دن لزوم كوريلن موادك قانون موضوعه ذيل وعلاوه سي قاعده مرعيه ايجابندن بولنديقه مبنى بونلره دائر تذييلي مقتضى كوريلن مواد اعمال افكار ومداوله آرا وانظار ايله قلمه آتوب شو قدركه بونلر مستقلاً ماده اوله رق علاوه اولنسلر مواد قانونيه نك ترتيب ارقامى عارضه تشويشه دوشه جكندن قانوننامه هايون موادندن مناسبت آلانلرينه علاوه طريقيه اون بش فقره اوله رق ترتيب اولنمشدر .

فقرات مرقومه نك برنجيسى قطاع طريق حقنده تعيين جزا خصوصى اوله رق قانوننامه نك باب اولنك اخلاص آياش داخل حقنده اولان ايكنجى فصلنك احكام اساسيه سي اللى بشنجى ماده ده خلقى دولت عليه عليه والى آلتنجى ماده ده اهالى يي يكديكرى علمينده تحريك ايدنلرك و آلتمش ايكنجى ماده ده حدود جمعيلرنده باش وقوماتدا صاحي اولانلرك اعدام ايله و سائرلرينك موقت كورك جزاسيله مجازات اولنمسي مسئله لرندن عبارت اولوب فصل مذكورك مواد سائرسي جمله اشبو اصول ثلثه نك فروعى اوله رق اكر چه قطاع طريق طاغلرده ويوللرده راست كلكلريني صويوب تلف ايدن اشقيا اولمسيله اومقوله لرك حيدود جمعيتي صنفه داخل اولدقلى و بناء عليه سالف الذكر آلتمش ايكنجى ماده ده اولان جزايه دوشملري لازم كلور ايسه ده برطاق اشخاص مجتمعه طرفندن اولمايوده برايكي كشينك ارتكاب ايلدكلى قطع طريق جنايتك ترتيب جزاسي حقنده مجالسه تردد عارض اولمقده اولديغندن مجرد بونك دفعي و قطاع طريقك برقات دها ايضاح اوصافي ضمنتده ماده مرقومه يه بر فقره مخصوصه علاوه اولنمشدر . حيدود جمعيلرينه داخل اولانلره يتاقلق ايدنلرك جزاسي آلتمش اوچنجى ماده ده مذكور اولوب قطاع طريقك جزاسي برمنوال سابق بر فقره مستقله اوله رق آلتمش ايكنجى ماده يه علاوه اولنديني جهته بونلره يتاقلق ايدنلرك جزاسي دخي آلتمش اوچنجى ماده يه علاوه اولنلق لازم كلشدر .

طقسان طقوزنجي ماده ده اوامر دولت واحكام قوانين ونظاماتك اجراسنه و هر نوع اموال مرتبه نك تحصيلنه ممانعت واديسنده صرف نفوذ و قوه مؤثره ايدك و ايتديره جك اولانلرك حبس جزاسيله مجازات اولنلري مذكور اولوب آنجق بو جنه يي مأموريندن اولمايان بعض متنفذان دخي ايشليه ييله جكلرندن و بونلرك مدت جزالري مأمورينه نسبتله دها آز اولنلق لازم كلديكندن بو جنه يي ارتكاب ايدنلر مأموريندن اولمادقلى حالده حقلرنده حكم اوانه جق حبس جزاسنك برسندن زياده اولماق اوزره تعييني خصوصى ماده مرقومه يه علاوه اولنمشدر .

قتل قصديه اولمايه رق سلاح چكلنلر حقلرنده معين بر جزا اولماديقندن بو فقره دخي يوز يتمش طقوزنجي ماده يه علاوه اولنوب آنجق بو حالده قتل قصديه سلاح چكلنلرك جزاسي دخي تصريح اولنلق لازم كلكله و قتل قصديه سلاح چكلك بعينه قتل قصديه ضرب و جرح ايتك حكمنده اولمقله بو دخي يوز سكسانجى ماده يه علاوه اولنمشدر .

بركيسه بر جنايتك اجراسني تعمد وتصميم ايدوبده يد اختيارنده اولمايان اسباب مانعه حيلوليله اول جنايت فعله چيقيماش اولور ايسه اول جنايتي ايشله مش حكمنده اولديني فرانسه قانوننده مندرج ايسه ده سوء استعمالدن احترازاً بوماده مستقلاً قانوننامه يه درج ايدله يرك ايجاب ايدن ماده لره بويه قيد و شرط اوله رق يرلشديرلش ايدى شو حالده جبراً فعل شنيع اجراسنه تصدى ايدنلر حقنده دخي بو قاعده نك اجراسي امر طبيعي اولمسيله يوز طقسان سكزنجي ماده يه دخي بويه بر فقره علاوه سنه لازم كورنمشدر .

هنوز اره تزويج اولنماش قيز حقنده جبراً فعل شنيع اجرا اولنديني حالده بوكا جسارت ايدن كيمسه معين اولان كورك جزاسندن باشقه تضمين ويرمكه دخي مستحق اوله جنى ايكي يوزنجي ماده ده مذكور

اولوب بوكا قیاساً اغفال ایله بربر بالغه نك بکری ایدن کیسه نك تضمین ویرمی لازم کلیر ایسه ده بومقوله دعوالر ممالك محروسه ده پک کثرت اوزره اولدینی جهته بوفضاحته اجتسار ایدنلرک بالکثر تضمین ایله قورتولسی جائز اولمایه جفندن بومقوله لر بینلرند صفتجه وسوء حال وحرکتجه کلی تفاوت اولدیفندن ویره جکلری تضمیندن باشقه برهفته دن آتی آیه قادار حبس ایله دخی تأدیبلری ماده مرقومه یه ذیل اولنمشدر.

آنحق بویوله درلو عزویات ومفتریات واقع اوله کلدیکی جهته بونک ثبوت وتحقیق پک نازک برمسئله وپک چوق سوء استعماله سبب اوله بیله جک بر ماده اولدیفندن بوباید مجالسه اساس استنطاق ومحا که اوله جق برقاعده وضمنه دخی لزوم کورلدیکنه مبنی حکمک وجه صدورى فقره قانونیه ایچنه درج ایدلمشدر.

زوجهنی ویاخود محارمندن بری بر شخص ایله فعل شنیع اجرا ایدرکن کوروبده ایکسینی بردن قتل ایدن کیسه یوز سکسان سکزنجی ماده حکمنجه معذور اوله رق فقط یوز طقسانجی ماده حکمنجه بر مدت حبس اولونمی لازم کلکه بومقوله لردن تهوری هضم ایدرک قتل فعلنه تعرض ایتیمیده حکومته عرض شکایت ایدنلرک زوجهلری ویاخود دیگر محارملى ایله بوفعل شنیعه آنلره مشارکت ایدن کسان حقلرنده بر جزای مخصوص تعیین لازم کلدیکی مجلس والای احکام عدلیه دن اخطار اولدیفنه وچونکه قانوننامه هایون احکامی تبعه مسلمه وغیر مسلمه یه شامل اولدقدن باشقه الحاله هذه اجتیلر حقنده دخی جاری اولدیفنه مبنی بوباید صنوف سکنه نك احوال وعاداتی موازنه اولونه رق کیفیت تدقیق ومطالعه اولندقدنه برمتأهله خاتون علیهنده زوجنک عرض دعواسی استماع اولونمق امر طبعی اولمسیله بونک ایچون بر جزا ترتیبی وماده نك صورت وقوعه ومتهمه نك خانه سنجه ابراث ایده جکی قنالفک درجه سنه وسائر اسباب مشدده ومخففه سنه کوره بوجزائک خلیجه تفاوت اوزره تمینی ایجاب ایتکلکه اوچ ایدن ایکی سنه یه قادار حبس جزاسی مناسب کورلمشدر.

آنحق زوجک بویله بر دعواسی اوزرینه بعض امارات ایله زوجه حقنده حکم لاحق اولمش ایکن امارات وافاداده غلط وخطا اولمش وماده شویله ایش دیمکه ویاخود هر نه صورته اولور ایسه اولسون مؤخرأ دعوی سابقه سندن نکول ایله زوجهنی قبول ایتک صورتی دخی واقع اولدیفنه وبرمتأهله خاتونک عرضجه تحری احوالی آنحق زوجنه عائد وعرضی علیهنده دعوی ایده بیلمک حق اوکا منحصر بولوندیفنه مبنی کندوسی زوجهنی قبول ایده جک اولدینی حاله حکمک مبنی علیی اولان دعوانک انعدامیله حکم دخی ساقط اولمق لازم کلکه بوراسی دخی فقره قانونیه یه علاوه اولنمشدر.

بالاده بیان اولوندینی وجهله یوز سکسان سکزنجی ویوز طقسانجی ماده لرک حکمنده سائر محارم دخی زوج ایله تشریک اولونمش ایدوکندن زوجی اولمایان خاتون علیهنده ولیسنگ عرض دعواسی دخی استماع اولونمق لازم کلکه بوفقره قانونیه ده دخی زوجی اولمایان خاتونلر علیهنده ولیسنگ عرض دعواسنه حق اولدینی درج اولونمق ایجاب ایتشددر. آنحق ولیسنگ بودعواسی قرابت ومحرمته مبنی اولمسیله کندی شخصنه منحصر اولمایوب بلکه عموم اقرباسی نامنه بر دعوی دیمک اولدیفنه نظراً اونک ترک دعوی ایتسیله حکمک سقوطی لازم کله یه جکندن اوکا ترک دعوی ایله حکمی اسقاط ایده بیلمک حق ویرلهمشدر.

نه حال ایسه بر خاتون حقنده بویله بر جزا ترتیب اولوندینی تقدیرده اونک بوعماده رفیق اولان شخص

حقنده دخی جزا ترتیبی لازم کلوب فقط مسئله نك نزا کتی وسوء استعماله وسیله اولایلمسی مطالعه سنه وبوباید عادات واصول ملیتجه اختلاف احوال درکار اولدیفنه مبنی بوسورته متهم اولان شخص حقنده مدار حکم اوله جق ادله واماراتک مأخذی فقره قانونیه یه درج اولونمق فریضه حالدن کورولمشدر. وبو فقره قانونیه نك اعلانیله باصقین حقنده الیوم مرعی اولان ضبطیه نظامنک الفا اولونماش اولدیفنی تصریح ایچون بومثللو فحشیات حقنده الیوم مرعی اولان نظامنک باقی اولدینی دخی فقره مذکوریه درج اولونمشدر.

خانه سنده زنا فعل قبیحی اعتیاد ایله حقوق زوجیه رعایت ایتیانلر حقنده لازم کلن جزا دخی ینه ایکی یوز برنجی ماده یه فقره ثانیه اوله رق علاوه قلمشدر.

ذکور واثانه حرف اندازلق وصارقندیلک ایدنلر ونسا قیافتیله مقر نسوان اولان محالره کیرنلر ایچون ایکی یوز ایکسینی ماده یه ذیل اولمق اوزره ایکی فقره علاوه اولونمشدر.

سن بلوغه وارماش چوچنی قاجیرانلرک جزاسی ایکی یوز آلتنجی ماده ده مذکور اولوب آنحق ممالك محروسه ده بالغه لرک جبراً قالدیریلوب قاجیرلمسی دعوالری دخی کثیر اولدیفندن بونک ایچون بر جزا تعیین لازم کلکه ماده مرقومه یه بر فقره ذیل اولونمشدر.

کرك بالغه نك وکرك غیر بالغه نك قاجیرلماشنده بمض کسانک معاوتی واقع اولوب فرق بشنجی ماده ده برجرمک مشترک فاعلاری اول جریمک مستقل فاعلاری کبی مجازات اولونمی مصرح ایسه ده قیز قاجیرلماق خصوصنده وقوعه ولان معاوت اصل جنایتده اشتراک دیمک اولمایه جفندن بونک ایچون آیریجه ترتیب اولونان جزا دخی ایکی یوز آلتنجی ماده یه فقره ثانیه اولمق اوزره علاوه قلمشدر.

زردبان قویوب وودیواردن آشوب برمحله کیرمش ایکن طوییلوب طوتیلان خرسز لر حقنده سرقت جزاسی اجرا اولونمق امر طبعی اولدینی حاله بر شی آلاماش اولماسنه نظراً قانونه تطبیقنده تردد واشتباه اولونمقله بومقوله لر حقنده تصدی ایتمش اولدقاری فمک درجه سنه کوره جزا اولنماسی ماده مرقومه یه ذیل وعلاوه اولوندی.

سارقلره یا قاتلق و معاوت ایلانلرک جزالری دخی ینه ماده مرقومه یه فقره ثانیه اوله رق ذیل اولونوب آنحق بومقوله لردن اصل سارقلری حکومته خبر ویرنلر و اونلرک طوتلاری اسبابی تمهیل ایدنلر معاف اولمق لازم کله جکندن بومقوله لر ٦٥ نجی ماده حکمنجه اشقی طاقندن اولوبده حکومته معلومات اعطا و یاخود اشقیانک توقیفی اسبابی استحصال ایدنلرک حاله قیاساً استننا اولنمشلردر.

فقرات محرره نك اسباب موجب سی وسبک و عباره و حکم و افاده لری تصویب و تنسیب و اصولی وجهله بالاسی موجبجه عمل اولنه دیو خط هایون عدالت مقرون پادشاهی ایله توشیح و ترین بیورلدینی حاله جزا قانوننامه هایونه ذیل وعلاوه اولنمق اوزره یدی بیک بش یوز نسخهنی باصدیریلوب قانوننامه هایون مذکورک نشر و اعلان قیلندینی وجهله بونک دخی لازم کلن مأمورین دولت علیه طرفلرینه

ارسال ايله اعلانی و باقیسنک دخی قانوننامه مذکور نسخهلری کبی ایستینلره فروختی بابنده امر و فرمان حضرت منله الامر کدر [*].

۳ جادی الاخره ۱۲۷۷

مهر احمد جودت محمد جمیل مهر صفوت محمد علمی مهر محب آل یسن مهر احمد جمال السید محمد امین عالی

قانون جزایه ایکنجی دفعه ذیل علاوسنه لزوم و محبوریته گورولمسی قانونک نشرندن تام دوت سنه سوکرا ۲۸ ذی الحجه ۱۲۷۸ تاریخنده وقوع بولمیشدر. اون دو قوزنجی ماده قانونیهده کورک جزاسیله محکوم ایدیلهن اشخاص حقارنده تشهر اصولک دخی اجرا ایدیلهجگی بیان اولنش ایدی. تشهر، کورک جزاسیله محکوم اشخاصک بر میدان و یاخود ممر ناس اولان بر محله سوق اولونوب محکومیتنی متضمن اولان اعلامک قالین حروف ايله یازیلش بر خلاصه سنک گوگسه قونیهلرق اوراده ایکی ساعت توقیف و خلقه ایکی ساعت اراده اولوندقدن سوکرا آیقارینه تیمور قونیلارک محل مجازاته کوندلمیشدر. [**]

[*] اشبو مضبطه زیرده کی مهرلرک تدقیق و مطالعه سندنده آکلاشیلاجنی وجهله عالی پاشا مرحومک مجلس عالی تنظیمات ریاستنده بولوندوغی صراده تنظیم ایلمیشدر. مشارالیه ۱۲۳۰ تاریخنده استانبولده تولد ایتمیشدر. بر مدت دیوان هایون و ترجمه قلمنده خدمت ایتمکدن سوکرا طوپخانه مشیری فتعی پاشاک سفارتله و یانایه عزیمتنده ایکنجی سر کتابت مأموریتیه و یانایه کیتیش، ۱۲۵۳ تاوینخنده دیوان هایون ترجمانلنه تعین ایلمش و مؤخرأ رشید پاشا مرحومک سفارتله لوندیه عزیمتنده سفارت مستشاری اولارک لوندیه کوندلمیشدر. ۱۲۵۶ تاریخنده در سعادته عودتله خارجیه مستشارلنی مقامنه تعین ایلمش و بعد اصالته مستشار اولش، ۱۲۵۷ تاریخنده لوندیه سفارت سنییه نصب ایلمیشدر. ۱۲۶۰ تاریخنده مجلس والا اعضاقلنه، ۱۲۶۱ تاریخنده خارجیه نظارتی و کالتنه مؤخرأ بکلکجی دیوان هایون انضامیه خارجیه مستشارلغه و ۱۲۶۲ ده خارجیه نظارتنه تعین و ۱۲۷۴ تاریخنده عهد سینه رتبه وزارت توجیه اولنقله برابر او سنه مجلس والای احکام عدلیه ریاستنه نصب ایلمیشدر. ۱۲۶۸ تاریخنده مسند آرای صدارت اولش و بر مدت آیدین و خداوندکار والیکنده و ایکنجی و اوچونجی دفعه اولمق اوزره مقام صدارتده بولوندقدن سوکرا ۱۲۷۴ تاریخنده ثالثاً مجلس تنظیمات ریاستنه تعین اولونمشدر. ایشته بالاده محرر مضبطه مشارالیهک اوچونجی دفعه ریاستده بولوندوغی صراده تنظیم ایلمیشدر. عالی پاشا مرحوم یدی دفعه خارجیه نظارتی و بش دفعه مسند جمیل صدارتی احراز ایتمش و ۱۲۷۸ تاریخنده وفات ایتمیشدر.

[**] قانون تشهر اصولی یالکز کورک جزاسی تطبیق و حکم ایدیلهن احوالده قبول ایتمش ایسهده بونک بر استثناسی موجود و اوده ۲۱۲ نجی مادهده بیان اولوندوغی وجهله حقوقه متعلق دعوالرده عین توجه ایدیله یالان یره عین ایدن کیمسهلر حقنده ایدی. ماده مذکوردهک ۱۵ جادی الاولی ۱۳۳۲ تاریخنده اجرا قیلینان تعدیلاتی صیراسنده تشهری تضمن ایدن تعبیراتی طی و خذف اولونمشدر. شیمدیکی حالده احکام قانونیه من ایجابجه تشهر یالکز کورک محکوملری حقنده قالمشلر ایسهده فعلاً تطبیق اولونغاندهدر. تشهر اصولی حقنده کی ایضاحات و تطبیق ایلمهسینی منتج اسبابی آتیده هل مخصوصنده ایضاح اولوناچقدن.

طوتمش ایدی. بو استثناسی اساساً مصیب و معقول اولقله برابر بونک کافی اولمادیقی بالتجربه آکلاشلمشدر. چونکه علمای اسلامیله طریق روحانی و رهبانیهده بولونانلردن گورک جزاسیله محکوم ایدیلهلرکده تشهر اصولک تابع طوتولماسی حال و صفتلرینه نظراً موافق اولامایوردی. کرچه قانونک تاریخ نشرندن ۲۸ ذی الحجه ۱۲۷۸ تاریخلی ذیلک علاوسنه قادر کچن مدت ظرفنده بوکا قارشو برتدیرقانونی بولمغه چالیشلمش ایدی. قانونک ۴۷ نجی مادهسی حکمنجه [*] اعدام جزاسنک کورک و کورک جزاسنک قلمه بندلک و مؤبد قلمه بندلک نفی ایده و موقت قلمه بندلک ايله حبسک نفی موقتیه تبدیلی اراده سنییه حضرت پادشاهی استحصال اولونمق شرطیه جائز ایدی. ایشته علما و رهبانلر کورک جزا سیله محکوم اولانلرک جزالرینک ۴۷ نجی ماده معدله حکمنجه نفی تبدیلی ایچون اراده سنییه ملوکانه استحصال اولونمق صورتیه کندیلری تشهرندن قورناریلقده ایدی. فقط حال و مصلحت و بوقیل محکومینک حائر اولدقلری وضع و صفت اعتباریه تطبیقنه ضرورت کورولن شو اصول ایچون بویه دولاماجلی برطریق کیمکدن واکثر احوالده تخفیف جزایی مستلزم اسبابک مفقودیتنه رغماً محضاً محکومی تشهرندن قورنارمق ایچون کورک جزاسینی تخفیف بر جزایه تحویل ایتمکدن ایسه قانونده علما و رهبانک تشهرندن معاف اولدوغنی تصریح ایتمک صورتیه مقصده دوغروندن دوغروییه وصول جهتی ترجیح اولونمش و ۱۸ ذی الحجه ۱۲۷۸ تاریخنده بوکا دائر اون دو قوزنجی ماده قانونیهده بر ذیل علاوه ایلمیشدر.

۱۹ نجی ماده قانونیهنک ۲۸ ذی الحجه ۱۲۷۸ تاریخلی ذیلی داهل اسلامدن علما و مشایخ و خطباء و ائمه ايله ملل سائردهن صفت روحانییهسی اولانلر تشهر قاعده سندن معاف و مستثنای طوتولور.

ذیل مذکور حقنده مجلس والای احکام عدلیه قوانین و نظامات دائر سندن تنظیم ایدیلهن مضبطه نک صورتی آتییه عیناً درج اولوندی:

باب عالی مجلس والای امطام عدلیه دائرة قوانین و نظامات

علمای اسلامیله طریق روحانی و رهبانیهده بولونانلردن کورک و قلمه بندلک جزالرینی موجب جنایتلرله متهم اولانلر حقارنده حال و صفتلرینه رعایه و قانوننامه هایونک قرق یدنجی ماده سنده کورولن مساعه و امثال سابقه سنه استناداً نفی ايله اکثفا ایلمکده و بو جهته کورک جزاسنه مستحق اولانلر تشهرندن دخی قورتلقدن ایسهده بو بابده قانوننامه مذکورده بر ماده مخصوصه و صراحت اولمادیقندن شو صورتک تصدیق و یاخود او مقولهلر ایچون آخر بر معتدل و مناسب جزا تأسیس و علاوسه شقلری دائره محاکماتدن با مذکره دائره قوانین و نظاماته بیسان و اخطار اولنش و واقعا او مقولهلرک جزای تشهرندن قورتلماسی قانوننامه مذکورده بر ماده مخصوصیه استناداً اولمایوب مجرد حال و صفتلرینه رعایه کورک

[*] بوماده مؤخرأ ۶ جادی الاخره ۱۳۲۹ تاریخنده اجرا اولونان تعدیلات صیراسنده منسوخ اولمشدر.

و قلعہ بندك جزالرينك فقيه تحویل و تبدیل اولونديني صروده بالطبع جزای تشهيرك حكمی قلامسندن نشأت ايتكمده ايسه ده بوكا دائر قانوننامه مذکورده بر صراحت اولسی لازمہ دن بولنديغه بناءً بوجه محرر علمای اسلاميه ايله طريق روحانی ورهبانيدہ بولسانلرك جزای تشهيردن عفو حقدہ قانوننامه مذکورك اون طقوزنجی ماده سنہ ذیل وعلاوه اولونمق اوزره قلمہ آلمان فقرہ نظاميه اوراق متفرعہ ايله برابر لفاً تقديم قلنمش اولغله سبک و حکمی موافق رأي رزين حکمتقرين صدارتپناهيلری بيوريلهرق بالاسی مبارک خط هايون شوکتقرون جناب پادشاهی ايله تزيين وتوشيح بيورلديني حاله اجرای ايجابنه ابتدار اولته جني محاطعلم عالی جناب صدارتپناهيلری بيورلدقده امروفرمان حضرت من له الامر کدر . [*]

۱۹ ذالحجه سنه ۱۲۷۸

محمد محمد علي رضا ابراهيم اوم السید محمد نوی يوسف کامل

§ قانون جزايه اوچونجی دفعه اولارق علاوه ايديلن ذیل ، قونداچیلر حقدہ کی مجازاتی تعین و بیان ايدن اون آلتنجی فصلك ۱۶۶ نجی ماده سنہ ۲۹ ربیع الآخر ۱۲۸۱ تاريخده علاوه اولونان ذیلدر . اشبو فصله اينه ايله سفائی وقوری واورمانلر ايله طوپراق اوزرنده بولونان محصولاتی وکسلمش کرسته وادودن وپچلمش محصولاتی عمداً احراق ايله يه نلرك جزالری تعین اولونمش وحریقك تلف نفسی موجب اولوب اولماسنه کوره جزانك مقداری تحدید وترتيب ايديلش ایدی . فقطخانه سنده ياخود دکان ومغازه سنده چوقچه مقدارده باروت بولونديره رق بوباروتك قضاء اشتعالی تقيجه سنده حریق ظهورينه واموال واشياجه خسار وياخود نفوسجه تلفات وقوعه سبب اولانلر حقدہ ده جزا تعین وتطبیقي امنیت وسلامت عامه يي محافظه ايجون لازم کلمکده ایدی . ۱۶۶ نجی ماده قانونيه علاوه ايديلن ۲۹ ربیع الآخر ۱۲۸۱ تاريخی ذیل بولزومه مستنددر .

[*] اشبو مضبطه دخی يوسف کامل پاشا مرحومك مجلس والای احکام عدليه رياستنده بولوندوغی صبراده تنظيم اولونمشدر . يوسف کامل پاشا ، اصلاً عربکيرليدر؛ عموجه سي کومروکجي عثمان پاشانك معيتمده اولارق برخيلي يرلری کزوب علمای عصرندن تحصيل علوم ايتمشدر . برمدت ديوان هايون قلنمه دوام ايتدکن صوکر مصره عزيمت ايدرك محمد علي پاشانك معيتمده برآمدوريتہ تعين اولونمش ومشاراليك توجهی قازانمش اولماسيله قائممقامقله سلك عسکری يه ادخال ايديلش ويش سنه ظرفنده ميروالقي رتبہ سنه نائل اولمشدر . برمدت استانبوله کلوب مصره عودتنده زينب خانم مرحومه ايله عقد نکاحی اجرا اولونمق صورتيله محمد علي پاشا مرحومه داماد اولمشدر . ۱۲۶۵ تاريخده تکرار درسعادتہ کلدرک مجلس والای احکام عدليه و مجلس معارف اعضالغنه و ۱۲۶۷ تاريخده رتبہ ووزراته تجارت نظارتنه و ۱۲۶۹ تاريخده مجلس والای اعضالغنه و ۱۲۷۱ تاريخده مجلس عالی تنظيمات رياستنه وبنه اوسنه مجلس والای رياستنه نصب اولونمشدر . ۱۲۷۶ تاريخده انفصال وبرمدت سياحت ايتدکن صوکر ۱۲۷۸ ده مجلس والای احکام عدليه رياستنه تعين ايديلش و ۱۲۷۹ تاريخده مسند جليل صدارتی احراز ايتمشدر . مشاراليه مؤخرأً مجلس والای احکام عدليه رياستنده وبعض مجالس عاليه ده وديوان احکام عدليه نظارتنده بولوندقن صوکر ۱۲۹۲ تاريخده ارتحال داربقا ايتمشدر . فضل وعرفانی وکرم واحسانی ايله مشتهر ایدی . (رحمة الله عليه)

نزيلك متنی : « مغایر نظام بر محله بیع وفروخت ايجون باروت بولنور ايسه ضبط اولنوب باروت صاحبی بولنان وصاقلایان اوچ سنه کورک جزای کوره جکدر . اگر حریق ظهور ایدوبده نظاماً ممنوع اولان محله بولنه جق باروتك اشتعالندن خسارات ظهوره کلور ايسه مقدار خسارته کوره باروب صاحبی اوچ سنه دن بش سنه يه قدر واکر تلف نفس دخی وقوع بولور ايسه اون سنه دن اون بش سنه يه قدر کورک قونيله جقدر . »

کرك بوزيلك وکرك ماده مذکوریه ۵ شعبان ۱۳۲۱ تاريخده علاوه ايديلن ذیل ثانينك مقامنه قائم اولمق اوزره ۱۹ شعبان ۱۳۲۸ تاريخده قانون موقت شکلنده بر ذیل موقع مرعيتہ وضع اولونمش و ۱۹ شعبان ۱۳۲۸ تاريخيله مورخ اولان اشبوزیل قانون جزانك ۶ جاذی الآخر ۱۳۲۹ تاريخده اجرا قيلنان تمدیلاتی صيراسنده بعض تصحيحات وتعدیلات ايله اکتساب قانونيت ايتمشدر .

۱۶۶ نجی ماده نك ۲۹ ربیع الآخر ۱۲۸۱ تاريخی نزيلك اسباب موميه سنی مخوی مجلس اعظام عدليه مضبطه سی صورتی :

« آيازمه قیوسی خارجنده کائن اولوب کچنده درونندن حریق ظهور ایدن غلوسلی ذخيره جي ديمترينك دکاننده مدخر اولان کلیتلی باروتك آتش آلدینی صیراده سرپندیسندن ایکی آدم فوت واون یدی کشی مجروح اولدیغه ومرقوم ديمتری حریقك وقوعه سبب اولسامش ايسه ده دکاننده خلاف ممنوعیت کلیتو باروت بولنسی اشبو تلفات وخساراته سبب مستقل اولمش ایدوکنه بناءً حقدہ آغیر بر جزا تعینی لازمہ دن اولوب آنجق جزا قانوننامه هايوننده بويه خلاف ممنوعیت باروت صاقلایانلره دائر برکونه جزا اولمادیغندن بومثلولر ايجون بر مناسب جزا تأسيس وعلاوه سی دائره قوانین ونظاماته حواله بيورلمش ومرقوم حقدہ اون بش سنه مدته کورک جزاسنك اجراسی مجلس والای محاکمات دائره سنده بالتذکر قرارلاشدیریلهرق کیفیت با مضبطه حضور عالی وکالتپناهیلرینه عرض وبيان قلنمش اولمغین فی الحقیقه خلاف ممنوعیت کلیتو باروت صاقلایان وتلف نفوسه سببیت ويريلرنلرك مجازاتنه دائر قانوننامه مذکورده ماده مخصوصه وصراحت اولمادیغه وصرمدن لزوم کورینن موادك قانون موضوعه ذیل وعلاوه سی قاعده مرعیه ايجابندن بولنديغه مبنی بونك ايجون اقتضا ایدن فقره قانونيه مداوله افکار وآرا ايله قلمه آلتوب فقط فقره مذکورہ بر ماده مخصوصه ومستقله اولهرق علاوه اولنسه مواد قانونيه نك ترتیبی بوزيله جفندن بونك قانوننامه مذکورك قونداچی فصلنده بولنان یوز آتش آلتنجی ماده سنه ذیل ایدلسی مناسب کورینه رک برقطعه نسخه میضه سی لفاً پیشگاه عالی وکالتپناهیلرینه تقديم قلنمش اولغله سبک و حکمی نزد سامی وکالتپناهیلرنده رهین تنسیب وتصوب اولدینی واراده سنیه حضرت پادشاهی متعلق وشرفصودر بيورلديني حاله ذکر اولنان ماده يه ذیل

وعلاوه اولنقى و دستور العمل طو تلىق اوزره برر صورتىك ايجاب ايدن دواثره اعطا وارسال بيورلىسى و كيفيتىك غزته لى واسطه سيله دخى نشر و اعلان ايتدىرلىسى لازم كله جىكى محاط علم سامى خديويلرى بيورلده قده اولبايده امر و فرمان حضرت من له الامر كدر .

۲۳ ربيع الاخر سنه ۱۲۸۱ و ۱۲ ايلول سنه ۱۲۸۰

مهر	مهر	مهر	مهر	مهر	مهر
مهران	بسيم	علی	السید اسماعیل	ادیم	کامل
دوز	السید محمد	عقیف	السید محمود	یوسف	

دردنجی ذیل قانونك نشرى تاريخندن اون سنه صوكر ۲۴ جمادى الاولى ۱۲۸۴ تاريخنده يدنجی ماده قانونیه علاوه ایدیلدن ذیلدر . محکومیت جزائیه لری چکمه کده اولدقلى صیره ده موقع جزالردن فرار ایدنلرک جزالرینک نه صورتله تزید و تشدید ایدیله جىكى يدنجی ماده ده کوسرلمش ايسه ده مدت جزائیه لری ایچنده دیکر بر جرم ایقاع ایدنلر حقنده اولونا جق معامله قانونده مسکوت عنه قالش ایدی ۲۴ جمادى الاولى ۱۲۸۴ تاريخلى ذیل بو نقصانى اكمال ایچون قانونه علاوه اولونمشدر .

ذیلک منى : « موقت کورک و قلعہ بندک و نفی و حبس جزالری کورمکده اولانلرک مدت جزائیه لری ایچنده بر جنایت و یا جنحه و قباحترى وقوعولور و اشبو حرکتلى مقدم ایشلدکلى جنایت و جنحه و قباحندن خفیف و یا خود اول جنسندن و یا ده شدید اولوبده بونلر حقنده قانوناً معین اولان جزا دخى محدود اولور ايسه تمامى و یا درجات متفاوتیه منقسم بولنور ايسه اک آشاغى درجه سى مدت محکومه باقیه لرینک انقضاسندن اعتباراً اجرا قلنه جقدر و مؤبداً منى بولنلرکذلک محکومیتلى ائساننده جنحه و قباحته و یا خود موقت جزایى مستلزم بر جنایته متجاسر اولدقلى حالده محکوم اولدقلى جزا هر نه نوعدن اولور ايسه اولسون دولتجه تنسیب اولنه جق محله اجرا ایتدیرلرکدن صکره حال و محل سابقلرینه اعاده ایدیله جکدر و مؤبد کورک و مؤبد قلعہ بندکلى ايجاب ایدر بر جنایت ایشلرلر ايسه مقتضای قانونیى اجرا اولنوب فقط جرأت ایتدکلى جنایت مؤبد نفی مستلزم ايسه اولخالده بوکا بدل درت سنه مدت قلعہ بند ایدیلوب ختام مدتده منفا سنه ارجاع اولنه جقدر و مؤبداً قلعہ بند اولانلرک و مؤبداً کورکده بولنلرک ایشلدکلى جنایت و یا جنحه و قباحترک قانوناً معین اولان جزایى موقت ايسه اول مدتک ثلثى مقدارى مخبره و اختلاطدن منع ايله دائرة محبوسیتلى تضییق قلنه جق و انقضای مدتده حال سابقلرینه اعاده ایدیله جکدر و بو مقوله مجرمینک ایشلدکلى جنایت مقدم محکوم اولدقلى جنایت جنسندن و یا ده شدید ايسه اولخالده دائرة محبوسیتک تضییق آلتى سنه اوله جقدر . »

اشبو ذیل مدت محکومه لری ایچنده دیکر بر جرم ارتکاب ایدنلرک ترتیب مجازاتى امرنده محکومینک اولجه و مؤخرأ ایقاع ایتدکلى جرائمک نوعى و ایکی تاريخده ایقاع اولونان جرمه مترتب جزالرک مدت و موقت اولوب اولماماسنى نظر دفته آلمشدر .

ذیل مذکور شو صورتله تلخیص اولونابیلر :

موقت کورک و قلعہ بندک و نفی و حبس : جزالیه محکوم اولانلرک مدت جزائیه لری ایچنده ایشلدکلى جرمک (بو جرم ایستر جنایت ایستر جنحه و قباح و اولسون و مقدم ایشلدکلى جرمدن کرک خفیف و کرک شدید بولونسون) جزایى محدود ايسه تمامى ، درجات متفاوتیه منقسم ايسه اک آشاغى درجه سى مدت محکومه باقیه لرینک انقضاسندن اعتباراً اجرا قلنه جقى

مؤبداً منى بولونانلر : جنحه و قباح و یا خود موقت جزایى مستلزم بر جنایت ایشلرلرک محکوم اولدقلى جزا انفاذ اولوندقندن صوکر منفا سنه اعاده اولونماسى

مؤبداً منى بولونانلر : مؤبداً کورک و مؤبداً قلعہ بندکلى موجب بر جنایت ایشلرلرک او جزالر ايله محکوم ایدیلسنى و فقط جرأت ایتدکلى جنایت مؤبد نفی مستلزم ايسه ذاتاً مقدما دخى او جزا ايله محکوم بولونمالرینه کورده بوکا بدل درت سنه قلعہ بند ایدیلوب ختام مدتده منفا سنه ارجاع ایدیلسنى

مؤبداً قلعہ بند و یا مؤبداً کورکده بولونانلر : موقت جزایى مستلزم بر جرم ایشلرلرک او جزانک مدتى مقدارنجه مخبره و اختلاطدن منى صورتيله دائرة محبوسیتک تضییق ایدیلسنى و بومدتک ختامنده حال سابقه اعاده اولونماسى مؤبداً قلعہ بند و یا مؤبداً کورکده بولونانلر : مقدما محکوم اولدقلى جنایت جنسندن و یا ده شدید بر جنایت ایشلرلرک دائرة محبوسیتلرینک آلتى سنه تضییق ایدیلسنى مذکور ذیل احتوا ایتکده ایدی .

قانون جزانک بعض موادى ۶ جمادى الاخره ۱۳۲۹ تاريخنده تعديل ایدیلدیكى صیراده مکررلر حقنده کی سکننجی ماده دخى تعديل اولونمش و ایلریده محل مخصوصنده تفصیل و ایضاح ایدیله جىكى و جهله مجازات ترهیبیه و تأدیبیه ايله محکوم اولانلرک مدت جزائیه لری ائساننده جرم ایقاع ایتلىر کيفیتی — بعض قیود و شروط تحتنده اولارق — تکرر عد ایدیلوب اوکا کورده جزالری تعیین ایدیلش و ۷ نجی ماده قانونیه نك ۲۴ جمادى الاولى ۱۲۸۴ تاريخلى ذیل حکمى شو صورتله منفسخ اولمشدر .

بدنجی ماده قانونیه نك ۲۴ جمادى الاولى ۱۲۸۴ تاريخلى ذیل داور مجلس اعظم عدليه مضبوطسى صورتى :

« مؤبد و یا خود موقت کورک و قلعہ بندک و نفی جزالری کورمکده اولانلردن مدت جزائیه لری ایچنده سرقت و یا خود دیکر بر جنایت و یا جنحه و قباحترى وقوعه کلن اشخاص حقنده اجراسى لازم کلن جزایه دائر قانوننامه هایونده برکونه صراحت کوریه مامش و بوقیلدن اوله رق سینوبده پرائغه بند بولنان مصطفى نام کیمسه نك صندالردن پارچه پارچه باقر سرقت ایدیلدیكى جهتله حقنده استیذان معامله په دائر لواء مذکور متصرفلنک تحریرات وارده سى اوزرینه مقدما ضبطیه مشیریت جلیله سيله جریان ایدن مخبره جوابنده بومثلولر

حقنده باب ضبطیه حبسخانه سنده صورت موقته احکامی اجرا اولونمقده بولونان تعلیمات صورتنک ارسالیله بومقوله حقنده معین بر جزای کافی اولمادیقندن اولبابده یکیدن بر جزا تعیین اولونمسی بیان قلمش اولدیقنه و تعلیمات مذکورده مندرج اولان مواد حکم قانونه مستند اولمایوب تأدیبات عادی قیلندن بولوندیقنه بناء کیفیت بالدفعات مذاکره و تأمل اولونوب مدت جزایه لری ایچنده برکونه جنایت و یا جنحه و قباحتلری وقوعه کان اشخاصک درجه تهمت سابقه لری نسبتنده اوله رق متفاوتاً تعیین لازم کان جزا کیفیاتنه دایر قانوننامه هایونک یدنجی ماده سنه تذیل و علاوه اولنق اوزره اوچ بنددن عبارت اوله رق قلمه آلان فقرات نظامیه اوراق متفرعه ایله برابر لفاً تقدیم قیلنمش اولمغله حکم و افاده سی نزد سامی جناب و کالتپناهی نکرده رهین تصویب بیورلدینی حالده احکامنک مرعی الاجرا طوتولسی خصوصنک مشیریت مشارالیه بیه و باجمله مأمورین ملکیه تعیناً امر و اشعار وغیره لره درج ایله دخی اعلان بیورلدیسی لازم کله چکی محاط علم عالی آصفانه لری بیورلدقده اولبابده امر و فرمان حضرت من له الامر کدر .

۱۸ جمادی الاولی سنه ۱۲۸۴ و ۵ ایلول سنه ۱۲۸۳

السید محمد بسیم ابراهیم اوم السید احمد کمال السید علی رضا محمد قبولی السید محمد نوری یوسف کمال

رؤف بک

هین مهورده بولونامادی

جزا قانوننه بشنجی دفعه اولارق علاوه ایدیله ذیل ؛ ۲۳۰ نجی ماده نک ۳ ربیع الاخر ۱۲۸۵ و ۱۲ تموز ۱۲۷۴ تاریخلی ذیل تانیسیدر :

سرقت ایدیلش اولان اموال و اشیای اونلرک مال مسروق اولدوغنی بیلهرک آلانلر حقننده اولوناجق معامله قانونده مسکوت عنه قلمش ایدی . بوقیل اشخاصک اساس فعل اولان سرقتده دوغروندن دوغرویه مشارکت و معاونتلی بولونمادیی جهته کندیلری بالطبع فاعل مشترک عد اولوناماقده و حقلرنده اولوقت مرعی اولان ۴۵ نجی ماده معدله حکمی تطبیق ایدیله مکده ایدی . مع هذا اشخاص مرقومه نک فعل و حرکتلری اموال مسروقه نک بیع و شراسنی تسهیل و بناء علیه سارق فعل سرقتده تشویق و تشجیع قیلندن اولماسنه کوره کندیلرینک جزاسز بر اقلیماسی آسایش عمومی نامنه رهین جواز اولامازدی . بونلر حقننده ترتیب اولوناجق مجازات قانونیه نک درجه سنه کلنجه : آتی به عیناً درج ایدیله جنک اسباب موجب مضطه لرینک مطالعه سندن مستبان اولاجنی اوزره بوخصوص حقننده شورای دولت عدلیه دائره سیله هیئت عمومیه سنده اختلاف آرا وقوعه کلشدر . عدلیه دائره سنده مذاکره کیفیت اولوندوغنی صیراده اعضادن بعض ذوات مال مسروقی بیلهرک آلانلرک سارقه معاونت فعلیه لری سبق اتمه مش اولماسی حسبله بونلر حقننده شریک و معاون جزاسنک ترتیبی بک شدید اولاجنی و یالکیز سارقه معناً وقوعه کلن معاونت لرندن دولایی فعل سرقت حقننده قانون جزاده محرر مجازاتک اُک خفیفی اولان برآیدن برسنه یه قادر حبس جزاسیله مجازات اولونماسی و مال مسروق موجود ایسه صاحبنه رد ایدیلوب ده کیل ایسه تضمین ایتدیرله سی موافق اولدوغنی رأینده بولونمشلردر . دیگر

بعضیلری ده چالیش بر مالی بیلهرک آلمق فعل سرقتده معاونت عد ایدیله میه جکندن مال مسروق موجود ایسه صاحبنه رد ایدیلدکن و موجود اولمادیی صورتده تضمین ایتدیرلدکن سوکرا مال مسروقک قیمتک نلشدن تمامه قادر جزای نقدی اخذیله مجازات اولونمسی واکر بوحالی اعتیاد ایتش ایسه برماهدن آلتی ماهه قادر حبس جزاسنک دخی علاوه قیلنمسی مناسب اولاجنی در میان ایتشلردر . ایکی رأی آراسنده اسباب موجب و نتیجه اعتباریله فرق برینک مال مسروقی بیلهرک آلمق فعلنی سارقه معناً بر معاونت قیلندن عد ایتیمی و بناء علیه بوقیل اشخاصه فعل سرقت حقننده قانون جزاده محرر جزا اُک خفیفی اولان برآیدن برسنه یه قادر حبس جزاسنی تطبیق ایلهمسی ، دیگرینک ایسه بونی فعل سرقتله قطعاً مناسبدار عد ایتیموب آیرجه بر جرم تلقی ایتیمی و نتیجه فاعل جرم بوفعلی اعتیاد اتمه مش ایسه کندیسندن یالکیز جزای نقدی آلنوب فقط اعتیاد ایتش ایسه جزای نقدی ایله برابر حبس جزاسی ایله دخی مجازات ایدیلسی کیفیلری ایدی . شورای دولت هیئت عمومیه سی مال مسروقی بیلهرک آلانلر حقننده بر ذیل تنظیمی اساساً موافق مصلحت کورمش ، تحدید ایدیله جنک مجازات قانونیه نک درجه سنه کلنجه واقعا بر فعل و حرکنده اعتیاد ایله عدم اعتیادک احکام قانونیه اعتباریله یکدیکنندن فرقلی بر جزای استلزام ایتیمی طبیعی ایسه ده قانوناً اُک خفیف اولان جنحه دخی حبس جزاسنی مستلزم اولماسنه کوره اموال مسروقه یی بیلهرک آلمق فعلی جنحه فرض اولونسه بیله حبس جزاسنی ایجاب ایده جکندن بونده اعتیاد و عدم اعتیاد تقدیریه باشقه باشقه معامله جزائییه وضع و اتخاذی لازم کیله جکنه و تحدید ایدیله جنک مجازات اعتیاد و عدم اعتیاده کوره تخفیف و تشدید ایدیلک اوزره حبس جزاسنک اساس عد ایدیلسنه و شوفعلی ارتکاب ایدملرک حرکتلرینک درجه سنه نظراً بکرمی دوت ساعتدن نهایت برسنه یه قادر حبس جزاسیله مجازات اولونماسی موافق اوله جقنه قرار ویرمشدر .

۲۳۰ نجی ماده نک ۳ ربیع الاخر ۱۲۸۵ و ۱۲ تموز ۱۲۸۴ تاریخلی ذیل تانیسی

(مال مسروقی بیلهرک آلانلر فعل و حرکتلرینک درجه سنه کوره بکرمی دوت سندن برسنه یه قادر حبس جزاسیله مجازات اولنور و سرقت اولنان شی موجود ایسه صاحبنه رد، دکل ایسه تضمین ایتدیریلور)

قانون جزانک ۶ جمادی الاخر ۱۳۲۹ و ۲۲ مایس ۱۳۲۷ تاریخنده بعض مواد تعدیل اولوندوغنی صیراده ۲۳۰ نجی ماده نک ذیل اول و تانیسی مقامنه قائم اولق اوزره علاوه اولنان ذیلده مجازات تأدیبیه یی مستلزم سرقت و دولاندریجیلق و امنیتی سوء استعمال جرائمندن برینی ارتکاب ایدن کیمسه نک صورت غیر مشروعه ده آله ایتدیکی مالی صاحبنه رد و اعاده و یا خود متضررک ضررینی تضمین ایلهمسی حالنده جزاسنک صورت تخفیفی و سرقت ، امنیتی سوء استعمال و دولاندریجیلق فعللرینک اشیای خسیسه حقننده وقوعی تقدیرنده جزانک کیفیت تنزیلی و سارقرله معاون و رفیق اولانلرک سارقرلی حکومت خبر ویرمسی حالنده سرقت جزاسندن صورت عفوی بیان ایدلش ایکن مال مسروقی بیلهرک آلانلر حقننده نه صورتله جزا تعیین ایدیله چکی ذهولاً مسکوت عنه بر اقلمش ایدی . بونقصان مؤخرأ بر قانون موقت ایله اکال ایدیلمشدر . ۲۳۰ نجی ماده یه ۲۱ صفر ۱۳۳۰ و ۲۸ کانون ثانی ۱۳۲۷ تاریخلی قانون موقت ایله علاوه ایدیله اوجونجی ذیل :

« مال مسروقی بیلهرک ساتون آلانلر و اخذ واعطاسنه کذلک بیلهرک دلالت ایدنلر یکریمی دوت ساعتدن بر سنهیه قدر حبس جزاسیله مجازات اولونور »

بوقانون موقت مجلس عمومیه بروجه آتی تعدیلات اجرا سیله قبول اولونمشدر :

« مال مسروقی بیلهرک آلانلر و بیلهرک ساتانلر و آلوب ساتیلیمسنه کذلک بیلهرک دلالت و وساطت ایدنلر یکریمی دوت ساعتدن بر سنهیه قدر حبس جزاسیله مجازات اولونورلر . و اگر مال مسروقی ایکی یوز یکریمی دردنجی ماده نك فقره اولیسنده تعداد اولنان حیوانانلر اولور ایسه جزانك مبدای بر آیدن باشلایه جقدر . »

اراده سنه تاریخی : ۲۸ رمضان سنه ۱۳۳۲ ، ۷ اغستوس سنه ۱۳۳۰
نقري : ۱۲ شوال سنه ۱۳۳۳ ، ۲۱ اغستوس سنه ۱۳۳۰

۲۳۰ بجی ماده نك ۳ ربيع الاخر ۱۲۸۵ تاریخی ذیل نانیسه دأر سوری دولت عدلیه دأره نك مضبطه سی :

« قانون جزاده صراحت کورلیان بعض مواد ایله احکام قانونیه به متفرع خصوصات سائر حقنده استیدانی حاوی طونه ولایتدن وارد اولوب ۴ محرم ۱۲۸۵ تاریخیله شورای دولته حواله بیورلش اولان تحریرات ایله مجلس جنایت ولایتك ملفوف مضبطه سی عدلیه دأره سنده مطالعه اولوندی . »

مضبطه مذکورده موضوع بحث اولان موادك برنجیسی بر موجب قانون جزالری تعیین اولنان ارباب جنایاتدن مجازات امری ورود ایتمزدن و یا خود ورودیه موقع جزالرینه کوندولمزدن اول فرار ایله مؤخرأ اخذ و گرفت اولونانلر حقنده قانون جزانك یدنجی ماده سنده معین اولان مدت جزایه نلثنك ضم اولونوب اولونامسی ماده سیدر .

جنایت مجلسلری طرفندن ویدیلن قرارلرک تصدیق حقنده اراده سنیه شرفصدور بیورلما دقچه حکم قطعی عد اولونامایاجقنه و بونلر متعلق بیوریلحق اراده سنیه ایله جرح اولنه بیله جکنه بناء ولایت جنایت مجلسلری طرفندن ترتیب اولونان جزا اراده سنیه ایله تصدیق اولوندینی حالده اصحاب جنایت نه وقت فرار ایتمش اولور ایسه اولسون قانوناً معین اولان نلثك مدت جزایه لرینه ضمی لازم کله چکی کبی حکم واقع جرح اولوندینی تقدیرده جنایت مجلسنك اساساً قراری وبالطبع فرعی مجروح اوله جقنده اتحاد آرا حاصل اولدی [*]

ایکنجیسی روسجق و ودین مجلسلرنده بولونان جنایات متنوعه اصحابنك مدت جزایه لرینك تعدیلی حقنده متعلق بیوریلان اراده صراحه حضرت پادشاهی موجبنه تسطیر بیوریلان امرنامه سامینك ورودندن مقدم بر طاقم مجرمینك تحدید جزالرینه دأر تقدیم قیلان مضبطه لرك جوابلری کله مش اولدینی کبی بر طاقنك دخی صوکرده دن مضبطه لری تقدیم اولونوب جوابلری پیدرپی کلسکده بولوندیغندن امرنامه

[*] جنایت قرارلرینك بویه همومیتله اراده سنیه شرفصدور بیورلما دقچه اجرا ایدیله میه جکنه و بوللرک متعلق بیوریلحق اراده سنیه ایله جرح اولونه بیله جکنه دأر اولوقت جاری اولان اصول ها ک عدلیه نك تشکیلی و اصول ها کات جزایه قانونك نشریه صرتهع اولمشدر . احکام حاضره قانونیه ایجابجه یالکز اعدام قرارلرینك انفاذی فرمان صدورینه متوقفدر .

سامی احکامنك بونلره دخی شمولی اولوب اولمایه جقنی مسئله سیدر . مساعده سنیه میجونه امرنامه سامی مذکورک تاریخ تسطیرنده روسجق و ودین مجلسلرنده و حکم آلتنده بولونان مجرمین حقنده سنوح ایتمش اولدینی جهته بونلرک مجازات امرلری کرک اول کیتمش اولسون و کرک صوکر کیتمش بولونسون مساعده سنیه حضرت ملوکانه دن مستفید اولمالری لازم کلوب فقط بونك امرنامه سامی مذکورک تاریخندن صوکر ک محکوم اولانلره شمولی اولامایاجقنی بالاتفاق تذکر قیلندی .

اوجنجیسی اموال و اشیای مسروقه نی چالیش اولدینی بیلهرک آلوب ساتانلر حقنده قانون جزاده صراحت کورله دیکسندن بومقوله لره جزا قانوننامه سنك قنی بندینه تطبیقاً مجازات ایدلمسی لازم کله چکی ماده سیدر .

قانوننامه مذکورده بوبابه بر صراحت اولمامسیله برابر اشبو جرمك متصور اولان درجات متفاوته و متعدده سیله علی الاطلاق بر ماده قانونیه به تطبیق دخی ممکن اوله مادیغندن قانونه بر ذیل یایلماسنده اساساً اتحاد حاصل اولمش ایسه ده تعیین اولنه جق مجازات حقنده ائتلاف حاصل اولوب اکثریه یعنی دوت رایه کوره مال مسروقی بیلهرک اشترا ایدنلر معذور اولدقنلرندن بونلر حقنده برکونه جزا ترتیب اولونمایوب یالکز مال مسروقك استردادیه اکتفا اولونماسی و مال مسروقی بیلهرک ساتون آلانلره کلنجه فرانسه جزا قانوننامه سنده بومقوله اشخاص حقنده مجازات صریحه محرر اولمایوب فقط فعل سرقتدن مستفید اولانلر سارقك شریك و معاونی عد ایله اوکا کوره مجازات اولوندقلری محرر اولدقنه و مال مسروقی بیلهرک اشترا ایدنلر اوجوزلغنه طمعاً آلوب بوصورتله فعل سرقتك فائده سنه اشتراك ایتمش اوله جق لرینه مبنی فرانسه قانونی اقتضاسنجه بیلهرک مال مسروقی اخذ واعطاسنی اعتیاد ایدنلرک سارقه شریك و معاون عدا اولونارق اولوجه جزا کورملری اقتضا ایدر ایسه ده بو مقوله اشخاصك سارقه شرکت و معاونت فعلیه لری وقوع بولماسش اوله جقنی جهته بونلر حقنده بالفعل شریك و معاون جزالری ترتیبی پك شدید اوله جقنی کبی بیلهرک مال مسروقی ساتون آلاق بونك بیع و شراستی تسهیل و بناء علیه سارقی فعل سرقة تشویق و تشجیع دیمك اوله رق بو صورتله سارقه معناً معاونت اولونمش اوله جقنه بناء بیلهرک مال مسروقی اشترا ایدنلره سارقك بالفعل معاون و شریکی کبی مجازات اولونمایوب بوندن بر درجه خفیف یعنی فعل سرقت حقنده جزا قانوننامه همایونسنده محرر مجازاتك اک خفیفی اولان بر آیدن بر سنهیه قدر حبس جزاسیله مجازات اولونماسی و مال مسروقی موجود ایسه صاحبه رد ایدیلوب دکل ایسه تضمین ایتدیرلمسی و اوچ رایجه دخی چالیش بر مالی بر آدمك بیلهرک آلمسی فعل سرقة یاردیم عدا اولونه مایاجقندن سارقه یا تعلق و معاونت اولمایوب مجرد مال مسروقك سرقت اولدینی بیلهرک اشترا ایدن کیسه مال مسروقی موجود ایسه صاحبه رد ایتدیرلرکدن و موجود اولمادینی صورته تضمین ایتدیرلرکدن صوکر مال مسروقك قیمتك نلثندن تمامنه قدر جزای نقدی اخذیه مجازات اولونماسی و اگر اعتیاد ایتمش ایسه بر ماهدن آلتی ماهه قادر حبس جزاسی دخی علاوه قیلنامسی ماده لرینك قانونه ذیل ایدلمسی تسبیب قیلندی .

دردنجیسی اصحاب جمعه و قباحتك استنطاقلری صیره سنده حاصل اولان اشتباهك حل و اطمینان حصولی ضمتنده جلب اولنان کسانك قسمدن استنکاف ایدنلری حقنده نه وجهله معامله اولونمق اقتضا ایدمکچکی بخشیدر .

بونك دخی ایجابی لدی المطالعه هر دعوا ده شهادت بر امر حسبی اولدیغندن ایضای شهادت ایچون کیمسه یه جبر اولونامیه جنی کبی شاهدك جبراً تحلیفی دخی جائز اوله مایه جقندن جلب اولونان کساندن قسمدن استکاف ایدنلر حقنده اجبار اولونه مامق ایجاب ایله جکی بالاتفاق تذکر قیلنمشدر (۱) و ماده ناله یه دائر قانونه ذیل اولونمق اوزره اکثریت رأینجه تنظیم قیلنن فقره قانونیه مسوده سی دخی لفاً تقدیم اولونمش ایسه ده شورای دولتك نظام اصلسی حکمنجه کیفیتك بر کرده هیئت عمومیه ده مطالعه سیله اوکا کوره اقتضاسنك اجرایی باننده امر و فرمان حضرت من له الامر کدر .

۴ مفر سنه ۱۲۸۵ و ۱۴ مایس سنه ۱۲۸۴

مهر مهر مهر مهر مهر مهر
اودیان قدری یستیادی السید محمد بسیم سیف الدین عبد اللطیف صبی

۲۳۰ بجی ماده نك ۳ ربيع الاخر ۱۲۸۵ ذیل نایسنه دائر شورای دولت هیئت عمومیه سی مضبطه سنك صورتی:

قانون جزاده صراحت کورولیان بعض مواد ایله احکام قانونیه متفرع بعض خصوصات حقنده سؤال معاملات لازمه یی حاوی طونه ولایتدن وارد اولوب شورای دولته حواله بیوریلان تحریرات و مضبطه اوزرینه عدلیه دائره سندن تنظیم و اعطا اولونان مضبطه شهر سابقك دردنجی و ماه جارینك یدنجی کونلری اجتماع ایدن هیئت عمومیه ده قرائت و مطالعه قلندی .

ولایت مشارالیه نك استفسار واستیذان ایلدیکی شیلر دوت ماده دن عبارت اولوب برنجیسی جزا قانوننامه هایونی موجبجه محکوم اولان ارباب جنایاتدن مجازات امری ورود ایتزدن و یاخود موقع جزالرینه کوندزلزدن اول فرار ایله مؤخرأ اخذ و گرفت اولونانلر حققرنده قانونك یدنجی ماده سنده معین اولان مدت جزائیة نك ثلثی ضم اولونوب اولنامسی و ایکنجیسی روسجق و و دین محبسقرنده بولژن احباب جنایاتدن مدت جزائیة لری با اراده سنیه تعدیل ایدیلنلردن صوکره حکم مضبطه لری تقدیم قلنان اشخاصك حققرنده عفو عالینك شمولی اولوب اولنامسی و اوچنجیسی اموال و اشیای مسروقہ یی بیلهرک آوب صانانلر حقنده قانون جزاده صراحت اولمادیغندن بو مقوله لره نه صورتله اجرای مجازات ایدلمی و دردنجیسی احباب جنحه و قباحتك استتقاق لری صیره سنده شهادت لرینه مراجعت ایدیلن کسانك قسمدن استکاف ایدنلری حقنده نه دورلو معامله اولونامسی کیفیاتی ایدوکی آکلاشلمشدر. عدلیه دائره سنك عرض ایلدیکی مطالعه نك خلاصه سنده دخی قانوناً جزالری تعین اولونان ارباب جنایاتدن مجازات امری ورودندن و یا موقع جزالرینه کوندزلزدن اول فرار ایله مؤخرأ اخذ و گرفت اولونانلر حققرنده جنایت مجلسلرینك واقع اولان حکم و قرارلری اراده سنیه ایله مصدق اولدوغی حالده مدت جزائیة لرینك ثلثی ضم اولونمق

(۱) شهادتك هر دعوا ده حسبی اولدوغنه و ایضای شهادت ایچون کیمسه نك اجبار ایدله مایه جکته دائر اولان فقره ل دخی احکام حاضره قانونیه مزه بالطبع توافقی ایتمه مکده در .

ایچون موضوع اولان قاعده نك اجرایی و تعدیل مجازاتجه عفو عالی به مظهر اولانلر حقنده مساعدت سنیه رحمانه یی حاوی یازیلان امرنامه سامینك تاریخندن مقدم جزای قانونی ایله محکوم اولانلرک مرحمت سنیه دن مستفید اولمالری و او تاریخندن صوکره محکوم اولان اشخاصك مجازاتجه معامله تعدیلیه دائره سنك خارجنده قالمالری و ایضای شهادت هر دعوا ده بر امر حسبی اولدیغندن شهادت ایچون کیمسه یه جبر اولونامیه جنی کبی شاهدك جبراً تحلیفی دخی جائز اوله مایه جنی بیان قیلنوب شو مذاکرات هیئت عمومیه ده دخی متحدأ قبول و تصدیق اولونامسی ، و اموال و اشیای مسروقہ یی بیلهرک آلانلر ایچون فی الحقیقه قانون جزاده صراحت اولمادیغی کبی اشبو جرمك متصور اولان درجات متفاوته سیله علی الاطلاق بر ماده قانونیه یه تطبیق دخی نمکن اوله مادیغندن بونك ایچون قانونه بر ذیل یایلماسی بختنده دائره نك اراد ایلدیکی مطالعه دخی موافق مصلحت کورونمش ایسه ده تحدیدی طلب اولونان معامله جزائیة حقنده دائره جه اختلاف آرا وقوع بولش و مواد معدوم سنك اک مهم و تدقیق متحم اولان جهتی ایسه بو قضیه بولونمش اولدیغندن عدلیه دائره سنك اولبایده درمیان ایلدیکی ملاحظات ایله قلمه آلمش اولدینی فقره قانونیه باشقه باشقه و هیئتجه پیش نظر مطالعه یه آلوب استنباط اولونان معلوماته کوره دائره عدلیه ده شو فقره اوزرینه دوران ایتش اولان مذاکراتك نتایجندن بری مال مسروق بیلهرک آلانلر ایچون فعل سرقتی تسهیل ایتش اولاجققرندن علی الاطلاق حبس ایله مجازات اولونامسی و دیگرى اموال مسروقہ یی آلان بو فعلی اعتیاد ایتمش ایسه یا لکیز جزای نقدی آلوب اگر اعتیاد ایتش ایسه جزای نقدی ایله برابر حبس جزاسیله دخی مجازات ایدلمی صورتلری اولدیغنه و هیئت عمومیه ده درمیان قلنان مطالعات دخی بو ایکی صورتك برینه شمولدن خالی اولمادیغنه بناء شقیندن برینك ترجیحی ضمنتده آرای حضاره مراجعت قیلندقد و اقعا بر فعل و حرکتده اعتیاد ایله عدم اعتیادك احکام قانونیه جه یکدیگرندن فرقی بر جزایی استلزام ایتمه سی امر طبعی ایسه ده قانوناً اک خفیف اولان جنحه دخی حبس جزاسی مستلزم اولدیغنه نظراً اموال مسروقہ یی بیلهرک آلق جنحه فرض اولونسه بیله حبس جزاسی ایجاب ایده جکندن بونده اعتیاد وعدم اعتیاد تقدیریه اساساً باشقه باشقه معامله جزائیة وضع و اتخاذی لازم کلیوب غایتی تحدید ایدیله جک مجازاتك اعتیاد وعدم اعتیاده کوره تحقیق و تشدید ایجاب ایدرک بو دخی عدلیه دائره سنك قرارنده کوستریلان حبس جزاسنك اساس عد اولونماسیله حاصل اوله جقندن اکثریت آرا بوشقك اجرایی قبول ایللمشدر .

شو قرار اقتضاسنجه اموال مسروقہ یی آلانلرک حبس جزاسیله محکوم اولمالری لازم کله جکندن مدت محبوسیتك تحدیدی ایجاب ایلکله ایشك بو جهتی دخی لدی المطالعه قانون جزانك فعل سرقت حقنده تعین ایلدیکی درجات جزائیة مختلف بولوندوغی مثلاً علی الاطلاق حبس جزاسی یکریمی دوت ساعتدن اوچ سنه یه قادر اولدیغندن مال مسروق بیلهرک آلانلرک درجه فعل و حرکت لرینه کوره علی الاطلاق قانونك تحدید ایلدیکی حبس جزاسیله محکوم اوله جققری یازلدینی تقدیرده بو فعلی اعتیاد ایتیانلر اصل مال مسروقك جنسنه کوره سارق ایچون حکم اولونه جق جزای قانونینك درجه سی اعتباریه مجازات اولونوب مکررلری حقنده منهای مدت محبوسیته قادر مراتب مختلفه ده تشدید جزا ایدلمی محاکم قرارلرینه محول اولمق مناسب

اوله جفی خاطر لره کلدی ایسه ده مدت محبوسیت معین اولمادیفی حالده احکام واقعه ده مشکلات تگون ایتمی
اقوای ملحوظات اولمغله بوکا دخی محل قلامق ایچون شوفعلی ارتکاب ایدنلرک حرکتلرینک درجه سنه
کوره یکریمی دوت ساعتدن نهایت بر سنه یه قادار حبس جزاسیله مجازات اولونماسی و اموال مسروقه نك
مرجود ایسه استرداد ، دکل ایسه تضمین ایتدیرلمسی اکثریت آرا ایله تصویب اولنه رق اولیابده قله آلتان
فقره قانونیه مسوده سی لفاً عرض و تقدیم قلینمش ایسه ده موافق امر و اراده شوکت افاده حضرت شهنشاهی
بیوریلور ایسه فقره مذ کوره نك جزا قانوننامه هایوننه ذیل ایدلمسی و مذاکرات معروضه یه توفیقاً طونه
ولایتیه جوابنامه سامی تسطیر یله فقره قانونیه میحوته نك دستور العمل طو تلماسی ضمتنده ولایات سائر و لات
عظامنه دخی تعمیماً و صایای لازمه یازلماسی باینده امر و فرمان حضرت من له الامر کدر .

۲۴ ربیع الاول سنه ۱۲۸۵ ۳ عوز سنه ۱۲۸۴

عبد اللطیف صبی السید علی رضا السید محمد نجیب السید حسن رأفت السید محمد امین ابراهیم ادهم

مهرت دوزمهرانه محمد رؤف السید محمد بسیم سیف الدین السید محمد سعید زبور محمد عارف

السید احمد کمال محمد صاحب سلیمان عزت فرماده یاشا بفرو صی بک قدری السید محمود بهلول الدین
بولونامادی تاجاج

میلنقاری آنطونه دایچو ارستار فی کفورت استوراک اوریانه علی محمد رفعت امین افندی
بولونامادی

علی فاضل شامی حاجی یوانچو بررس قیوجیانه ابراهیم یقولاجنانه السید محمد علی غالب آرتین دودیا

یانقوافندی آدرام یقولاجنائل اوغلی محمد درو برسر
بولونامادی